796.86
ส๗๔๒ ท
ร.3

ศึกษาการละเล่นการควงพลองไฟของไทย

ปริญญานิพนธ์

ของ

โสวัตร กาวน

19 ก.ค. 2549

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษา

ตุลาคม 2539

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน

(อาจารย์วิโรจน์ วงษ์ทน)

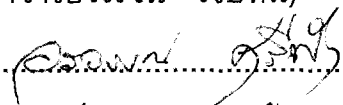

..... กรรมการ

(อาจารย์อรวรรณ ศรีฟ้า)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(อาจารย์วิโรจน์ วงษ์ทน)

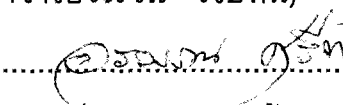

..... กรรมการ

(อาจารย์อรวรรณ ศรีฟ้า)

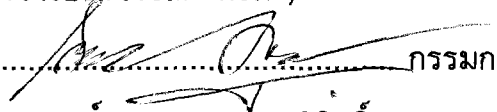

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์วาสนา คุณาอภิสิทธิ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

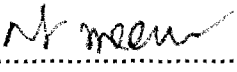

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ ..11..เดือนตุลาคม พ.ศ.2539

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก อาจารย์วิโรจน์ วงษ์ทน อาจารย์อรวรรณ ศรีฟ้า ประธานและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ โดยได้กรุณาเสียสละเวลาเป็นอย่างมากในการให้ความรู้ ข้อเสนอแนะ และช่วยปรับปรุงแก้ไข พร้อมทั้งให้กำลังใจจนสามารถทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ อาจารย์สมุทร สีอุ่น ที่กรุณาถ่ายรูป อาจารย์ประพนธ์ ธนารักษ์ และ ผอ.สมพร ขุนพิลึก ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย ในการศึกษาครั้งนี้ได้รับความอนุเคราะห์จากสำนักดาบ ชมรมกระบี่กระบอง และท่านผู้ทรงคุณวุฒิในด้านนี้เป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณะอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาและให้กำลังใจแก่ศิษย์ด้วยดีเสมอมา อนึ่งการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์เป็นการวิจัยที่ต้องใช้ทั้งกำลังทรัพย์ กำลังสมองและความอดทนเป็นอย่างสูง แต่ได้คุณประโยชน์แก่ผู้วิจัย สถาบันต่าง ๆ และประเทศชาติในแง่ของวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์อย่างมากเช่นกัน จึงหวังว่าจะมีผู้สนใจในการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์นี้ต่อไปอีก

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงคุณบิดา มารดา คุณพรรณี กาวน ญาติพี่น้อง และเพื่อน ๆ ทุกคนที่กรุณาให้กำลังใจช่วยสนับสนุน และให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

โสวัตร กาวน

สารบัญ

หน้า

บทที่

1 บทนำ 1

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า 5

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า 5

ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า 5

คำนิยามศัพท์เฉพาะ 6

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า 7

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า..... 7

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า 7

การนำเสนอข้อมูล 11

2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 13

ความหมายของวัฒนธรรม 13

กีฬาและนันทนาการกับการควงพลองไฟ 16

3 ประวัติความเป็นมาและจุดมุ่งหมายในการละเล่นการควงพลองไฟของไทย 23

ประวัติความเป็นมา..... 23

- สมัยสุโขทัย 23

- สมัยกรุงอยุธยา 24

- สมัยกรุงธนบุรี 25

- สมัยกรุงรัตนโกสินทร์จนถึงปัจจุบัน 26

ความมุ่งหมายในการละเล่นการควงพลองไฟของไทย 38

หน้า

บทที่

4 การจัดรูปแบบและหมวดหมู่ในการควงพลองไฟ 42

รูปแบบที่ 1 การควงพลองไฟ 1 พลอง มีทั้งหมด 35 ท่า

ท่าที่ 1 รุ้งสุริยา 47

ท่าที่ 2 อาทิตย์ทรงรถ 49

ท่าที่ 3 ทรงกลดจันทรา 53

ท่าที่ 4 สีดาสะบัดสไบ 57

ท่าที่ 5 นารายณ์ข้างจักร 59

ท่าที่ 6 พระลักษณ์เยื้องกราย 64

ท่าที่ 7 เพทายเปล่งรัศมี 67

ท่าที่ 8 นาคีแผ่พังพาน 69

ท่าที่ 9 หนุมานควงตรีเพชร 72

ท่าที่ 10 แผ่เดชพระเมฆี 76

ท่าที่ 11 อัคคีสลาย 79

ท่าที่ 12 ครุฑหิ้วนาค 82

ท่าที่ 13 ไฟบรรลัยกัลป์ 84

ท่าที่ 14 เมฆขลาล่อแก้ว 86

ท่าที่ 15 นางแก้วต้องลม 90

ท่าที่ 16 รามสูรข้างขวาน 94

ท่าที่ 17 พระกาฬพิโรธ 97

ท่าที่ 18 บดฟ้าบังดิน 100

ท่าที่ 19 อัมรินทร์ทรงช้าง 102

ท่าที่ 20 มังกรไคลคลา 106

ท่าที่ 21 ดับสุริยา 109

หน้า

บทที่

ท่าที่ 22 พระพรหมข้ามบ่วงบาต 113
ท่าที่ 23 พระยานาคทรงครุฑ..... 116
ท่าที่ 24 พระยานาคถูกทำโทษ..... 120
ท่าที่ 25 พระวิสุทธิลงบันไดสวรรค์..... 123
ท่าที่ 26 พระยาตัดเศียร 128
ท่าที่ 27 พระมณเฑียรถูกประหาร..... 131
ท่าที่ 28 พระกาฬถูกทำลาย 135
ท่าที่ 29 พระนารายณ์ควงตรีเพชร..... 138
ท่าที่ 30 หนุมานคลุกฝุ่น 142
ท่าที่ 31 ล้มเขาพระสุเมรุ..... 145
ท่าที่ 32 มังกรพันราย..... 148
ท่าที่ 33 มังกรลอดถ้ำ..... 152
ท่าที่ 34 รับลูกอุกาบาต 155
ท่าที่ 35 นั่งพันราย..... 158

รูปแบบที่ 2 การควงพลองไฟ 2 พลอง มีทั้งหมด 20 ท่า

ท่าที่ 1 อาทิตย์ทรงรถกับอาทิตย์ทรงรถพร้อมกัน..... 162
ท่าที่ 2 บดฟ้าบังดินกับบดฟ้าบังดิน..... 167
ท่าที่ 3 ครุฑหิ้วนาคกับครุฑหิ้วนาค..... 170
ท่าที่ 4 รามสูรข้างขวานกับรามสูรข้างขวาน..... 172
ท่าที่ 5 อาทิตย์ทรงรถกับอาทิตย์ทรงรถสลับกัน..... 176
ท่าที่ 6 อัมรินทร์ทรงช้างกับอัมรินทร์ทรงช้าง..... 179
ท่าที่ 7 อัคคีสลายกับอัคคีสลาย..... 182
ท่าที่ 8 พระมณเฑียรถูกประหารกับพระมณเฑียรถูกประหาร 185

หน้า

บทที่

ท่าที่ 9 พระกาฬพิโรธกับพระกาฬพิโรธ..... 189

ท่าที่ 10 ครุฑหิ้วนาคกับบดฟ้าบังดิน..... 193

ท่าที่ 11 ไล่นิ้วกับพระพายตัดเศียร..... 196

ท่าที่ 12 ครุฑหิ้วนาคกับพระมณเฑียรถูกประหาร..... 199

ท่าที่ 13 ครุฑหิ้วนาคกับพระอาทิตย์ทรงรถ..... 202

ท่าที่ 14 ครุฑหิ้วนาคกับอัคคีสลาย..... 205

ท่าที่ 15 รับอัคคีกับเพทายเปล่งรัศมี..... 208

ท่าที่ 16 รับอัคคีกับมังกรลอดถ้ำ..... 211

ท่าที่ 17 รามสูรขว้างขวานกับอัมรินทร์ทรงช้าง..... 215

ท่าที่ 18 ครุฑหิ้วนาคกับรับนาคี..... 218

ท่าที่ 19 อัมรินทร์ทรงช้างกับอัคคีสลาย..... 220

ท่าที่ 20 รับนาคีกับอาทิตย์ทรงรถ..... 223

5 บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ 225

บทย่อ 225

สรุปผล 226

อภิปรายผล 228

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย..... 230

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป..... 231

บรรณานุกรม 234

ประวัติย่อของผู้วิจัย 239

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

ศาสตราวุธของไทยในสมัยโบราณส่วนมากเป็นอาวุธที่ใช้สำหรับพันแทงถือเป็นอาวุธที่ใช้ประชิดตัวหรือขั้นตะลุมบอน อาวุธเหล่านี้เป็นอาวุธคู่มือของทหารซึ่งจัดหาไว้ใช้เองเป็นส่วนตัวมี กระบี่ ดาบ กั้นหยั่น หอก ทวน ง้าว โตมร แหลน พลอง มีด และกริช ส่วนเครื่องมือป้องกันอาวุธนั้น มี ตั้ง เขน และโล่

เครื่องกระบี่กระบอง ซึ่งมี กระบี่ ดาบ ง้าว พลอง ตั้ง เขน โล่ และไม้สั้นนั้น บางส่วนจำลองมาจากอาวุธจริง ๆ ได้แก่ กระบี่ ดาบ ง้าว และพลอง แต่ส่วนที่เหลือนั้นนำของจริงมาใช้ในการเล่น เครื่องและอุปกรณ์ทั้งหมดนี้นักกระบี่กระบองมักจะเรียกว่า "เครื่องไม้" เครื่องกระบี่กระบองแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. เครื่องไม้รำ ได้แก่ เครื่องกระบี่กระบองซึ่งจำลองจากอาวุธจริง แต่ไม่ค่อยเหมือนทีเดียว เพราะมุ่งไปในทางสวยงามมากกว่าอย่างอื่น เครื่องไม้ชนิดนี้ไว้เพื่ออวดกันหรือดูท่าทีอันงดงามของกันและกัน ยิ่งเมื่อได้ไม้ที่งดงามด้วยแล้วก็ยิ่งเพิ่มความสวยงามของท่าทีให้มากยิ่งขึ้น เครื่องไม้นี้เมื่อประสงค์จะเน้นความสวยงามเป็นใหญ่แล้ว อาจจะบอบบางไม่แข็งแรง ฉะนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้แสดงจะต้องรำด้วยความระมัดระวัง ไม่ยอมให้กระทบกระแทกกับวัตถุอื่น ๆ ได้เลย หากไม่สามารถสร้างไม้รำสำหรับอาวุธบางชนิดขึ้นได้แล้วตามปกติมักจะนำอาวุธจริงมารำแทน ซึ่งนับว่างดงามและเหมาะสมดี

2. เครื่องไม้ตี ได้แก่ เครื่องกระบี่กระบองซึ่งจำลองจากอาวุธจริงแต่ไม่ค่อยเหมือนของจริงมากนัก เป็นแต่พอดูรู้เท่านั้นว่าเป็นอาวุธชนิดใด ความมุ่งหมายของการสร้างเครื่องไม้ชนิดนี้ต้องการให้เบา เหนียว และแข็งแรง ไม่หักได้ง่าย เพื่อจะใช้ตีกันอย่างทนทาน เพราะถ้าใช้วัตถุที่ไม่มีคุณสมบัติดังกล่าวมาทำ นอกจากจะเป็นการสิ้นเปลือง

แล้วก็จะก่อให้เกิดอันตรายแก่ตัวผู้เล่นในขณะที่กำลังต่อสู้อีกประการหนึ่งด้วย อาวุธแท้และอาวุธจำลองทุกชนิดซึ่งใช้ในการเล่นกระบี่กระบองนั้นมี 3 ลักษณะ คือ

1. ในลักษณะที่เป็นอาวุธแท้
2. ในลักษณะที่จำลองมาใช้เป็นเครื่องไม้รำ
3. ในลักษณะที่จำลองมาใช้เป็นไม้ตี (ฟอง เกิดแก้ว. 2527 : 13 - 14)

การละเล่นการควงพลองไฟเป็นส่วนหนึ่งของวิชากระบี่กระบอง ฟอง เกิดแก้ว (2527 : คำนำ) กล่าวว่า ในตอนที่เล่นพลองก็ประสบผลสำเร็จดี เพราะได้ฝึกฝนวิชาการควงพลองไฟ ทั้งยังได้เป็นนักแสดงพลองไฟประจำโรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษาสมัยนั้น ซึ่งได้แสดงมาทั่วกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด เช่นเดียวกับ นักควงพลองอีกหลายคน เช่น ประวิทย์ ณ ระนอง เสงี่ยม พรหมบัญพงศ์ ชาญชัย ศรีไสยพงศ์ ณรงค์ วิชาเทพกุศล อิศรางกรู ณ อยุธยา สมใจ ภูมิศรีแก้ว และ เครือณรงค์ วีระพงศ์ เป็นต้น

ในด้านความเป็นมาของการละเล่นการควงพลองไฟนั้น เป็นที่น่าเสียดายที่ไม่สามารถสืบหาความจริงมาอ้างอิงในที่นี้ได้ว่า การละเล่นการควงพลองไฟนี้ได้เริ่มมีกันมาตั้งแต่ครั้งใดและใครเป็นผู้ค้นคิด

ฟอง เกิดแก้ว เล่าว่า ได้ไต่ถามท่านผู้รู้ก็ไม่ได้รับคำตอบ จะพึ่งพาครูบาอาจารย์กระบี่กระบองรุ่นเก่า ๆ ก็ไม่ทราบเรื่องเพราะท่านเหล่านี้ได้เคยเรียนและได้เคยสอนแต่ในทางปฏิบัติอย่างเดียว มิได้ห่วงใยในอันที่จะสอนในทางทฤษฎีเลยเพียงแต่เห็นรุ่นพี่แสดงควงพลองให้ดูแล้วก็จำท่ามาฝึกฝนกันเอง (ฟอง เกิดแก้ว. สัมภาษณ์ : 30 สิงหาคม 2537)

ในสมัยสุโขทัยปรากฏในหลักศิลาจารึกหลักที่ 1 ได้กล่าวถึงงานฉลองพิธีกรานกฐินเมื่อออกพรรษาว่า "เมื่อจักเข้าเรียงเคียงกันมาแต่ อรัญญิกพ้นเท้าหัวล้าน ดำบงดำกลอย ด้วยเสียงพาทย์ เสียงเลื่อน เสียงขับ ใครจักเล่น เล่น ใครจักหัว หัว ใครจักเลื่อนเลื่อนเมืองสุโขทัยนี้มีปากประตูหลวง เทียรย่อมคนเสียดกันเข้ามาดูท่านเผาเทียนท่านเล่นไฟเมืองสุโขทัยนี้ดังจักแตก" (ฉ่ำ ทองคำวรรณ. 2514 : 31) จากข้อมูลดังกล่าว

สันนิษฐานได้ว่า น่าจะมีการควงพลองไฟมาตั้งแต่กรุงสุโขทัยนอกจากได้มีผู้ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับมวยไทยและการละเล่นอื่น ๆ ในกรุงสุโขทัยไว้หลายท่าน เช่น

เขตร ศรียาภัย (2515 : 7) เขียนเรื่องเกี่ยวกับมวยไทยในสมัยกรุงสุโขทัยไว้ว่า การที่กรุงสุโขทัยถูกเพื่อนบ้านรุกรานอยู่เสมอ ทำให้ชาวสุโขทัยต้องฝึกฝนมวยไทย กระบี่กระบองและอาวุธต่าง ๆ เพื่อต่อสู้กับผู้รุกรานและพยายามปรับปรุงเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การรบในสมัยนั้นใช้มีด หอก และดาบเป็นอาวุธ เป็นต้น

ถ่องแท้ โรจนาสันต์ และอุดม ประมวลวิทย์ (2501 : 80-125) กล่าวว่า เด็กผู้ชายสมัยกรุงสุโขทัยตอนย่างเข้าสู่วัยรุ่นมักจะฝึกหัดมวยไทยกันทุกคน การฝึกมวยไทยเป็นส่วนหนึ่งของผู้ที่จะมีลักษณะชายชาตรี ซึ่งประกอบด้วย คุณวุฒิ มารยาท มนุษยธรรม วีรกรรมความทรหดอดทน อำนาจทางคาถาอาคม พลังกาย และความรู้ความชำนาญในศิลปะมวยไทย และกระบี่กระบอง

จะเห็นได้ว่า การละเล่นการควงพลองไฟนั้นมีมาแต่สมัยโบราณ เป็นวิชาที่รู้ไว้เพื่อต่อสู้ป้องกันตัว เพราะในสมัยโบราณกระบี่กระบองเป็นวิชาของนักรบหรือทหารโดยตรง เป็นวิชาที่ใช้ออกกำลังกายครบ ทุกส่วนของร่างกายอย่างทั่วถึง (ฟอง เกิดแก้ว. 2520 : 9 - 10) และถือได้ว่าเป็นศิลปประจำชาติไทยโดยแท้ (แหลมทอง. 2523 : 8)

การละเล่นการควงพลองไฟนั้นมีการสืบทอดติดต่อกันเป็นเวลานาน ได้มีคณะกระบี่กระบองหลายคณะ มีครูสอนหลายคน แต่ละคณะจะสอนกันไปตามที่ได้เรียนสืบทอดกันมา แต่ส่วนใหญ่คณะกระบี่กระบองต่าง ๆ จะไม่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรไว้เป็นหลักฐานที่แน่นอน จึงสมควรที่จะต้องที่จะต้องมีการเก็บรวบรวม ข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งลักษณะและรูปแบบของการเล่นพลองไฟเท่าที่เสาะหาได้จากสำนักกระบี่กระบองสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่มีหลักฐานมาจัดเก็บรวบรวมและบันทึกไว้เป็นหลักฐานเพื่อเป็นการรักษาและสืบทอดศิลปวัฒนธรรมไทยที่มีมาแต่โบราณให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษาต่อไป

ศิลปกระบี่กระบองสมัยโบราณเป็นศิลปการต่อสู้ที่แท้จริง เป็นที่น่าเสียดายว่าในปัจจุบันเสื่อมสูญแทบหมดสิ้นไปพร้อมกับครูดาบรุ่นเก่าที่ได้ล้มหายตายจากไปมากต่อมาก นอกจากนี้ยังมีผู้สืบทอดที่ถูกต้องน้อยมากทั้ง ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ และ

เป็นสัญลักษณ์ของการต่อสู้ป้องกันตัวด้วยมือเปล่าอันทรงคุณค่าของชาติไทย แต่ปัจจุบันไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร ทั้งยังถูกมองข้ามความสำคัญจนกระทั่งมองไม่เห็นคุณค่า พากันดูหมิ่นไปนิยมกีฬาต่างประเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่มีหน่วยงาน องค์กร หรือสถาบันของชาติให้ความสำคัญแก่การอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมแขนงนี้ ให้เป็นมรดกตกทอดแก่อนุชนรุ่นหลังอย่างทั่วถึง และอย่างมีแบบแผนถูกต้อง เพื่อให้เห็นคุณค่าอย่างแท้จริง

ในสภาพของสังคมปัจจุบันที่โลกมีความเจริญทางด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ มากมาย เป็นยุคโลกาภิวัฒน์การละเล่นของไทยที่เคยนิยมเล่นกันมาในสมัยก่อนบางอย่างก็ได้เปลี่ยนแปลงหรืออาจสูญหายไป เช่นเดียวกันกับการละเล่นการควงพลองไฟซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เช่น ในระยะแรก ๆ จะเป็นการละเล่นเฉพาะท้องถิ่นและไม่มีกฎกติกามากนัก เป็นกติกาง่าย ๆ ไม่สลับซับซ้อน ต่อมาก็มีการละเล่นแสดงตามงานต่าง ๆ เช่น งานกฐิน งานผ้าป่า งานวันเกิด งานฌาปนกิจ งานแสดงประจำชาติของจังหวัดต่าง ๆ การแสดงในงานแสดงในงานเลี้ยงรับรองต่างประเทศและงานแสดงกีฬาไทย ณ ท้องสนามหลวง ซึ่งมีประจำทุกปี (ฟอง เกิดแก้ว. 2527 : คำนำ)

การศึกษาค้นคว้าเรื่องของการละเล่นการควงพลองไฟของไทยเป็นการกระตุ้นให้คนไทยเกิดการตื่นตัว เห็นคุณค่าและช่วยกันรักษาศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านของไทยให้คงอยู่สืบไป ตลอดจนเป็นการทำให้คนไทยได้เกิดมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ในการละเล่นการควงพลองไฟในปัจจุบัน หรือพัฒนาให้เหมาะสมกับยุคสมัย นอกจากนี้การศึกษาการละเล่นการควงพลองไฟครั้งนี้จุดมุ่งหมายเพื่อสืบหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ ของการกีฬาประเภทนี้ที่ถือเป็นประโยชน์หรือเป็นวิธีการหนึ่งในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมทางด้านวิชากระบี่กระบองทีมีการควงพลองไฟเป็นส่วนหนึ่งให้คงอยู่ตลอดไป และยังเป็นการดำรงรักษาเอกลักษณ์ของคนไทยให้ปรากฏชื่อเสียงไปยังนานาประเทศอีกด้วย

จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาประวัติความเป็นมา รูปแบบวิธีการแสดงและจุดมุ่งหมายของการละเล่นการควงพลองไฟ ซึ่งยังไม่มีผู้ใดศึกษาอย่างลึกซึ้งมาก่อน ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาการแสดงศิลปที่สวยงามและควรค่าแก่การอนุรักษ์เป็นศิลปวัฒนธรรมของชาติสืบไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและจุดมุ่งหมายของการละเล่นการควงพลองไฟของไทย
2. เพื่อศึกษารูปแบบในการละเล่นการควงพลองไฟของไทย

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเป็นการอนุรักษ์การละเล่นการควงพลองไฟของไทย
2. เป็นการสืบทอดวัฒนธรรมภูมิปัญญาชาวบ้าน
3. ทำให้หลักฐานอ้างอิงเกี่ยวกับการละเล่นการควงพลองไฟที่เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการสืบทอดต่อไป
4. เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป

ของเขตของการศึกษาค้นคว้า

เป็นการศึกษาค้นคว้าในเรื่องต่อไปนี้

1. ประวัติความเป็นมาและการพัฒนาการของการควงพลองไฟ
2. จุดมุ่งหมายในการฝึกการควงพลองไฟ

3. การจัดรูปแบบและหมวดหมู่ในการควงพลองไฟ

4. ภูมิปัญญาชาวบ้านที่ปรากฏในการควงพลองไฟ

5. การถ่ายทอดการละเล่นการควงพลองไฟ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. การละเล่น หมายถึง กิจกรรมที่มนุษย์แสดงออกเพื่อตอบสนองสัญชาตญาณแห่งความต้องการทางใจด้านความสนุกสนาน ความรื่นเริงบันเทิงใจ อันเป็นประเพณีนิยมในท้องถิ่น

2. การควง หมายถึง การควงพลองไฟในหมุนไปข้างหน้า หรือกลับมาข้างหลังและข้าง ๆ ลอดหรือข้ามอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เป็นวงกลมหรือวงรีโดยใช้ข้อมือเป็นจุดหมุน

3. พลองไฟ หมายถึง ไม้พลองที่ทำจากหวายซึ่งมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1 นิ้ว ถึง 1.5 นิ้ว มีความยาวประมาณปลายคางถึงใบหูของผู้แสดง ส่วนปลายทั้งสองข้างพันด้วยผ้าฝ้ายยาวประมาณ 6 นิ้วถึง 8 นิ้ว หนาประมาณ 1 นิ้วถึง 2 นิ้ว และใช้ตะปูตอกให้ผ้าติดกับหวาย เมื่อแสดงจะชุบน้ำมันแล้วจุดไฟ

4. รูปแบบและหมวดหมู่ หมายถึง วิธีการแสดงในแต่ละท่าทีเป็นตัวอย่างของการควงพลองไฟ โดยการกระทำขั้นตอนที่เป็นจังหวะในการปฏิบัติ

5. ภูมิปัญญาชาวบ้าน หมายถึง พื้นความรู้ความสามารถที่อยู่เป็นแหล่งสำคัญที่สัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับสังคมที่ปรากฏในดินแดนต่าง ๆ ของโลก

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิจัยเอกสารข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเป็นข้อมูลขั้นต้น เช่น เอกสารจดหมายเหตุ วารสารในสมัยนั้น รวมทั้งเป็นการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ที่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการละเล่นการควงพลองไฟของไทย ตั้งแต่สมัยเริ่มแรกจนถึงปัจจุบันและข้อมูลขั้นรอง เช่น ปริญญานิพนธ์ และหนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบกันและเสนอผลการศึกษาค้นคว้าเป็นแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. บทสัมภาษณ์
2. เทปบันทึกเสียง วีดีโอ และกล่องถ่ายรูป

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประกอบด้วยข้อมูลประเภทเอกสาร และข้อมูลประเภทบุคคลดังรายละเอียดต่อไปนี้

ข้อมูลประเภทเอกสาร ประกอบด้วย

1. ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่
   1.1 ข้อมูลต้นกำเนิด เช่น พระราชบัญญัติ คำสั่งทางราชการ ประกาศ-บันทึก การประชุม เอกสารประจำปี ราชกิจจานุเบกษา เป็นต้น
   1.2 ข้อมูลร่วมสมัย เช่น เอกสารส่วนบุคคล บันทึกความทรงจำ เป็นต้น

2. ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ วารสาร บทความ หนังสือพิมพ์ บันทึกเหตุการณ์และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับเรื่องที่ทำการศึกษา

แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

1. หอสมุดแห่งชาติ
2. หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. สำนักวิทยบริการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา
5. หอสมุดมหาวิทยาลัยนเรศวร
6. สำนักวิทยบริการสถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์
7. ห้องสมุดอื่น ๆ ที่มีเอกสารเกี่ยวข้อง

ข้อมูลประเภทบุคคล

ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลผู้มีความรู้ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการกระบี่กระบองและการละเล่นการควงพลองไฟ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปจากวงการศึกษานักวิชาการและสำนักดาบ ดังมีรายนามต่อไปนี้

1. อาจารย์ณรงค์ แดงสะอาด
   มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร
2. พ่อครู สมัย เมษะมาน
   สำนักดาบพุทไธสรรย์ กรุงเทพมหานคร
3. อาจารย์ทองหล่อ ไตรรัตน์
   สำนักดาบศรีไตรรัตน์ กรุงเทพมหานคร
4. รองศาสตราจารย์ ฟอง เกิดแก้ว
   จุฬาลงกรณ์มหาวิยาลัย กรุงเทพมหานคร

5. รองศาสตราจารย์ ชัชชัย โกมารทัต
   จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
6. อาจารย์วิษณุ อดุลยรัตน์พันธ์
   มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อุดม พิมพา
   มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร
8. อาจารย์วิชิต ชี้เชิต
   กรมพลศึกษา กรุงเทพมหานคร
9. อาจารย์พงษ์ชัย ทองวินิจศิลป์
   วิทยาลัยพลศึกษาลำปาง จังหวัดลำปาง
10. อาจารย์วราวุธ สุมน
    มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร
11. อาจารย์ไพบูลย์ ศรีชัยสวัสดิ์
    มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร
12. อาจารย์อำนาจ อังสกุลอาภรณ์
    โรงเรียนพาณิชยการราชดำเนิน กรุงเทพมหานคร
13. อาจารย์ ธีรศักดิ์ สุขเกษม
    โรงเรียนเลมเทค จังหวัดลำปาง
14. จ่าสิบเอก ทวี บูรณเขตต์
    พิพิธภัณฑ์พื้นฐานบ้าน จังหวัดพิษณุโลก
15. อาจารย์สมพร บัวกลิ่น
    โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี จังหวัดพิษณุโลก
16. อาจารย์ภาสกร บุญนิยม
    โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี จังหวัดพิษณุโลก

17. อาจารย์วันชัย คำแห้ว
    กรมพลศึกษา กรุงเทพ
18. อาจารย์อัศดาวุฒิ ชอบไร่
    โรงเรียนเขาหลวงวิทยา จังหวัดเลย
19. คุณอาดุลย์ โกษาจันทร์
    กรมป่าไม้ สกลนคร
20. คุณสฤษดิ์ สุธาษา
    กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดเลย
21. อาจารย์ธม มีมะโน
    โรงเรียนเนินกุ่มวิทยา จังหวัดพิษณุโลก
22. อาจารย์ยงยุทธ ดะรีพัฒน์
    โรงเรียนพิษณุโลกศึกษา จังหวัดพิษณุโลก
23. อาจารย์จรินทร์ ถนอมสิงห์
    โรงเรียนพิษณุโลกศึกษา จังหวัดพิษณุโลก
24. อาจารย์ชูรัฐ พันธุ์จันทร์
    โรงเรียนพิษณุโลกศึกษา จังหวัดพิษณุโลก
25. อาจารย์ชัยณรงค์ เขียวแก้ว
    โรงเรียนบ้านไร่วิทยา จังหวัดสุโขทัย
26. อาจารย์ชัยพร วัฒนภาเกษม
    โรงเรียนตะคร้อวิทยา นครสวรรค์
27. อาจารย์สุริยา เส้งสาย
    โรงเรียนหนองพระวิทยา พิษณุโลก
28. อาจารย์พงศ์พร เชื้อสกุล
    โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี จังหวัดพิษณุโลก

29. คุณนที ดีสม
    อาชีพค้าขาย จังหวัดเชียงราย
30. อาจารย์มานิตย์ เรืองน้อย
    โรงเรียนเจริญทองนิ่ม จังหวัดเพชรบูรณ์
31. อาจารย์ถวิล ปัญญาธรรม
    โรงเรียนหัวกระบือ กรุงเทพ

การศึกษาค้นคว้าดำเนินไปตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาเกี่ยวกับเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการละเล่นการควงพลองไฟ
2. ศึกษาประวัติและจุดหมายของการละเล่นการควงพลองไฟของไทย
3. ศึกษาเกี่ยวกับการจัดรูปแบบการละเล่นการควงพลองไฟของไทย
4. สรุป วิเคราะห์ อภิปรายผล

การนำเสนอข้อมูล

การรายงานการวิจัยที่รวบรวมได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้เสนอเป็น 5 บท ด้วยกัน

บทที่ 1
- คำนำ
- ความหมายของการศึกษาค้นคว้า
- ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า
- ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า
- คำนิยมศัพท์เฉพาะ
- วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

บทที่ 2 - เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วัฒนธรรมกีฬานันทนาการและการควงพลองไฟ

บทที่ 3 - ศึกษาประวัติความเป็นมาและจุดมุ่งหมายในการละเล่นการควงพลองไฟของไทย

บทที่ 4 - การจัดรูปแบบการละเล่นการควงพลองไฟของไทย

บทที่ 5 - บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การละเล่นการควงพลองไฟ นอกจากจะเป็นกีฬานันทนาการแล้วยังนับได้ว่าเป็นศิลปะ เป็นวัฒนธรรมของชาติอย่างหนึ่ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางและมีส่วนสนับสนุนการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมาของการละเล่นการควงพลองไฟ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

ความหมายของวัฒนธรรม

ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน (2525 : 734) ได้ให้ความหมายไว้ว่า วัฒนธรรมสิ่งที่ทำให้เจริญงอกงามแก่หมู่คณะ วิถีชีวิตของหมู่คณะ ในพระราชบัญญัติวัฒนธรรมพุทธศักราช 2485 หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติ และศีลธรรมอันดีของประชาชน ทางวิทยาการ หมายถึง พฤติกรรมและสิ่งที่คนในหมู่ผลิตสร้างขึ้นด้วย การเรียนรู้จากกันและกัน และร่วมใช้อยู่ในหมู่พวกของตน

พระยาอนุมานราชธน (2513 : 87) ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมว่า คือสิ่งที่มนุษย์เปลี่ยนแปลงปรับปรุง หรือผลิตสร้างขึ้น เพื่อความเจริญงอกงามในวิถีชีวิตของมนุษย์ของส่วนรวมที่มนุษย์ได้เรียนรู้มาจากแต่ก่อนสืบต่อเป็นประเพณีมา วัฒนธรรม คือ ความคิดเห็น ความรู้สึก ความพฤติและกริยาอาการหรือการกระทำใด ๆ ของมนุษย์ในส่วนรวม คงรูปเป็นพิมพ์เดียวกันและสำแดงออกมาให้เป็นภาษา ศิลปะ ความเชื่อ ระเบียบ ประเพณี เป็นต้น

สุพัตรา สุภาพ (2523 : 141) ได้กล่าวว่า วัฒนธรรมมีความหมายครอบคลุมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่แสดงออกถึง วิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคมของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือสังคม

ได้สังคมหนึ่งมนุษย์ได้คิดสร้างระเบียบกฎเกณฑ์วิธีในการปฏิบัติ การจัดระเบียบ ตลอดจนระบบความเชื่อ ความนิยม ความรู้และเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการควบคุม และใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ

สาโรช บัวศรี (2521 : 70) กล่าวว่า วัฒนธรรม หมายถึง ความดีความงามและความจริง ในชีวิตมนุษย์ซึ่งปรากฏในรูปแบบต่าง ๆ และได้ตกทอดมาถึงเราในปัจจุบัน หรือว่าที่เราได้ปรับปรุงและสร้างสรรค์ขึ้นในสมัยของเราเอง

ที่ว่าปรากฏในรูปแบบต่าง ๆ นั้น หมายถึง ที่ปรากฏในรูปแบบของศิลปกรรม มนุษยศาสตร์ การช่างฝีมือ การกีฬาและนันทนาการ และคหกรรมศาสตร์ รวม 5 ประการ แต่ถ้าจะตีความหมายให้กว้างขวางออกไปกว่านี้อีกก็คือเป็นการรวมเอาที่ปรากฏอยู่ในวิทยาศาสตร์และเทคโนโยลีเข้ามาด้วย เพราะทั้งสองอย่างนี้มีความสำคัญอย่างมากกับชีวิตมนุษย์ในสมัยปัจจุบัน

เพื่อประโยชน์ในด้านวัฒนธรรมให้กว้างขวาง เช่น ด้านอนุรักษ์ ด้านเผยแพร่ และด้านวิจัยสร้างสรรค์และพัฒนา เราอาจเขียนรายละเอียดของวัฒนธรรมไว้ดังต่อไปนี้

1. ศิลปกรรม ภาษา และวรรณคดี การละคร นาฏศิลป์ วิจิตรศิลป์ การดนตรี สถาปัตยกรรม ประติมากรรม ศิลปกรรมที่เกิดใหม่ในด้านโทรทัศน์ และภาพยนตร์

2. มนุษยศาสตร์ ศาสนา จริยธรรม ปรัชญา ธรรมเนียมประเพณี มานษวิทยา อุดมการณ์ ทัศนคติของคนในชาติ กฎเกณฑ์ ระเบียบวินัย

3. การช่างฝีมือ การทอ การแกะสลัก การเย็บปักถักร้อย การทำเครื่องเขิน การทำเครื่องเงิน เครื่องทอง เครื่องถม การทำเครื่องปั้นดินเผา การจักสาน ช่างเหล็ก

4. การกีฬาและนันทนาการ การกีฬาพื้นเมือง การละครต่าง ๆ การชกมวย การฟันดาบ กระบี่กระบอง

5. คหกรรมศาสตร์ อาหารการกิน เสื้อผ้าการแต่งกาย การตกแต่งบ้านเรือน การเลี้ยงและอบรมลูก มารยาทการต้อนรับ การอยู่กันเป็นครอบครัว

พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2485 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2486 ได้กำหนดความหมายของวัฒนธรรมไว้ดังนี้

"วัฒนธรรม หมายความถึง ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติและศีลธรรมอันดีของประชาชน"

ส่วนผลการสัมมนาเพื่อพิจารณาร่างนโยบายวัฒนธรรม ณ เขื่อนศรีนครินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี และจากผลของการทำงานสืบเนื่องของคณะทำงาน ในการนำผลการสัมมนามาประมวล และเรียบเรียงจัดทำเป็นแนวนโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ ซึ่งได้ให้ความหมายของคำว่า "วัฒนธรรม" ไว้ว่า

"วัฒนธรรม" โดยพื้นฐานหมายถึง ความงาม ความดี ความจริง อันได้แก่ สัจธรรมหรือธรรมะทั้งหลาย ความดี ความงามและความจริงอยู่ที่ไหน ชีวิตของเราอยู่ในสาขาต่อไปนี้

1. สาขาศิลปะ (The Arts) เช่น ภาษา วรรณกรรม จิตรกรรม สถาปัตยกรรม คีตกรรม ประติมากรรม ฯลฯ

2. สาขามนุษยศาสตร์ (The Humanities) เช่น ขนบธรรมเนียม ประเพณี คุณธรรม ศีลธรรม ศาสนา ปรัชญา ประวัติศาสตร์ โบราณคดี มารยาทในสังคม กฎหมาย การปกครอง

3. สาขาช่างฝีมือ (The Pracoticonal Crafts) เช่น การเย็บปักถักร้อย การแกะสลัก การทอผ้า การจักสาน การทำเครื่องเขิน เครื่องเงินเครื่องทอง การจัดดอกไม้ การทำตุ๊กตา การทอเสื่อ การประดิษฐ์ การทำเครื่องปั้นดินเผา

4. สาขาคหกรรมศิลป์ (The Domestico Arts) เช่น ความรู้เรื่องอาหาร การถนอมอาหาร ความรู้เรื่องเสื้อผ้าการแต่งกาย ความรู้เรื่องบ้าน การดูแลบ้านที่อยู่ ความรู้เรื่องยา รู้จักการใช้ยา ความรู้เรื่องการอบรมเด็ก ความรู้ที่จะอยู่กันเป็นครอบครัว มารยาท ในการกินอยู่ การต้อนรับแขก การริเริ่มต่าง ๆ ในครอบครัว การรู้จักแก้ปัญหาในครอบครัว รู้จักประกอบอาชีพช่วยเศรษฐกิจในบ้าน

5. สาขากีฬาและนันทนาการ (The Sports and Recoreation) เช่น การละเล่น มวยไทย ฟันดาบสองมือ กระบี่กระบอง

กระทรวงศึกษาธิการ (2537 : 9) ให้ความหมายของวัฒนธรรมว่า วัฒนธรรม คือ งานสร้างสรรค์ความเจริญทางปัญญาและจิตใจ ซึ่งเป็นต้นเหตุ องค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ของความเจริญด้านอื่น ๆ ทั้งหมด และเป็นปัจจัยที่ช่วยให้เรารักษาและดำรงความเป็นไทยไว้ได้สืบไป

จากความหมายของคำว่าวัฒนธรรมดังกล่าวพอสรุปได้ว่า วัฒนธรรม คือ มรดกทางสังคมที่มนุษย์ประพฤติปฏิบัติสืบทอดต่อกันมาโดยมิได้ติดตัวมนุษย์มาแต่กำเนิด แต่ทว่ามนุษย์เราเกิดท่ามกลางวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ วัฒนธรรมสามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ตามรูปแบบของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น วรรณกรรม จิตรกรรม สังคมศาสตร์ การศาสนา ดนตรี และกีฬา ฯลฯ

กีฬาและนันทนาการกับการควงพลองไฟ

การละเล่นต่าง ๆ ตลอดจนมวยไทย ดาบสองมือ กระบี่กระบอง และพลองไฟ เป็นกีฬาและนันทนาการซึ่งจัดเป็นวัฒนธรรมสาขาหนึ่งนั้นได้มีผู้ศึกษาไว้หลายแนวทางด้วยกัน เช่น

นบน้อม อ่าวสุคนธ์ (ม.ป.ป. : 3) กีฬากระบี่กระบองนับได้ว่าเป็นกีฬาประจำชาติของคนไทยมาช้านาน เป็นกีฬาที่มีขึ้นสำหรับฝึกซ้อมและละเล่นในเวลายามสงบ เนื่องจากการดำรงชีวิตของคนไทยต้องมีการต่อสู้และทำศึกสงครามกับชาติต่าง ๆ เรื่อยมา ดังจะทราบได้จากเรื่องราวที่ปรากฏในพงศาวดารและประวัติศาสตร์ เมื่อครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ไทยได้ทำสงครามกับพม่า 24 ครั้ง ต่อมาเมื่อกรุงธนบุรีและกรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานีได้ทำสงครามกับพม่า 20 ครั้ง รวมเป็น 44 ครั้งด้วยกัน ดังนั้นเมื่อยามว่างจากศึกสงครามจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการฝึกซ้อมอาวุธต่าง ๆ ไว้ให้พร้อมอยู่เสมอ จากที่ได้มีการฝึกซ้อมกันนี้ทำให้เกิดเป็นกีฬาชนิดหนึ่งขึ้นที่เรียกกันในปัจจุบันว่า กระบี่กระบอง โดยนำเอาหวายมาทำเป็นกระบี่ ดาบ ง้าว เอาหนังมาทำเป็นโล่และเขน ฯลฯ

ประทิน เครือทองศรี (2504 : 164) กล่าวว่า การรบในสมัยโบราณนั้นเป็นการรบระยะประชิดตัว หรือเรียกว่าการต่อสู้ชนิดตลุมบอน อาวุธที่ใช้ได้แก่ กระบี่ ดาบ โล่ ดั้ง ง้าว ทวน พลอง เป็นต้น

กาญจนา นาคพันธ์ (2505 : 7) ได้กล่าวถึงบันทึกเรื่องฝรั่งเข้ามาพนันชกมวยไว้ว่า คนไทยสมัยโบราณ โดยเฉพาะชายดูเหมือนจะเป็นมวยทุกคน ทั้งนี้เพราะต้องหัดไว้เพื่อประโยชน์ในการทำศึกสงครามคือ ฝึกหัดรวมกันกับกระบองกับวิชารบ

ประยุกต์ สิทธิพันธ์ (2506 : 278-280) กล่าวว่า กิจกรรมต่าง ๆ เป็นการต่อสู้ป้องกันตัว ซึ่งได้แก่ โล่ ดาบ ดั้ง กระบี่กระบอง ทวน ง้าว หอก กริช และการชกมวย ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมทางพลศึกษาที่ให้คุณค่าต่อความแข็งแรงสมบูรณ์ มีความคล่องแคล่ว นับว่าในสมัยนี้มีการส่งเสริมทั้งทางด้านกีฬา พลศึกษา และนันทนาการพอสมควร

กระทรวงศึกษาธิการ (2507 : 472) ได้ปรับปรุงหลักสูตรพลศึกษาในโรงเรียนพลศึกษากลางขึ้นใหม่ เมื่อปีพ.ศ.2478 เพื่อให้บุคคลที่สำเร็จการศึกษามีคุณภาพและมีคุณสมบัติในการที่จะไปเป็นครูมากขึ้นโดยแบ่งวิชาเรียนเป็น 2 หมวด คือ หมวดวิชาบังคับและหมวดวิชาไม่บังคับ ซึ่งหมวดวิชาบังคับประกอบด้วย จรรยาวิชาครู วิชาลูกเสือ สุขศึกษา ปฐมพยาบาล กายบริหาร กีฬา และกรีฑา หมวดวิชาไม่บังคับ ได้แก่ มวยไทยและมวยสากล กระบี่กระบองและพันดาบ ดัดตนส่วนห้อยโหน (ยิมนาสติก) ญูญิตสู (ยูโด) ซึ่งผู้สอบวิชาบังคับได้หมดจะได้วุฒิประกาศนียบัตรพลศึกษา ถ้าสอบหมวดวิชาไม่บังคับเพิ่มได้อีก 2 ชุด จะได้วุฒิพลศึกษาโทและถ้าสอบหมวดวิชาไม่บังคับได้ทั้ง 4 ชุด จะได้วุฒิพลศึกษาเอก

นาค เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2512 : 6-7) กล่าวว่า กระบี่กระบองนับได้ว่าเป็นกีฬาประจำชาติโดยแท้ที่เป็นเอกลักษณ์ ซึ่งไม่มีชาติใดเหมือน ดังที่พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้อธิบายคำว่า "กระบี่กระบอง" หมายถึง การเล่นอย่างหนึ่งของกีฬาไทย จัดอยู่ในจำพวกกีฬาแต่เป็นกีฬาของไทยเราแท้ ๆ เพราไม่มีชาติใด ภาษาใดเล่นกีฬาชนิดนี้กันเลย เป็นกีฬาที่มีแต่โบราณ นิยมฝึกหัดและเล่นในยามสงบ หรือนำไปใช้ต่อสู้

ศัตรูในยามรบเช่นเดียวกันกับโอลิมปิกเกมส์ที่ชาติตะวันตกได้ริเริ่มขึ้น วิชากระบี่กระบองเป็นประดุจมีดสองคมถ้าใช้ในทางที่ดีย่อมมีคุณ ถ้าใช้ในทางที่ผิดก็ย่อมที่โทษ ครูอาจารย์ทั้งหลายเมื่อสั่งสอนวิชานี้แก่ศิษย์ก็มีการอบรมคุณธรรมไม่ให้นำวิชานี้ไปในทางที่ผิดหรือใช้ข่มเหงรังแกผู้อื่น สอนให้ป้องกันตัวเอง

กระบี่กระบองเป็นวิชาที่ฝึกอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายให้แข็งแรงและว่องไวอยู่เสมอเพื่อที่จะปฏิบัติงานต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ฝึกสมองให้คิดโดยเร็ว ตัดสินใจได้ทันทีและสั่งอวัยวะต่าง ๆ ให้ทำงานได้รวดเร็ว เช่น ตาและหูต้องว่องไวต่อคู่สู้จะเคลื่อนไหวอย่างไรต้องมองเห็นและได้ยินเสมอ อวัยวะต่าง ๆ พร้อมที่จะรุกหรือรับได้ทันทีตามคำสั่งของสมอง ฉะนั้นกระบี่กระบองจึงมีประโยชน์ในการฝึกให้อวัยวะต่าง ๆ มีความคล่องแคล่วว่องไว ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้กระบี่กระบองยังเป็นวิชาเกี่ยวกับการต่อสู้และป้องกันตัวของชาติไทยจึงสมควรสงวนไว้ไม่ให้สูญหาย เช่นเดียวกับประเทศอื่นที่หวงแหนศิลปะประจำชาติ ที่นับว่าเป็นศิลปะนั้นมิใช่แต่เฉพาะการตีกัน ซึ่งประกอบด้วยท่วงที ท่าทางอันเกี่ยวกับการรุกและการถอยตามเทคนิคเท่านั้น การร่ายรำอันเป็นศิลปะส่วนหนึ่งของนาฏศิลป์ก็รวมเข้าอยู่ในวิชานี้ด้วย นอกจากนี้การแสดงตั้งแต่จนจบก็ยังเป็นไปตามระเบียบแบบแผนที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งทุกคนก็ถือเป็นระเบียบปฏิบัติกันสืบมาจนทุกวันนี้

อุทธรณ์ ปิดพยันต์ (2517 : 9) ศึกษาค้นคว้าเรื่อง พัฒนาการของการพลศึกษาในประเทศไทย จากการศึกษาค้นคว้าทำให้ทราบว่า สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยในสมัยโบราณต้องมีการฝึกฝนต่อสู้ป้องกันตัวอยู่เสมอ แต่ในยามสงบก็มักมีกิจกรรมเพื่อความสนุกสนาน คือ มีการละเล่นพื้นเมือง การแข่งขันเรือ เล่นว่าว ตะกร้อ ชกมวย กระบี่กระบอง เป็นต้น

สลับศรี พัฒนวิบูลย์ (2522 : 9) ศึกษาถึงการกีฬาและพลศึกษาในประเทศไทยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผลจากการศึกษาพบว่าในสมัยของพระองค์นั้นการกีฬาและพลศึกษาได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมอย่างดี มีการฟื้นฟูการกีฬาที่เป็นกีฬาพื้นเมืองของไทยให้แพร่หลายและเป็นที่นิยมเล่นกันมากขึ้น พระองค์ยัง

ทรงนำเอากีฬาต่างประเทศเข้ามาเผยแพร่เพิ่มขึ้นอีกหลังจากที่พระองค์เสด็จพระราชดำเนินกลับจากประพาสประเทศในทวีปยุโรป เมื่อปี พ.ศ.2440 อันได้แก่ กีฬามวยสากล ยูโด รักบี้ ฟุตบอล ขี่ม้า เทนนิส เพื่อเป็นการส่งเสริมให้คนไทยได้มีการออกกำลังกายแข็งแรงอยู่ตลอดเวลา และกีฬาที่พระองค์ได้นำมาเผยแพร่นั้น กลายเป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมกันอย่างแพร่หลายในสมัยต่อมา

นอกจากนี้ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ยังทรงสนพระทัยในการกีฬาอย่างยิ่ง จะเห็นได้ว่าพระองค์เสด็จเข้าทรงร่วมเล่นกีฬาต่าง ๆ กับข้าราชการบริพาร เช่น มวยไทย กระบี่กระบอง แข่งเรือ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรและพระราชทานรางวัลแก่ผู้ที่ชนะเลิศในการแข่งขันกีฬาพื้นเมืองของไทยด้วยพระองค์เองอยู่เสมอ ๆ เช่น การแข่งขันชกมวย การแข่งขันกระบี่กระบอง การแข่งเรือ และการแข่งขันกีฬา ว่าวพนัน เป็นต้น

นอกจากนี้ สลับศรี พัฒนพิบูลย์ (2522 : 2) ยังได้กล่าวว่า การละเล่นและกีฬาของคนไทยได้ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์และหนังสือวรรณคดีต่าง ๆ อยู่เสมอ เช่น ทำให้ทราบว่าคนไทยมีการละเล่นและกีฬามาช้านานแล้ว หลักฐานที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ จดหมายเหตุเอกสารและบันทึกของชาวต่างประเทศที่เข้ามาในเมืองไทย ซึ่งกล่าวไว้ว่า การกีฬาของไทยได้เริ่มมีการเล่นมาตั้งแต่ครั้งสมัยสุโขทัยเป็นราชธานีเรื่อยมา และโดยมากได้รับการสนับสนุนจากพระมหากษัตริย์

กองจดหมายเหตุ กรมศิลปากร (15 เมษายน - 23 พฤษภาคม 125) ได้บันทึกไว้ว่า ไม่เพียงแต่นักเรียนหรือทหารเท่านี้ที่ตื่นตัวกิจกรรมทางด้านการกีฬาและพลศึกษา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่บรรจุไว้ในหลักสูตรการเรียน ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค กิจกรรมกีฬาและพลศึกษาแทบทุกประเภทเป็นที่นิยมของประชาชนชาวไทยทั่วไปทั้งที่เป็นกีฬาไทยและกีฬาสากล เช่น กระบี่กระบอง มวยไทย มวยสากล ฟุตบอล รักบี้ เทนนิส จักรยาน กอล์ฟ แข่งเรือ ตะกร้อ และกีฬาว่าว เนื่องจากทุกครั้งที่มีการจัดการแข่งกีฬาประชาชนจะมาชมการแข่งขันจำนวนมากจนเบียดเสียดกัน จนเจ้าหน้าที่จัดการแข่งขันต้องจัดกำลังคอยกันประชาชนให้ออกจากบริเวณแข่งขันเรื่องนี้จะเห็นได้จากที่เจ้าพระยาสีหรา

ชฤทธิไกร กราบบังคับทูล พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเรื่อง ขอเลื่อนเปิดการแข่งขันว่าว และขอให้วันดังกล่าวไม่เป็นที่เปิดเผย เพราะเกรงว่าประชาชนจะเบียดเสียดยัดเยียดจนเป็นที่ขัดข้องต่อการปฏิบัติงาน

นอกจากกิจกรรมทางกีฬาโดยตรงแล้วกิจกรรมทางด้านนันทนาการก็เป็นที่สนใจของประชาชนมาก ดังจะเห็นได้จากการรวบรวมสมาชิกจัดตั้งสมาคม-สโมสรต่าง ๆ ขึ้นมากมายดังได้กล่าวมาแล้ว อาจกล่าวได้ว่าในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว นั้นประชาชนทั่วไปนิยมการเล่นกีฬา ทั้งกีฬาไทยและกีฬาสากลกันมาก แม้จะเป็นช่วงปลายรัชกาลของพระองค์ แต่ปรับปรุงส่งเสริมอย่างจริงจังของพระองค์ ทำให้ประชาชนต่างพากันนิยมดูและมีส่วนในการกีฬาและพลศึกษาไปด้วย อันเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนทั่วไปรักการเล่นกีฬา มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์แข็งแรงและมีน้ำใจเป็นการกีฬา อันจะเป็นพลเมืองที่ดีของประชาชาติ

พระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว อันเกี่ยวกับทางด้านกีฬาและพลศึกษาโดยตรง ก็ช่วยส่งเสริมให้เป็นกีฬาและพลศึกษาในประเทศไทยมีความเจริญก้าวหน้ามากกล่าวคือ ในส่วนพระองค์เองเมื่อยังทรงพระเยาว์ พระราชบิดาได้ทรงปลูกฝังให้พระองค์รักการกีฬาโดยโปรดเกล้าให้ เจ้าฟ้าชายจุฬาลงกรณ์ทรงศึกษาวิชามวยไทย มวยสากล กระบี่กระบอง ยิงปืน และพระองค์ก็ทรงโปรดการออกกำลังกายเช่น มวย ยิงปืน กระบี่กระบอง โครเกต์ แข่งเรือ เป็นพิเศษอีกด้วย แม้ขณะที่พระองค์เป็นพระมหากษัตริย์แล้วสร้างความประทับใจให้แก่ประชาชนเป็นอย่างมาก นอกจากนี้พระองค์ยังทรงให้การส่งเสริมทางอ้อมโดยที่พระองค์ได้เสด็จเป็นองค์ประธานทอดพระเนตรและพระราชทานรางวัลแก่นักกีฬาอยู่เสมอ เป็นที่ปลาบปลื้มแก่พสกนิกรเป็นอย่างมาก อันพระราชกรณียกิจของพระองค์ในด้านนี้ยังผลให้ประชาชนนิยมกีฬากันอย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบันนี้

สมบัติ จำปาเงิน (2523 : 2-98) ยังได้กล่าวว่า กระบี่กระบองเป็นอีกวิชาหนึ่งที่มีการวัดและประเมินผลที่ไม่ค่อยเป็นรูปแบบ ถึงแม้ว่าวิชานี้จะมีการเรียนการสอนมานานกว่า 400 ปีก็ตาม กระบี่กระบองเป็นศาสตร์และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของชนชาติ

ไทยมาแต่โบราณซึ่งแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของกีฬาไทย กีฬากระบี่กระบองนี้ได้ดัดแปลงมาจากลักษณะและรูปแบบของการต่อสู้ของไทยในสมัยโบราณ เพราะกระบี่กระบองนั้นเปรียบเสมือนสิ่งคู่กายของนักรบไทย เพื่อฝึกฝีกผู้เล่นมีร่างกายแข็งแรงและอดทนมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการรบในสมัยนั้นให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

มยุรี ศุภวิบูลย์ (2527 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง อิทธิพลของการเมืองที่มีต่อการพลศึกษาและการกีฬาในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ.2475-2516 ทั้งนี้เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของการเมืองที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาสู่ระบอบประชาธิปไตยครั้งแรกในประเทศไทยจนถึงมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาสู่ระบอบประชาธิปไตยครั้งล่าสุด ทั้งนี้ได้แบ่งงานวิจัยออกเป็น 5 บท ตามช่วงเวลาดังนี้ บทที่ 1 ระหว่าง พ.ศ.2475 ถึง พ.ศ.2495 จากการศึกษาพบว่า สถานการณ์ทางการเมืองที่สืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษาและกีฬากับการเปลี่ยนแปลงการปกครองใหม่ ๆ ภาวะสงครามโลกครั้งที่ 2 และนโยบายต่างประเทศที่ต้องการเป็นมิตรกับประเทศตะวันตก ทำให้การพลศึกษาและการกีฬาในช่วงเวลานี้เป็นไปเมื่อความมั่นคงภายใน ความมีเอกราชของชาติและการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ บทที่ 2 ระหว่างปี พ.ศ. 2496-2502 ปรากฏว่า การที่ประเทศไทยดำเนินนโยบายต่างประเทศ ประเทศเป็นมิตรกับประเทศเสรีนิยมและถือด้านลัทธิคอมมิวนิสต์อีกทั้งเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศเอเชียในภาคพื้นแหลมทอง ประเทศไทยจึงเป็นเจ้าภาพในการแข่งขันกีฬาแหลมทองครั้งที่ 1 บทที่ 3 ระหว่างปี พ.ศ. 2503-2509 ปรากฏว่า แผนพัฒนาประเทศของคณะปฏิวัติทำให้การพลศึกษาและการกีฬามีความเจริญก้าวหน้าอย่างมาก เพื่อให้การศึกษาได้เจริญสูงสุดถึงระดับมาตรฐาน และยังเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีกับมิตรประเทศในเอเชียซึ่งประเทศไทยได้รับเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียเกมส์ครั้งที่ 5 ในปีพ.ศ.2509 บทที่ 4 ระหว่างพ.ศ.2510-2516 ปรากฏว่า จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 2 ถึงฉบับที่ 3 มุ่งพัฒนากำลังคน ทำให้รัฐบาลเร่งส่งเสริมการเรียนการสอนพลศึกษาในโรงเรียนและกีฬาภายในประเทศมากขึ้น ส่วนกีฬาระหว่างประเทศก็มุ่งให้ประโยชน์ใน

การสร้างสัมพันธ์ไมตรี เช่น บทที่ 5 สรุปว่าการศึกษาและการกีฬาจะเป็นไปในรูปแบบใดนั้นอยู่กับสถานการณ์ทางการเมืองและความต้องการของรัฐบาลในแต่ละสมัย

จึงอาจกล่าวได้ว่า กระบี่กระบองเป็นกีฬาประเภทการต่อสู้ป้องกันตัวแต่โบราณของไทยชนิดหนึ่งดัดแปลงมาจากลักษณะและรูปแบบการรบสมัยโบราณซึ่งเป็นการรบในระยะประชิดตัว ดังนั้นกีฬากระบี่กระบองจึงเป็นการรบที่จำลองขึ้นมานั้นเอง จึงนับว่ากีฬากระบี่กระบองนั้นได้มีวิวัฒนาการยาวนาน เป็นกีฬาประจำชาติไทย ทำให้ประเทศไทยมีกีฬาที่เป็นเอกลักษณ์สำคัญอย่างหนึ่งที่ไม่เหมือนชาติใด

กระบี่กระบองได้รับการบรรจุไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาพลศึกษามาโดยตลอดและในปัจจุบันเพราะกระบี่กระบองเป็นการเล่น การแสดง และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว สามารถใช้อาวุธเข้ารุกคู่ต่อสู้รวมทั้งการใช้หมัด เท้า เข่า ศอก ประกอบการต่อสู้ได้ด้วย นอกจากนี้ยังมีลีลาท่าทางในการร่ายรำที่งดงาม มีท่าจีบ ท่าเชิด มีลีลาอ่อนช้อยตามจังหวะดนตรีประกอบ ซึ่งแสดงออกถึงคุณค่าทางศิลปะวัฒนธรรมประจำชาติ กีฬานี้จึงถือเป็นวัฒนธรรมอันล้ำค่าของชาติไทยที่ควรแก่การรักษาทำนุบำรุงและส่งเสริมไว้เป็นมรดกแก่ลูกหลาน จึงมีการเรียนการสอนกระบี่กระบองในทุกระดับชั้นตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย วิทยาลัยพลศึกษา วิทยาลัยครู มหาวิทยาลัยที่ผลิตครูพลศึกษา ตลอดจนสถาบันของทหารและตำรวจ

บทที่ 3

ประวัติความเป็นมาและจุดมุ่งหมายของการละเล่นการควงพลองไฟ

ประวัติในสมัยสุโขทัย

ตลอดระยะเวลาที่กรุงสุโขทัยเป็นราชธานี จะมีการทำสงครามเป็นประจำจึงมีการรบรวมไพร่พลฝึกหัดการต่อสู้ด้วยอาวุธยาว อาวุธสั้น และการใช้อวัยวะในร่างกายทำร้ายคู่ต่อสู้

การสงครามทำให้พระมหากษัตริย์และการทหาร รวมทั้งประชาชนต้องอาศัยการพลศึกษา เพื่อให้ร่างกายแข็งแกร่ง จิตใจกล้าหาญ มีความเป็นระเบียบวินัย รักใคร่สามัคคีกัน ดังนั้นพระมหากษัตริย์ก็ต้องฝึกฝนศิลปะการป้องกันตัว เพลงอาวุธต่าง ๆ ด้วย เพื่อเตรียมพร้อมและเป็นผู้นำในการป้องกันประเทศ เช่น พระเจ้ารามคำแหงมหาราช ทรงมีความชำนาญในการต่อสู้ป้องกันตัวและการบริหารร่างกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ (ถนอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร. 2525 : 2)

ตามศิลาจารึกได้บ่งถึงว่า วิธีการฝึกทหารซึ่งได้เอากิจกรรมทางการกีฬาและพลศึกษามาฝึก เช่น การต่อสู้ป้องกันตัวทั้งประเภทใช้อาวุธและมือเปล่า และยังฝึกการต่อสู้บนหลังช้างและม้าอีกด้วย การศึกษาทางด้านนี้ก็รับมาจากวัดและสำนักราชบัณฑิต ซึ่งจะสอนวิชาสามัญโดยมีผู้อาวุโสที่ชำนาญในการต่อสู้เป็นผู้นำการสอน

การที่ชาวไทยในสมัยสุโขทัย มีการพลศึกษา หรือการออกกำลังกาย เนื่องจากประชาชนต้องใช้ศิลปการต่อสู้ และใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อป้องกันทรัพย์สิน และป้องกันประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2507 : 3) จึงสันนิษฐานได้ว่า ในการฝึกอาวุธในยามสงบต้องใช้อาวุธจำลองมาฝึกหัด ทำให้กีฬากระบี่กระบองเกิดขึ้นเพราะสามารถนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการฝึกทหารหรือการสงครามได้ เนื่องจากผู้ชายไทยทุกคนต้องเป็นทหารในยามสงคราม ฉะนั้นการฝึกก็ต้องมีอยู่สม่ำเสมอ และทั่วทุกหนทุกแห่งทั้งใน

วัด หมู่บ้าน สำนัก และราชสำนัก มีการออกกำลังกายและรักษาสุขภาพในหมู่เจ้านาย เพื่อให้มีความสามารถในการเป็นผู้นำที่จะปกครองประเทศ การเล่นว่าว การแข่งเรือ การล่าสัตว์ การคล้องช้าง และการต่อสู้ในเชิงกีฬา ได้รับความนิยมในหมู่คนไทยสมัยนั้นเป็นอันมากเนื่องจากพระมหากษัตริย์มีความสนพระทัยและให้การสนับสนุนอยู่เสมอมา

ในสมัยกรุงสุโขทัย มีการเรียนวิชาที่สอนโดยฆราวาส เช่น วิชาต่อสู้ป้องกันตัว และวิชาเจิ๋ง (การต่อสู้แบบจีนชนิดหนึ่งคล้ายมวยจีน) และเมื่อศึกษาไปถึงฝ่ายทหารมีการเรียนเกี่ยวกับการรบเพลงอาวุธและตำราพิชัยสงคราม (ฟอง เกิดแก้ว. 2520 : 37)

จะเห็นได้ว่า เด็กผู้ชายกรุงสุโขทัยตอนย่างเข้าสู่วัยรุ่นมักจะฝึกหัดมวยไทยและการกระบี่กระบองกันทุกคน การฝึกมวยไทยและกระบี่กระบองเป็นส่วนหนึ่งของผู้ที่มีจะมีลักษณะชายชาตรี ซึ่งประกอบด้วย คุณวุฒิ มรรยาท มนุษยธรรม วีรกรรม ความทรหดอดทน อำนาจทางคาถาอาคม พลังกาย และความรู้ความชำนาญในศิลปะมวยไทย กระบี่กระบอง

สมัยกรุงศรีอยุธยา

ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ตลอดเวลาที่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีไทยต้องกระทำสงครามและมีเหตุการณ์ไม่สงบเรียบร้อยต่าง ๆ อีกมากมาย เฉพาะที่เป็นสงครามครั้งใหญ่ๆ ที่พอจะรวบรวมได้มี 39 ครั้ง ดังนั้นทั้งพระมหากษัตริย์และราษฎรของไทยสมัยนั้นจำเป็นจะต้องฝึกหัดศิลปะมวยไทยและยุทธวิธีทางทหาร เพื่อป้องกันประเทศชาติตลอดเวลา เพราะเชื่อว่า ศิลปะมวยไทยเป็นศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว ซึ่งทหารทุกคนจำเป็นต้องฝึกหัดควบคู่กับการใช้อาวุธ ดาบ หอก และมีดสั้น เพื่อให้การรบได้รับความสำเร็จยิ่งขึ้น

ในสมัยดังกล่าวนี้ก็ยังมีกีฬาต่าง ๆ อย่างเด่นชัดคือการเล่นว่าว การแข่งเรือ การเล่นกระบี่กระบอง กีฬาพื้นเมือง การคล้องช้าง การล่าสัตว์และการชกมวย ตลอดจนถึงการเสด็จทางชลมารค การแห่แหนด้วยขบวนในราชพิธี และพิธีต่าง ๆ กิจกรรมเหล่า

นี้จัดขึ้นในยามสงบดัง เช่น ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์ เป็นต้น เพื่อความสามัคคี ความพร้อมเพรียง ความสนุกสนาน และความเข้มแข็ง ซึ่งจัดได้ว่าเป็นกิจกรรมพลศึกษาที่ให้คุณค่าอย่างสมบูรณ์ที่สุด

ผู้ที่จะเป็นกษัตริย์ต้องมีความรู้ความสามารถในทางศิลปศาสตร์ อันเป็นศาสตร์ชั้นสูงเช่นการปกครอง การเดินทัพ การรบ การเป็นผู้นำ เป็นต้น และยังมีการเรียนทางด้านการสร้างสมรรถภาพให้เป็นผู้ที่มีความเข้มแข็ง มีร่างกายที่แข็งแรงเหมาะสมที่จะเป็นผู้นำกองทัพเข้าสู่สงครามเมื่อผู้ชายไทยทุกคนต้องผ่านการเป็นทหาร ผู้หญิงและเด็กก็จะต้องเคยเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อความสนุกสนาน รื่นเริง และเพื่อความแข็งแรง ก็นับได้ว่าประชาชนในสมัยกรุงศรีอยุธยาต่างก็ได้ร่วมหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาอย่างทั่วถึง ไม่ว่าในยามสงบหรือในยามสงครามก็ตาม

ความสามารถในเชิงกีฬาซึ่งแสดงว่าชายไทยนั้นมีการฝึกอย่างจริงจัง และแพร่หลายทั้งมวยและกระบี่กระบองก็คือ นายขนมต้ม ผู้ชกชนะนักมวยพม่าถึง 10 คน ผลัดกันโดยไม่ต้องพักเลย พระยาพิชัยดาบหัก ก็สามารถในการชกมวยจนได้เข้ารับราชการเพราะความสามารถทางชกมวยโดยเฉพาะ อีกทั้งยังสามารถในด้านกระบี่กระบองและกายกรรม อีกด้วย

สมัยกรุงธนบุรี

สมัยกรุงธนบุรีพระเจ้าตากสินเป็นผู้หนึ่งที่มีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดีและความสามารถเหล่านั้น (พิมาน แจ่มจำรัส. 2508 : 395-455) คือ ความรู้ในด้านกระบี่กระบอง มวยไทย เป็นต้น พระองค์ทรงเป็นนักรบ นักปกครอง และนักกีฬาอย่างแท้จริง เป็นผู้รักความยุติธรรมอย่างยิ่ง เมื่อพระองค์มีพระชนมายุ 9 พรรษา เคยศึกษาศิลปวิทยาการต่าง ๆ ครั้นเติบโตขึ้นก็ทำสงคราม โดยการนำของพระองค์หลายครั้งตลอดทั้งรัชกาล พระองค์ยึดหลักว่าไม่รบกับคนไทยด้วยกัน สมัยกรุงธนบุรีเป็นระยะของการตั้งเมืองใหม่ แม้จะเป็นระยะเวลาที่สั้นก็ตาม ก็มุ่งแต่ที่จะปรับปรุงและวางรากฐานต่าง ๆ

เพื่อความเจริญต่อไป อย่างไรก็ตามการดำเนินงานเพื่อความเจริญของบ้านเมืองดังกล่าวก็เป็นเรื่องยาก เพราะไทยต้องทำการสู้รบกับพม่าถึง 10 ครั้ง (ดำรงราชานุภาพ. 2505 : 400-547) ในสมัยนั้นอยู่ในระหว่างการทำสงครามและการฟื้นฟูประเทศหลังจากกู้อิสรภาพได้ พระองค์ทรงเป็นนักรบที่เข้มแข็งสามารถกอบกู้อิสระภาพจากพม่าได้ ดังนั้นในสมัยของพระองค์การพลศึกษาจึงเป็นไปเพื่อการทหารอย่างแท้จริง เช่น การต่อสู้ป้องกันตัว การชกมวย การปล้ำ และกระบี่กระบอง เป็นต้น (พิมาน แจ่มจำรัส. 2508 : 395-455)

สมัยกรุงธนบุรี พ.ศ.2310-2325 เป็นสมัยที่มีการเตรียมกำลังเพื่อกอบกู้ประเทศชาติ ชาวไทยต่างก็แตกเป็นหลายก๊ก หลายเหล่า ทำการสะสมอาวุธ สะสมกำลังคน ฝึกฝนศิลปะมวยไทยและยุทธวิธีทางทหาร และเมื่อกรุงธนบุรีได้เป็นราชธานีแล้ว ก็ยังมีการสู้รบอยู่ตลอดเวลาเพียง 15 ปี ที่กรุงธนบุรีเป็นราชธานีมีการทำสงครามถึง 13 ครั้ง สงครามบางครั้งจะต้องต่อสู้ติดพันกันเป็นเวลานาน ดังนั้น ชาวไทยจึงต้องเป็นทหารและฝึกหัดศิลปะมวยไทยควบคู่กับการใช้อาวุธอยู่ตลอดเวลา (โพธิ์สวัสดิ์ แสงสว่าง. 2522 : 158)

จะเห็นได้ว่ากิจกรรมต่าง ๆ เป็นการต่อสู้ป้องกันตัว ซึ่งได้แก่ โล่ ดาบ ดั้ง กระบี่กระบอง ทวน ง้าว หอก กฤช และการชกมวยซึ่งกิจกรรมดังกล่าว เป็นกิจกรรมทางพลศึกษาที่ให้คุณค่าต่อความแข็งแรงสมบูรณ์ คล่องแคล่ว นับได้ว่าในสมัยนั้นมีการส่งเสริมทั้งทางด้านกีฬา พลศึกษา และนันทนาการพอสมควร

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์จนถึงปัจจุบัน

ในช่วงตอนต้นกรุงรัตนโกสินทร์ กีฬากระบี่กระบอง เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อชายไทยแทบทุกคนอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น ทั้งนี้เพราะชายไทยแทบทุกคน จะต้องถูกเกณฑ์เป็นทหาร เพื่อต่อสู้ข้าศึกศัตรูที่มารุกรานชาติไทย ด้วยเหตุนี้ชายไทยจึงต้องมีการฝึกฝนการรบการต่อสู้ด้วยอาวุธในระยะประชิดเสมอ เพื่อเป็นการเตรียมตัวให้พร้อมที่จะเข้าทำการรบเพื่อประเทศชาติ การซ้อมรบ โดยการใช้เครื่องอาวุธจำลองจึงจำเป็นยิ่งในการฝึก

ทักษะการใช้อาวุธแต่ละประเภท ในช่วงนี้กีฬากระบี่กระบองจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างความกล้าหาญกำลังใจ ความอดทนตลอดจนวิธีการต่อสู้ป้องกันตัวด้วยอาวุธต่าง ๆ การเล่นกระบี่กระบองช่วงนี้จึงเป็นการเล่นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเตรียมตัวชายไทย หรือนักรบไทยให้พร้อมเสมอที่จะเข้าสงคราม (ชัชชัย โกมารทัต และฟอง เกิดแก้ว. 2525 : 29)

สมัยรัชกาลที่ 1 ถึง รัชกาลที่ 4

การพลศึกษาไม่ได้รับการพัฒนาไปกว่า สมัยกรุงศรีอยุธยา เพราะอยู่ในระยะของการฟื้นฟูประเทศ และมีศึกที่จะต้องสู้รบอยู่เกือบตลอดเวลากิจกรรมการพลศึกษาทั้งด้านกีฬา และการฝึกเพื่อการรบจึงเป็นไปแบบเดียวกับในอดีต แต่ก็มีสิ่งเด่นชัดที่สุดในสมัยนี้ก็คือ ความนิยมกีฬาสากลเริ่มขึ้นในรัชกาลที่ 4 และความนิยม กระบี่กระบองตลอดจนถึงการต่อสู้ป้องกันตัว ได้รับการส่งเสริมในระหว่างรัชกาลที่ 2 เรื่อยมาแทบทุกสมัย

สมัยรัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

กิจกรรมทางการกีฬาและพลศึกษาที่จัดให้มีขึ้น เพื่อการรื่นเริงมีทั้งกีฬา เกมส์ตลอดจนกิจกรรม นันทนาการ กิจกรรมการกีฬาที่มักจัดเพื่อการรื่นเริง หรือในโอกาสพิเศษ ได้แก่ มวย กระบี่กระบอง ฟันดาบ

สมัยรัชกาลที่ 6 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ครั้นถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ความครึกครื้นในการเล่นกระบี่กระบองชักลดน้อยลงไปบ้าง ถึงแม้ว่าพระองค์จะทรงฝักใฝ่ในวิชานาฏศิลป์ และทรงเข้าพระทัยในศิลปะของวิชากระบี่กระบองก็ตาม แต่ก็ไม่ทรงโปรดปรานมากเท่าพระราชบิดาของพระองค์แต่ถึงกระนั้น ก็ยังมีการจัดกีฬาชนิดนี้ขึ้นเพื่อถวายทอดพระเนตรบ้างเป็นครั้งคราว เช่น ปีพ.ศ.2460 กับ 2462 กระทรวงศึกษาธิการ เนื่องในงานกรีฑาประจำปีได้จัดการแสดงกระบี่กระบองขึ้นถวายทอดพระเนตรที่สนามหน้าสามัคยาจารย์สมาคม ท่านอาจารย์นาค เทพหัสดิน ณ อยุธยา. ได้เคยเล่นถวายทั้งสองคราว คราวแรกเล่นง้าวและคราวหลังเล่นพลอง (นาค เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2513 : 8-9) การเล่นกระบี่

กระบองหรือการฝึกซ้อม หรือการแสดงในโอกาสต่าง ๆ จะน้อยลงไป เหตุเพราะความต้องการของบ้านเมือง ในการฝึกซ้อมทหารหรือประชาชนใช้อาวุธไว้ในสยามสงครามก็น้อยลง ประกอบกับมีอาวุธที่ทันสมัยกว่าเข้ามาแทนที่

สมัยรัชกาลที่ 7

กระบี่กระบองก็ค่อย ๆ หมดไป จนเกือบจะหาดูไม่ค้อยได้ นับวันแต่จะสูญสิ้นไปทุกที (นาค เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2513 : 8-9) แต่ก็ยังมีการฝึกหัดและเรียนกัน เช่น ทางโรงเรียนนายร้อยทหารบก เมื่อพุทธศักราช 2468 ได้จ้างครูมาสอน วิชาอาวุธโบราณ มีครูจ้อน ครูสมหวัง และครูสุข จากคณะกระบี่กระบองวัดสามง่าม (สัมพันธ์ พงษ์ทอง. 2526 : 24) ในปี พ.ศ. 2470 มีนักกีฬาไทยเห็นกีฬาไทยอันเป็นวัฒนธรรมของไทยค่อย ๆ สูญหายไปอย่างแน่นอน จึงจัดตั้งสมาคมเรียกว่า "สมาคมกีฬาสยาม" มีวัตถุประสงค์เพื่อบำรุงและส่งเสริมฟื้นฟูกีฬาไทย โดย พระยาภิรมย์ภักดี เป็นนายกสมาคมคนแรก แต่ยังไม่ได้จดทะเบียนได้มีการประชุมตั้งกฎกติกาและได้ใช้สนามหลวงเป็นสนามแข่งขันว่าว และหมากรุกขึ้นระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ มีนาคม และเมษายน

สมัยรัชกาลที่ 8

นักกระบี่กระบองที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในช่วงระยะนี้ก็คือ ท่านอาจารย์นาค เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2513 : 9-10) ท่านเป็นผู้หนึ่งซึ่งได้เล่าเรียนวิชาตั้งแต่เมื่อยังเป็นเด็กรักใคร่ในศิลปะชนิดนี้อยู่เสมอ เมื่อยิ่งได้แลเห็นต่างชาติเขาภาคภูมิใจ ในศิลปประจำชาติของเขา เช่น ชาติเยอรมันและญี่ปุ่นเขายกย่องการฟันดาบของเขาว่าดีเลิศ พยายามสงวนและเผยแพร่ให้เป็นที่ประจักษ์แก่โลกมากเพียงใด ก็ยิ่งทำให้ท่านจะบูชาวิชากระบี่กระบองของไทยไว้เหนือสิ่งใด ๆ มากขึ้นเพียงนั้น

อนึ่งนับแต่ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบเก่าเป็นระบอบประชาธิปไตย รัฐบาลก็ได้พยายามฟื้นฟูประเพณีโดยจัดให้มีงานฉลองวันขึ้นปีใหม่อย่างสนุกสนานครึกครื้นในการนี้ทางการได้จัดให้มีกีฬาพื้นเมืองของไทยนั้น กระบี่กระบองซึ่งเป็นกีฬาฟื้นฟูเมืองอยู่แล้ว จึงได้ถูกจัดให้มีการแสดงที่ท้องสนามหลวงเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2482 โดยนักเรียนของโรงเรียนพลศึกษากลางมีผู้ไปดูกันอย่างเนืองแน่น

กระบี่กระบองและการควงพลองไฟได้รับการอนุรักษ์ ส่งเสริม ปรับปรุง และพัฒนา โดยศิษย์ของท่านอาจารย์นาค ลูกศิษย์ต่าง ๆ ที่ได้เรียนวิชานี้จากท่าน ได้ไปประจำเป็นครูสอนพลศึกษาตามหน่วยงาน สถาบัน สถานศึกษา หรือตั้งค่ายดาบ สำนักดาบต่าง ๆ มากมาย หลังจากที่ท่านอาจารย์นาค ยุติการสอน อาจารย์ผู้รับช่วงสอนกระบี่กระบองต่อมาคือ อาจารย์ณรงค์ แดงสะอาด อาจารย์นบน้อม อ่าวสุคนธ์ อาจารย์พินิจ วงษ์สิทธิ์วิเศษ อาจารย์สงวน มีระหงษ์ อาจารย์สุทิน ชอบทางศิลป์ อาจารย์ชุณห์ รุ่นประพันธ์ อาจารย์วิชิต ชี้เชิญ และปัจจุบันคือ อาจารย์ไพบูลย์ ศรีชัยสวัสดิ์ โดยมีการสอนตามหลักสูตรตามแนวทางของอาจารย์นาค เป็นต้นมา (นอกจากนั้น ยังได้มีการฝึกซ้อมโดยตั้งเป็นชมรมกระบี่กระบอง และนำกระบี่กระบองออกแสดงโชว์ ต้อนรับชาวต่างประเทศที่เดินทางมายังประเทศไทย แสดงร่วมกับละครอิงประวัติศาสตร์ และการแสดงโชว์ตามงานและเทศกาลต่าง ๆ ซึ่งมีผลให้มหาวิทยาลัยสามารถสร้างนักกระบี่กระบองที่มีความรู้ความสามารถออกไปสอนตามมหาวิทยาลัย วิทยาลัย โรงเรียน สถาบัน สถานศึกษา ค่ายดาบและสำนักดาบต่าง ๆ มากมาย

ความเป็นมาของพลศึกษา แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ได้สืบทอดมาจากกรุงศรีอยุธยาและกรุงธนบุรี การพลศึกษาจึงเน้นหนักไปเพื่อการสงครามสำหรับเตรียมพร้อมทางด้านพลกำลังและจิตใจที่กล้าหาญด้วย เพื่อต่อสู้หรือสามารถป้องกันประเทศไทย โดยเน้นที่การรู้จักใช้อาวุธต่าง ๆ ในการต่อสู้และป้องกันตนเอง ได้ทั้งอาวุธและมือเปล่า

จากการศึกษาและสัมภาษณ์ท่านผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาการทางกระบี่กระบองแล้วพอสรุปการละเล่นการควงพลองไฟได้ว่า

การริเริ่มต้นการควงพลองไฟมีมาตั้งแต่สมัยใดใครเป็นต้นคิด ไม่มีผู้ใดทราบแต่จากการที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์บุคคลที่มีความรู้ ผู้เชี่ยนชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการกระบี่กระบองและการละเล่นการควงพลองไฟ พอสรุปแนวความคิดของท่านเหล่านั้นได้ดังนี้

จากการสัมภาษณ์ พ่อครูสมัย เมษะมาน เจ้าของและผู้จัดการสำนักดาบพุทไธสวรรย์ ที่โรงเรียนสำนักดาบพุทไธสวรรย์แห่งกรุงศรีอยุธยา เมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2538 กล่าวว่าการละเล่นการควงพลองไฟมีมานานแล้ว เป็นการละเล่นเพื่อการบริหารร่างกายเตรียมความพร้อมเพื่อให้มีท่าทีสวยงาม จึงคิดค้นท่าขึ้นมาเอง ไม่มีการจดบันทึกควงอาวุธได้ทุกชนิดเพื่อฝึกระบบประสาท ไหวพริบ เป็นความสามารถเฉพาะตัวของผู้สนใจที่จะฝึกเท่านั้น และมีการแสดงร่วมกับกระบี่กระบองโดยจะเล่นกันเป็นชุด ๆ ส่วนพลองไฟนั้นเป็นการแสดงชุดหนึ่งในการออกงานต่าง ๆ เช่น งานโชว์แขกบ้านแขกเมือง งานกฐิน ผ้าป่าโกนจุก วันเกิด งานแต่งงาน

จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ทองหล่อ ไตรรัตน์ ที่สำนักดาบศรีไตรรัตน์ เมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ.2538 กล่าวว่า การละเล่นการควงพลองไฟนั้นมีประมาณ 40-50 ปี ก่อนสมัยก่อนมีอยู่ไม่กี่ท่า มีควงนิ้วเดียว ควงหน้า ควงพาดคอ และควงเดินสลับฟันปลาและทางตรง ทั้งเดินหน้าและถอยหลังใช้ในงานที่เป็นมงคล มีการเล่นควงกันน้อยมากจะสนใจก็เฉพาะพวกที่เรียนพลศึกษาในสมัยนั้นเท่านั้น

จากการสัมภาษณ์ รองศาตราจารย์ฟอง เกิดแก้ว อาจารย์สอนพลศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2537 กล่าวว่า การละเล่น การควงพลองไฟเป็นที่น่าเสียดายที่ไม่สามารถสืบหาความจริงมาอ้างอิงในวันนี้ได้ แต่มีมานานแล้วมีการแสดงตามรุ่นพี่และผสมผสานท่าต่าง ๆ เข้าด้วยกันไม่มีการจดบันทึกไว้ ฝึกฝนในทางปฏิบัติอย่างเดียว เห็นรุ่นพี่แสดงก็จำท่าฝึกเอง ในตอนที่ท่านเล่นพลองไฟก็ประสบผลสำเร็จดี ได้เป็นนักควงพลองไฟประจำโรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษาในสมัยนั้น ไปแสดงทั่วกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด

จากการสัมภาษณ์ อาจารย์วิษณุ อดุลยรัตนพันธ์ อาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษาที่คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก เมื่อวันที่ 29 กันยายน พ.ศ.2537 กล่าวว่า การละเล่นการควงพลองไฟนั้นเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร ไม่มีการสอนที่บังคับ

ในหลักสูตรแต่สอนเฉพาะกลุ่มที่สนใจเท่านั้น เป็นการแสดงที่ตลก ขบขัน และสวยงามตามเทศกาลต่าง ๆ ไม่มีกติกาที่แน่นอน ปัจจุบันนี้มีน้อยมาก

จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ธีรศักดิ์ สุขเกษม อาจารย์ผู้สอนพลศึกษาที่โรงเรียนเลมเทค จังหวัดลำปาง เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ.2537 เคยมีประสบการณ์แสดงการควงพลองไฟ เพื่อเป็นการแสดงถึงศิลปวัฒนธรรมไทยที่ต่างประเทศแล้ว ได้ให้ความคิดเห็นในเรื่องควงพลองไฟ ว่าเป็นศิลปอย่างหนึ่งที่สร้างความตื่นเต้นให้ผู้ชม โดยเฉพาะมีการจุดไฟและปิดไฟฟ้าในเวลาแสดงนับเป็นการอนุรักษ์ศิลปของไทยอย่างหนึ่ง เพราะปัจจุบันนี้มีคนรู้ในเรื่องนี้น้อยมาก พลองไฟที่ใช้ต้องเป็นหวายอย่างดีมีความยืดหยุ่นในตัว มีพลองสั้นยาวแล้วแต่งานที่เราใช้เพื่อความสวยงามในการแสดง มีการยืน นั่ง นอน เดิน วิ่ง ในการแสดงซึ่งแล้วแต่จังหวะที่ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในแต่ละที่

จากการสัมภาษณ์ อาจารย์วิชิต ชี้เชิญ ผู้เชี่ยวชาญที่หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2538 กล่าวว่า การละเล่นการควงพลองไฟนั้นเป็นการแสดงเครื่องไม้รำในการแสดงท่าทางให้สวยงาม ถือว่าเป็นการอบอุ่นร่างกายการต่อสู้หรือแข่งขัน เป็นการเตรียมตัวก่อนประกอบกิจกรรมอาวุธทุกประเภทที่มีกระบี่กระบอง เช่น กระบี่ ดาบ กั้นหยั่นหอก ทวน ง้าว โตมร แหลน พลอง มีด และกริช ต้องมีการควงก่อนทุกอย่าง เป็นการละเล่นพื้นบ้านมีมานานแล้ว มีการละเล่นเพื่อความรื่นเริงในงานบวช งานโกนจุก งานกฐิน งานผ้าป่า เป็นการเฉลิมฉลองในงาน โดยเอาผ้ามาพันปลายพองทั้งสองด้าน แล้วชุบน้ำมันยางหรือจากไต้ หรือน้ำมันมะพร้าว เพื่อเล่นแสดงให้งานสนุกสนาน ทั้งเป็นการฝึกออกกำลังกาย การเคลื่อนไหว ฝึกประสาทให้มีความคล่องแคล่วว่องไว เป็นทั้งศิลปะและกีฬา หรือเพื่อฉลองชัยชนะหลังจากการพักรบ แสดงความดีใจ เป็นการสร้างขวัญกำลังใจทหาร การละเล่นพลองไฟสมควรที่จะอนุรักษ์จรรโลงสืบสานและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของชาติด้านนี้ให้เป็นระบบระเบียบสืบไป

จากการสัมภาษณ์ อาจารย์อำนาจ อังสกุลอาภรณ์ อาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษาที่โรงเรียนพาณิชยการราชดำเนิน เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2538 กล่าวว่า ได้ฝึกสอนนักเรียนให้แสดงกระบี่กระบอง พลองไฟแล้วส่งเข้าประกวด ได้รับรางวัลชิงชนะเลิศ

แห่งประเทศมา 10 ปีซ้อนกัน ได้นำเอาการควงพลองไฟแทรกในการแสดงและในการแข่งขัน การละเล่นการควงพลองไฟนั้นเป็นการพัฒนาจากการใช้อาวุธโบราณ เป็นการอบอุ่นร่างกาย คำว่า กระบองกับพลองเป็นคำที่มีความหมายอย่างเดียวกัน คือ กระบองเป็นอาวุธยาว เช่น ง้าว พลอง หอก และทวน ส่วนกระบี่นั้นเป็นอาวุธสั้น เช่น มีด ดาบ เคียว และกริช ปัจจุบันได้ตั้งศูนย์วัฒนธรรมขึ้นในโรงเรียนและรับจัดแสดงในงานทั่วราชอาณาจักรโดยมีรายการแสดงต่อไปนี้

- ศิลปการต่อสู้ป้องกันตัว กระบี่กระบอง มวยไทย คาดเชือก
- ควงพลองไฟ กลองยาว กระต๊ัวแทงเสือ กระอั๊วแทงควาย
- เชิดมังกรทอง ดนตรีไทย อังกะลุง
- วงสะล้อซอซึง โปงลาง ฟ้อนดาบ ภาคเหนือ ภาคอีสาน
- นาฏศิลป์ โขน ฟ้อนรำชุดต่าง ๆ

นอกจากนี้ยังรับจัดทำเครื่องตั้งกระบี่กระบอง ทางหวาย เหล็ก สแตนเลส รับทำดาบตี ทั้งชนิดเหล็กและหวาย

จากการสัมภาษณ์ อาจารย์วราวุธ สุมน ผู้เชี่ยวชาญอาจารย์สอนพลศึกษาที่คณะพลศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2539 กล่าวว่า รูปลักษณ์ของการควงพลองไฟ เป็นการละเล่นพลองไฟที่มีหลายรูปแบบ มีผู้ฝึกเล่นน้อยมาก มีลีลาในการแสดงแตกต่างกันไป คนไทยก็มีการเล่นตามสำนักดาบต่าง ๆ อุปกรณ์นั้นสั้นบ้างยาวบ้าง มีผู้เล่นคนเดียวหรือสองคน เปลี่ยนพลองกันในการเล่น มีการเล่นเป็นอาชีพละครสัตว์ การคลองพลองไฟก็ควบคู่กับกระบี่กระบองให้ผู้ชมได้ดูชม เป็นนันทนาการต้องมีศิลปในการเล่น เริ่มตรงไหนสิ้นสุดตรงนั้น นำมาเชื่อมให้มีลีลาให้รวดเร็วสวยงามยิ่งขึ้นมีความต่อเนื่อง โดยใช้หลักวิทยาศาสตร์มาเกี่ยวข้องด้วย พูดถึงคาน จุดหมุน ใช้กิจกรรมการควงพลองเพื่อพัฒนาสมรรถภาพได้หลายส่วน มีการแต่งตัวให้เหมาะสม ตั้งแต่เล่นมาก็ไม่มีใครจดบันทึก เป็นการเล่นจดจำที่มีมาจากบรรพบุรุษ โดยมีการฝึกหรือบอกต่อ ๆ กันมา เป็นการนำไปใช้ในการแสดงดรัมเมเยอร์ตามสถานบันเทิง อาจเล่นเป็นอาชีพมีรายได้ในการแสดง ฝึกจากง่ายไปหายากเป็นการลอกแบบการจำ มี

วิวัฒนาการของผู้เล่นเอง โดยไม่มีหน่วยงานใดศึกษามาก่อน มีท่าที่ยากขึ้นไปเรื่อย ๆ แล้วแต่ความสามารถของบุคคลที่แสดงจะแตกต่างแรงออกไปเรื่อย ๆ ถ้ายิ่งควงเร็วเท่าไรก็จะมีแรงมากเท่านั้น วิธีการฝึกฝนจะฝึกจากง่ายไปหายาก ใช้ของเล็กเบามีการยืดหลักในการฝึก มีการเตรียมร่างกายให้พร้อมก่อนการฝึก มีการเตรียมร่างกายให้พร้อมก่อนการฝึก เพื่อฝึกข้อต่อกล้ามเนื้อและอวัยวะที่เกี่ยวข้อง ไม่ให้ได้รับบาดเจ็บ เพื่อเป็นการเตรียมร่างกายที่จะประกอบกิจวัตรประจำวันได้อย่างรวดเร็ว

จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ไพบูลย์ ศรีชัยสวัสดิ์ ที่ปรึกษาชมรมกระบี่กระบองอาจารย์สอนพลศึกษา ที่คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรเมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ.2539 กล่าวว่า การละเล่นการควงพลองไฟเป็นการแสดงไม่มีกำหนดท่าชัดเจน พลิกแพลงไปเรื่อย ๆ ไม่มีท่าเฉพาะเจาะจงแล้วแต่ผู้แสดงที่จะหาท่าการควงพลองไฟเองหรือจำท่าของคนอื่นมาเล่นเพื่อสนุกสนาน ตื่นเต้น เล่นเพื่อประกอบอาวุธต่าง ๆ ได้ด้วย ไม่อยู่ในหลักสูตรแต่เอามาเล่นประกอบกระบี่กระบอง มีการไหว้ครูเหมือนกัน ต้องมีกาลเทศะต้องถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบี่กระบอง เป็นการประยุกต์จะมีควงพลองไฟคนเดียว หลายคน

จากการสัมภาษณ์ อาจารย์พงษ์ชัย ทองวินิจศิลป์ ผู้เชี่ยวชาญวิชากระบี่กระบองอาจารย์สอนพลศึกษา ที่วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดลำปาง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2539 กล่าวว่า การละเล่นการควงพลองไฟนั้นมาจากการควงอาวุธที่ใช้ในการต่อสู้ในสมัยก่อนมีทั้งอาวุธสั้นและอาวุธยาวเป็นการควงเพื่อปัดอาวุธคู่ต่อสู้ เพื่อแทงคู่ต่อสู่และเพื่อตีคู่ต่อสู้ หลังยกเลิกใช้อาวุธแล้วไม่รู้ว่าจะนำอาวุธไปใช้ที่ไหน จึงมีการฝึกเพื่อแสดงในงานมหกรรมต่าง ๆ เป็นการแสดงแบบไม้ป่าคือไม่มีการนัดแนะกัน คนที่ฝึกก็น้อยลงจึงมีการนัดแนะท่าต่าง ๆ ขึ้นมีการละเล่นเพื่อความชำนาญ ควงอาวุธโชว์ พลองธรรมดาไม่สวยจึงดัดแปลงมาจุดไฟอาจจะแสดงกันทีละคนหรือทีละหลายคน ที่เหลือก็นั่งดู และเปลี่ยนกันแสดง

ฟอง เกิดแก้ว กล่าวว่า แบบเรียนวิชากระบี่กระบอง ได้ใช้เนื้อหา ทฤษฎีจากสมุดจดทำรายงานประกอบการเรียนวิชากระบี่กระบอง เมื่อปี พ.ศ.2497-2499 โดยท่าน

อาจารย์นาค เทพหัสดิน ณ อยุธยา และอาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ณรงค์ แดงสะอาด เป็นอาจารย์สอนร่วมสมุดรายงานเป็นสมุดที่จดมาจากต้นฉบับเดิมของท่านอาจารย์นาค ที่นำมาให้นักเรียนคัดลอกไว้ทุกคน และนำส่งเพื่อนตรวจความถูกต้อง ดังนั้นจึงไม่มีเชิงอรรถตามแบบการเรียนทั่วไปส่วนการจะศึกษาเพิ่มเติมนอกเหนือไปจากเนื้อหานี้ก็ขึ้นอยู่กับความสนใจของแต่ละคน

ในสมัยเป็นนักเรียนฝึกหัดครูพลศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความสนใจกระบี่กระบองเป็นพิเศษ และมีความปรารถนาที่จะเป็นนักกระบี่กระบองออกแสดงตามงานต่าง ๆ เหมือนรุ่นพี่ ๆ ในสมัยนั้น เช่น ประวิทย์ ณ ระนอง วิชาญ ทองภัทร์ ทองสุข บุญพยัคฆ์ ธนิต คงมนต์ เป็นต้น เมื่อเรียนในชั้นปีที่ 1 ซึ่งช่วงนั้นยังไม่ได้เรียนวิชากระบี่กระบองโดยตรง เพราะกระบี่กระบองจะเริ่มเรียนในปีที่ 2 ได้ติดตามการแสดงของรุ่นพี่ ๆ ไปเกือบทุกงาน และพยายามสังเกตการแสดงของรุ่นพี่ได้เป็นอย่างดี ทั้งลักษณะท่าทางความเอาจริงเอาจัง ตลอดจนมุขตลกขบขัน เมื่อขึ้นชั้นปีที่ 2 ได้มีโอกาสเล่นกระบี่กระบองตามประสงค์ และไปตามงานต่าง ๆ อยู่เป็นประจำ ไม่ว่าจะเป็นงานกฐิน งานผ้าป่า งานวันเกิด งานรื่นเริงต่าง ๆ ตลอดจนงานฌาปนกิจ มีการเล่นกระบี่ดายสองมือ พลองกับพลองและพลองกับไม้สั้น ในตอนเล่นพลองก็ได้ฝึกฝนวิธีการควงพลองไฟและเป็นนักแสดงพลองไฟ

หลังจากเมื่อเรียนจบได้รับวุฒิประโยคครูพลศึกษาเอกแล้วก็เดินทางกลับจังหวัดนครศรีธรรมราชสอนวิชาพลศึกษาที่โรงเรียนพรสวัสดิ์วิทยา และตั้งสำนักดาบพรสวัสดิ์ขึ้นออกแสดงในงานต่าง ๆ หลายครั้ง จนเป็นที่กล่าวขวัญแก่ผู้ชมเป็นจำนวนมาก เพราะสมัยนั้นการแสดงต่าง ๆ หาดูได้ยาก (ฟอง เกิดแก้ว. 2527 : คำนำ)

ปัจจุบันพลองได้รับการบรรจุไว้ในหลักสูตร การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาพลองแบ่งออกเป็น 3 ชนิด

1. พลองจริง เป็นอาวุธชนิดหนึ่งใช้สำหรับตี มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า สี่ศอก ทำด้วยไม้เหนียว ๆ ไม่หักง่าย บางอันทำด้วยโลหะ พลองยาวประมาณ 200 เซนติเมตร ขนาดโตวัดได้โดยรอบได้ 20 เซนติเมตร คือ กำได้หลวมพอถนัด พลองไม่มีหัวไม่ท้าย

เพราะขนาดใหญ่เท่ากันหมดตลอดอัน วิธีจับพลองควรจับตรงกลางด้วยมือทั้งสองพอห่างกันพอถนัดมือที่ถนัดจับหงายมือไม่ถนัดจับคำ ปล่อยปลายให้เหลือข้างละเท่า ๆ กันจะใช้ข้างไหนตีก็ได้ตามถนัด

2. พลองรำ มีรูปร่างเหมือนพลองจริงทุกอย่าง โดยมากทำด้วยรากไทรย้อย เพราะมีคุณสมบัติคือ ตรง เบา และเหนียว บางรากก็มีลวดลายงาม ๆ เช่น งูพันแขน เป็นต้น นำมาไสกบแล้วขัดด้วยกระดาษทรายให้เรียบ ทาน้ำมัน และขัดให้ขึ้นเงา ก็มีรูปร่างเหมือนกับไม้แก้วปลายทั้งสองข้าง ๆ ละ 40 เซนติเมตร มักหุ้มด้วยผ้ากำมะหยี่หรือผ้าแพรงาม ๆ เป็นการประดับประดาให้สวยงามยิ่งขึ้น

3. พลองตี มีลักษณะเช่นเดียวกับพลองรำ แต่ว่ามีคุณสมบัติต่ำกว่า เช่น ใช้รากไทรที่มีลวดลายก็ได้ ส่วนเครื่องคลุม คลุมหัวคลุมท้ายและที่ใช้ผ้าราคาแพงดังกล่าวแล้วจะใช้ผ้าสักหลาดหรือผ้าหนา ๆ ก็ได้ เพราะใช้สำหรับตีมิให้ใช้อวดกันอย่างพลองรำ

อาวุธพลองนั้นได้มีการแสดงคู่กับอาวุธชนิดอื่น ดังนี้ พลองกับพลอง พลองกับไม้สั้น (ฟอง เกิดแก้ว. 2527 : 22-24)

ปัจจุบันเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมทั่วโลกเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้นำมาซึ่งวิทยาการและวิถีชีวิตแบบใหม่ แต่เนื่องจากแต่ละสังคมต่างมีแบบวัฒนธรรมของตนเองเป็นพื้นฐานเดิม ดังนั้นการรับเทคโนโลยีใหม่เข้ามา ย่อมมีการปรับให้เข้าวัฒนธรรมเดิมที่มีอยู่ จึงมีการพัฒนาจากพลองธรรมดามาเป็นการละเล่นการควงพลองไฟ เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่ไทยสั่งสมสืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน กิจกรรมการเล่นกีฬาของคนไทยในอดีต มิได้มุ่งออกกำลังกายให้มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์อย่างเดียว หากเป็นกิจกรรมที่สอดผสานอยู่ในวิถีแบบเกษตรกรรมดั้งเดิม การกีฬาเป็นเสมือนสายใยเชื่อมร้อยความสัมพันธ์ของคนในสังคมเพื่อเอื้อต่อการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในกิจกรรมการเกษตรนับแต่การไถหว่าน จนถึงการเก็บเกี่ยวกีฬาไทยจึงนิยมเล่นในช่วงหลังจากเสร็จงานในไร่นา หรือในช่วงผ่อนคลายความเหนื่อยล้าจากงานหนัก เช่น การเล่นตะกร้อ แข่งเรือ เล่นว่าว วัวชน กระบี่กระบอง นอกจากนี้กีฬาไทยบางประการยังปลูกฝังจิตวิญญาณแห่งการเป็นนักสู้อีกด้วย อุปกรณ์ที่ใช้ในการเล่นกีฬาไทยนั้นเรียบง่าย

สะท้อน ความคิดสร้างสรรค์ในการดัดแปลงวัสดุจากธรรมชาติหรือสิ่งใกล้ตัว เช่น ไม้หวาย ผ้า รวมทั้งผสานงานหัตถศิลปเข้าไปอย่างกลมกลืน นอกจากนี้กีฬาไทยจัดเป็นการแสดงและอีกรูปแบบหนึ่ง ในงานบุญทางพุทธศาสนา โกนจุก แต่งงาน ชกมวย กระบี่กระบอง โดยนัยดังกล่าวกีฬาไทยจึงเป็นสายใยอันละเอียดอ่อนสะท้อนชีวิตและภูมิปัญญาของคนไทยที่สืบสานผ่านกาลเวลาเนิ่นนาน จวบจนปัจจุบัน

นอกจากนี้ในกรุงเทพมหานครแล้ว จังหวัดอื่น ๆ ในส่วนภูมิภาคก็มีการเรียนการสอนและการละเล่นการควงพลองไฟเช่นเดียวกัน เช่น

จังหวัดพิษณุโลก	โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี
	โรงเรียนหนองพระวิทยา
	โรงเรียนจ่านกร้อง
จังหวัดสุโขทัย	โรงเรียนบ้านไร่วิทยา
	วิทยาลัยพลศึกษาสุโขทัย
จังหวัดลำปาง	โรงเรียนเลมเทคลำปาง
	วิทยาลัยศึกษาลำปาง
จังหวัดอุดรธานี	วิทยาลัยพลศึกษาอุดรธานี
จังหวัดนครสวรรค์	โรงเรียนตะคร้อพิทยา
	โรงเรียนหนองบัว

การฝึกหัดเป็นการสอนการควงพลองไฟนอกเวลาราชการเป็นการส่งเสริมการแสดงกับกลุ่มที่สนใจ โดยในการเรียนการสอนแต่ละครั้งจะต้องสอดแทรกการบริหารกาย การเสริมสร้างสุขภาพ สมรรถภาพ บุคลิกภาพและลักษณะนิสัย ให้เหมาะสมกับการเรียน พร้อมกับให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

การควงพลองไฟนั้นเป็นการแสดงที่หาดูได้ยาก เพราะไม่มีแพร่หลาย อีกทั้งคนที่ฝึกต้องมีร่างกายที่แข็งแรง จึงจะควงพลองไฟได้ดี อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างร่างกายผสมผสานกันให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จากการสัมภาษณ์และข้อคิดของท่านผู้รู้ดังกล่าวมาแล้ว จึงอาจสรุปประวัติของการละเล่นการควงพลองไฟ ได้ว่า

การควงพลองไฟเป็นศิลปะป้องกันตัวอย่างหนึ่ง ในตอนแรกเป็นการควงพลองธรรมดาก่อน เป็นการต่อสู้ป้องกันตัวเองได้นับเป็นอาวุธชนิดหนึ่ง ในเวลาต่อมาเมื่อไม่มีการรบพุ่งทำสงครามกับใครแล้วจึงได้นำมาแสดงร่วมกับกระบี่กระบอง จึงเห็นได้ว่าการควงพลองไฟของไทยจะมีการสืบทอดติดต่อกันมาเป็นรุ่น ๆ โดยไม่มีการจดบันทึกเอาไว้เป็นลายลักษณ์อักษร วิธีที่จะเรียกร้องความสนใจก็ จะต้องหาวิธีให้คนตื่นเต้นสนุกสนานเร้าใจและประดิษฐ์คิดเป็นพลองไฟ โดยการจุดไฟที่ปลายพลองทั้งสองข้าง เพราะจุดสนใจของการแสดงพลองธรรมดากับพลองไฟนั้นผู้ชมจะให้ความสนใจแตกต่างกัน จากนั้นจึงได้พัฒนาต่อมาเป็นพลองสี พลองสายรุ้ง และใช้สีสะท้อนแสง เข้ามาช่วยเพื่อให้การแสดงสวยงามยิ่งขึ้น เพราะบางสถานที่ที่แสดงการควงพลองไฟนั้นเป็นห้องปรับอากาศ ถ้าใช้ไฟคงจะไม่สะดวกจึงหาวิธีการที่ทันสมัยขึ้นมาใช้แสดง บางครั้งอาจใส่แบตเตอรี่ไว้ในพลองก็มีและได้ปรับปรุงมาใช้ในการเชียร์กีฬาและลีดเดอร์ การควงธง และวงดุริยางค์ เพื่อดึงดูดความสนใจ ความสวยงามมาสู่คุณะของตนเอง เพราะก็มีการประกวดความสวยงามความแปลกใหม่ในการแสดงเพื่อเพิ่มความสนุกสนาน การแสดงออกให้มากยิ่งขึ้น ได้มีการสอนการควงพลองไฟกัน ในโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯ เพื่อนำไปแสดง เช่น โรงเรียนสตรีนนทบุรี โรงเรียนช่างกลสยามและโรงเรียนพาณิชยการราชดำเนิน ตลอดจนแสดงโชว์ในร้านอาหารเป็นนันทนาการให้ผู้ชมที่มานั่งรับประทานอาหารได้ชม เช่น ร้านอาหารคิงคองไอร์แลนด์ มีการแสดงพลองไฟในวงดนตรีของ แอ๊ด เทวดา และในละครโทรทัศน์ก็มีการแสดงควงพลองไฟ ในสำนักต่าง ๆ ก็มีเล่นควงพลองไฟกันกันเกือบทุกที่ ท่าทางในการควงมีทั้งเหมือนและแตกต่างกันไป นอกจากนี้ยังมีการเรียนการสอนในส่วนภูมิภาคอีกด้วย

ในวันเปิดกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ 18 ที่จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 9-17 ธันวาคม พ.ศ.2538 ก็ได้นำศิลปวัฒนธรรมการควงพลองไฟไปแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันให้เห็นความงดงามกันทั่วประเทศ ซึ่งเป็นที่น่าชื่นชมยิ่ง

ความมุ่งหมายในการแสดงการละเล่นการควงพลองไฟ

การควงพลองไฟเป็นกิจกรรมการออกกำลังกายที่มีคุณค่าหลายประการตั้งแต่เสริมสร้างพลานามัยให้กับผู้เล่น ฝึกคุณสมบัติในด้านคุณธรรม น้ำใจนักกีฬา ระเบียบวินัยความสามัคคี การทำงานในกลุ่มการเป็นผู้นำ การรู้จักใช้สติปัญญา แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าการใช้ไหวพริบ ใช้กลเม็ดในการแสดง การละเล่นการควงพลองไฟมีจุดมุ่งหมายเป็นอเนกประสงค์ดังนี้

1. เพื่อเป็นวิชาศิลปการต่อสู้และป้องกันตัว การควงพลองไฟนี้เป็นวิชาที่รู้ไว้เพื่อใช้ต่อสู้ป้องกันตัวในยามคับขันโดยแท้ เช่น มีศัตรูที่จะเข้ามาทำร้ายเรา เราก็สามารถใช้วิชาความรู้ที่ได้เรียนมาแล้วป้องกันตัวได้เป็นอย่างดี ผ่อนหนักให้เป็นเบาคือ แทนที่จะเจ็บตัวมากก็กลายเป็นเจ็บตัวน้อย หรือแทนที่จะเจ็บตัวเพียงเล็กน้อยก็ไม่เป็นอันตรายเลย เราก็สามารถต่อสู้ป้องกันตัวได้อีก ฝ่ายศัตรูที่ไม่มีความรู้ในเรื่องนี้มาแล้วแทนที่เขาจะมีอาวุธที่ได้เปรียบกว่าเราแล้ว ยังกลับเสียเปรียบอีกด้วยนอกจากนั้นอาวุธของเขาจะกลับเป็นประโยชน์แก่เราและทั้งเป็นโทษแก่ตัวเจ้าของเองด้วย การฝึกเล่นการควงพลองไฟนั้นเป็นการฝึกระบบกล้ามเนื้อ ระบบประสาทให้มีความคล่องแคล่วว่องไว ไหวพริบ เป็นความสามารถเฉพาะตัว เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

2. เพื่อเป็นการออกกำลังกายและฝึกอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย กล่าวว่าคือเป็นการออกำลังกายอย่างที่ ทุกส่วนของร่างกายได้รับการฝึกอย่างทั่วถึงกันโดยตลอดนับว่าเป็นการบริหารด้วยเครื่องมือได้เป็นอย่างดี นอกจากอวัยวะทุกส่วนได้รับการฝึกแล้วอาการเคลื่อนไหวย่อมมีครบถ้วน เช่น นั่ง ยืน เดิน วิ่ง กระโดด รับ ฯลฯ เป็นการออกกำลังกายที่เหมาะสมแก่กับทุกเพศทุกวัย เด็ก ผู้ใหญ่ ชาย หญิง ย่อมเรียนและฝึกหัดได้ด้วยกันทั้งนั้นไม่เป็นการหนักเกินไป เมื่อได้ฝึกซ้อมสักประมาณ 20-30 นาที ก็จะได้เหงื่อเหมือนกับเกมที่หนัก เช่น ฟุตบอล หรือรักบี้ การฝึกอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย ให้มีสมรรถภาพเข้มแข็งและว่องไวอยู่เสมอในอันที่จะปฏิบัติตามหน้าที่ เช่น ฝึกสอนให้คิดโดยเร็วไว ตัดสินใจโดยด่วนสั่งอวัยวะส่วนอื่น ๆ ให้ทำงาน ตากับหูต้องไว ศัตรูจะเคลื่อนไหว

อย่างไรต้องแลเห็นและต้องได้ยินเสมอ ส่วนแขน ขา มือ และเท้า อันประดุจกองทัพต้องพร้อมที่จะรุกหรือถอยได้รวดเร็วตามคำสั่งของสมอง ซึ่งทำหน้าที่เป็นแม่ทัพ ฉะนั้นจึงนับได้ว่าการควงพลองไฟได้ทำคุณประโยชน์แก่อวัยวะต่าง ๆ ในการฝึกให้คล่องแคล่วว่องไวใช้การได้ดีอยู่เสมอ

3. เพื่อเป็นการฝึกให้มีน้ำใจนักกีฬา การควงพลองไฟเป็นกีฬาที่จะก่อให้เกิดความกล้าหาญ ทรหดอดทน ไม่หวาดเกรง หรือขลาดกลัวต่ออันตรายที่จะต้องต่อสู้ซึ่งหน้า เพราะนักควงพลองไฟทุกคนเวลาจะฝึกซ้อม จะเล่นหรือลงแข่งขันก็ตาม ไม่เคยสวมหรือใส่เครื่องรับรองป้องกันตัวชนิดใดๆ เลยแม้แต่น้อย ฉะนั้นในการแสดงอันตรายที่มาจากการจุดไฟก็มีมาก การพลาดพลั้งให้พลองไฟกระทบร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่งเข้า จะเป็นด้วยความประมาทหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีเครื่องหมายแสดงไว้ให้เห็นเมื่อภายหลังแสดงเสมอ เช่น เป็นแนวบวม ฟกช้ำดำเขียว หรือบางครั้งถึงกับแตกหรือหักก็เป็นได้ การมีน้ำใจทรหดอดทนต่อสู้โดยการแสดงไม่หวาดกลัวต่อความเจ็บปวดใด ๆ เลยเช่นนี้ เป็นสิ่งที่น่าสรรเสริญยิ่งนักเราควรจะสงวนประเพณีอันดีงามที่บรรพบุรุษของเราได้ให้ไว้ด้วยความภาคภูมิใจว่าไม่มีใครเหมือนและน้ำใจอันเป็นเพชรนี้เป็นน้ำหนักแท้ ๆ ซึ่งไม่ยอมเปลี่ยนแปลงไปเป็นอันขาด

4. เพื่อนันทนาการ การควงพลองไฟที่มีความสวยงามมีลีลาในกระทำร่ายรำเป็นเกมที่สนุกสนานยังความตื่นเต้นให้ทั้งผู้เล่นและผู้ดูเป็นอย่างมากมีการแสดงตามงานต่าง ๆ อยู่เป็นประจำไม่ว่าเป็น งานกฐิน งานผ้าป่า งานวันเกิด งานขึ้นบ้านใหม่ งานแต่งงาน งานบวช งานตามห้องอาหาร งานกีฬา งานประจำปีของจังหวัดต่าง ๆ งานแสดงโชว์เลี้ยงรับรองชาวต่างประเทศงานแสดงกีฬาไทย ณ ท้องสนามหลวง ซึ่งมีประจำปีแสดงทั้งในงานรื่นเริงและงานศพ ตลอดจนงานฌาปนกิจ เพื่อเป็นการให้ผู้ชมได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินและเพิ่มขวัญกำลังใจในการอยู่ร่วมกันในสังคม

5. เพื่อเป็นการสืบสานวัฒนธรรมไทย การควงพลองไฟนับได้ว่าเป็นสืบสานวัฒนธรรมไทย สาขากีฬาและนันทนาการไว้เพื่อมิให้สูญหายเช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ ที่หวงแหนศิลปะประจำชาติของเขา ที่ถือว่าศิลปวัฒนธรรมนี้ เพราะมีการร่ายรำอันเป็น

ศิลปะส่วนหนึ่งของนาฏศิลป์รวมเข้าอยู่ในวิชานี้ด้วย จึงทำให้กระบี่กระบองและการควงพลองไฟ เป็นศิลปที่เชิดหน้าชูตาของไทยเราที่จะได้รับการฟื้นฟูและรักษาไว้ ทั้งยังเป็นความภูมิใจในการประพฤติปฏิบัติตามแบบแผนวัฒนธรรมอันดีงามของไทยสืบไป

จากการวิเคราะห์จะเห็นได้ว่าการแสดงการควงพลองไฟเพื่อเผยแพร่ศิลปะการต่อสู้และป้องกันกันตัว อันเป็นสมบัติของนักรบให้เกิดความนิยมแก่คนดู เป็นอุบายชักจูงให้คนนิยมเข้ารับการฝึกมาก ๆ เมื่อยามสงบครั้นถึงทัพศึกเกณฑ์เข้าประจำการในกองทัพได้ทันทีเมื่อว่างฝึกกันไปไปจึงทำให้นักควงพลอง มีพลังกายพลังใจพร้อมเป็นนักรบตลอดเวลา นอกจากนี้การควงพลองยังเป็นการแสดงที่ให้ความบันเทิง ที่พร้อมด้วยลีลาทางเชิงนาฏศิลป์ที่สวยงามเป็นระเบียบมีความหมายชวนให้คนดูเกิดจินตนาการ เกิดความตื่นเต้นและขบขันยากที่จะหาศิลปการต่อสู้และป้องกันตัวของชาติใดเสมอเหมือนได้ ศิลปะการต่อสู้แบบไทยมีเอกลักษณ์เด่นทางวัฒนธรรมไทยที่แสดงถึงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณหรือผู้ประสิทธิประสาทวิชา การแสดงจิตใจที่กล้าหาญชาญชัย ร่างกายบึกบึน ทรหดอดทน ความมีระเบียบวินัย และความมีน้ำใจนักกีฬา จึงควรที่จะอนุรักษ์ศิลปะการควงพลองไฟแบบไทยไว้ให้คงอยู่คู่บ้านคู่เมืองให้เป็นมรดกของชาติเป็นสมบัติที่น่าภูมิใจของคนไทยอย่างยิ่ง สมกับที่ไทยได้มีศิลปวัฒนธรรมเป็นของตนเองมาแต่ดึกดำบรรพ์

บทที่ 4

การจัดรูปแบบและหมวดหมู่ในการควงพลองไฟ

การละเล่นการควงพลองไฟนั้นอาจควงได้หลายลักษณะหลายท่าด้วยกันแต่จากการศึกษาค้นคว้า ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและสอบถามจากสำนักดาบชมรมกระบี่กระบอง ตลอดจนผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติตามสถานศึกษาต่าง ๆ ดังนี้

- อาจารย์ณรงค์ แดงสะอาด

มีการจัดการแสดงเป็นท่าดังนี้ การควงพลองด้านหน้า การควงพลองด้านบน ด้านข้าง ลอดขา ข้ามศีรษะ มีการโยนรับตามจังหวะไม่มีการเรียกชื่อที่แน่นอน เป็นการเชื่อมท่าในการควงพลองไปเรื่อย ๆ จนกว่าไฟจะดับ

- พ่อครู สมัย เมษะมาน

มีท่าในการควง 10 ท่า คือ

1. ควงมือเดียวด้านหน้า
2. ควงด้านข้าง
3. ควงด้านบนหน้าหลัง
4. ควงมือเดียวด้านบน
5. ควงพลองสองมือด้านหลัง
6. ควงพลองมือเดียวขึ้นบนแล้วลงล่าง
7. การโยนรับด้านหน้า - ด้านหลัง
8. การควงใช้พลอง 2 พลอง ไปหน้ามาหลังพร้อมกัน
9. ใช้ 2 พลองลองขาสลับกัน
10. ใช้ 2 พลองหมุนขึ้นด้านบนสลับกัน

- อาจารย์ทองหล่อ ไตรรัตน์

มีท่าในการควง 8 ท่า คือ

1. ควงมือเดียวด้านหน้า
2. ควงขึ้นบนซ้าย - ขวา
3. ควงตัวบนเหนือศีรษะหน้า - หลัง
4. การเดินตรงขึ้นบนไปและกลับ
5. การควงด้านข้างหมุนไปมา
6. การโยนพลองแล้วรับหลัง
7. การโยนรับระหว่างผู้แสดง 2 คน
8. การนอนควงพลองมือลอดขา

- รองศาตราจารย์ฟอง เกิดแก้ว

มีท่าในการควงพลองไม่ได้นับควงตามประสบการณ์ที่เคยเห็นรุ่นพี่เขาแสดง มีท่า ควงด้านหน้า ควงด้านข้าง ควงด้านบน ควงลอดขา มีการโยน

- อาจารย์ วิษณุ อดุลย์รัตนพันธ์

มีท่าในการควง คือ การควงด้านหน้าต่อด้วยควงด้านข้างต่อด้วยด้านหลังหมุนเวียนกันไปทั้งทวนเข็มนาฬิกาและตามเข็มนาฬิกาแล้วแต่ใครจะคิดท่าขึ้นมาในการแสดงเป็นการเล่นที่ประติดประต่อกันไป

- อาจารย์ วิชิต ชี้เชิญ

มีท่าในการควงพลองไฟ คือ เป็นการควงพลองทางด้านหน้ามีด้านหลังด้านข้างซ้ายและขวามีการโยนรับด้านหน้า โยนรับด้านหลัง มีการยืน นั่ง นอน เดินและกระโดด

- อาจารย์พงษ์ชัย ทองวินิจศิลป

มีท่าในการควงพลองไฟควงหน้า ควงหลัง ควงบนศีรษะ ควงตัดแขนตัดเอว นอนแล้วควง มีควง 2 มือคือ ดึงหน้าหลังสลับกันนิ้วเดียวสลับกัน

- อาจารย์ วราวุธ สุมาน

มีการควงตัดหน้า ตัดขา ข้ามศีรษะรอบเอวมีทั้งนั่ง นอน มีการเล่นคนเดียวและหลายคนโยนรับสลับกันไป

- อาจารย์ ธีรศักดิ์ สุขเกษม

1. ควงตรีเพชร
2. รามสูรขว้างขวาน
3. บดฟ้าบังดิน
4. หนุมานแผงศร
5. กินรีเรียบถ้ำ
6. อัคคีสลาย
7. หนุมานนิ้วเพชร

- อาจารย์ ชูรัฐ พันธ์จันทร์

มีควงด้านหน้า พลิกตัว ตัดคอ ควงโยน กรีด ท่านารายณ์ทรงจักร พระยานาคขนดหาง

- อาจารย์ จรินทร์ ถนอมสิงห์

มี ท่าสลัดน้ำมัน ท่าตีสอดหน้า-หลัง การควงขาเดียวเดียว ท่าดับไฟ

ในการสอบถามท่านผู้เชี่ยวชาญก็ให้ความรู้ในเรื่องท่าชื่อในการควงหลากหลายด้วยกันมีทั้งท่าเหมือนกันเรียกชื่อต่างกันหรือท่าต่างกันเรียกชื่อเหมือนเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการศึกษาได้สะดวกและง่ายขึ้นผู้วิจัยได้จัดรูปแบบและหมวดหมู่ในแต่ละท่าในการละเล่นการควงพลองออกเป็น 2 รูปแบบรวมทั้งหมด 55 ท่าดังนี้

รูปแบบที่ 1 การควงพลองไฟ 1 พลอง มีทั้งหมด 35 ท่า ดังต่อไปนี้

ท่าที่ 1 รุ้งสุริยา (ควงหน้า สลัดน้ำมัน)

ท่าที 2 อาทิตย์ทรงรถ (ควงตรีเพชร ดึงหน้าไปหลัง)

ท่าที่ 3 ทรงกลดจันทรา (ท่าตัดบนตัว ท่าหมุน 3 จังหวะ)

ท่าที่ 4 สีดาสะบัดสไบ (ท่าตัดบนตัดข้าง ท่าไปหน้าหลัง)

ท่าที่ 5 นารายณ์ขว้างจักร (ท่าหนุมานแผงศร ท่าเพทายเปลี่งรัศมี)

ท่าที่ 6 พระลักษณ์เยื้องกราย (ท่ากินรีเรียบถ้ำ)

ท่าที่ 7 เพทายเปลี่งรัศมี (ท่าควงหน้า ท่าหลับตา)

ท่าที่ 8 นาคีแผ่พังพาน (ท่าบนล่างด้านหลัง)

ท่าที่ 9 หนุมานควงตรีเพชร (ท่าดึงไปกลับ)

ท่าที่ 10 แผ่เดชพระเมฆี (ท่าอาทิตย์ทรงรถ)

ท่าที่ 11 อัคคีสลาย (ท่าอาทิตย์ลับฟ้า ท่าดับไฟ)

ท่าที่ 12 ครุฑหิ้วนาค (ท่านิ้วเดียว ท่าหนุมานนิ้วเพชร ท่ากรีดนิ้ว)

ท่าที่ 13 ไฟบรรลัยกัลป์ (ท่าโยนหน้า ท่ารับอัคคี ท่ารับนาค)

ท่าที่ 14 เมฆขลาล่อแก้ว (ท่าบิดตัว ท่าหลอก)

ท่าที่ 15 นางแก้วต้องลม (ท่ารามสูรขว้างขวาน)

ท่าที่ 16 รามสูรขว้างขวาน (ท่าพระลักษณ์เดินดง ท่าหนุมานแผงศร)

ท่าที่ 17 พระกาฬพิโรธ (ท่าพระกาฬถูกประหาร ท่ายืนขาเดียว)

ท่าที่ 18 บดฟ้าบังดิน (ท่าสีดาสะบัดสไบ ท่าควงหน้าหลัง)

ท่าที่ 19 อัมรินทร์ทรงช้าง (ท่าเถรกวาดลาน ท่าลอดขาด้านหน้า)

ท่าที่ 20 มังกรไคลคลา (ท่าควงด้านข้าง ท่าหมุนรอบตัว)

ท่าที่ 21 ดับสุริยา (ท่าควงหน้าตัดหน้า ท่าดับไฟ)

ท่าที่ 22 พระพรหมข้ามบ่วงบาต (ท่ากระโดดข้าม ท่าตัดขา)

ท่าที่ 23 พระยานาคทรงครุฑ (ท่าพระยานาคขนดหาง ท่าตีสอดหน้า)

ท่าที่ 24 พระยานาคถูกทำโทษ (ท่ายืนขาเดียว ท่าตัดขาด้านข้าง)

ท่าที่ 25 พระวิสุทธิลงบันไดสวรรค์ (ท่าตัดแขน ท่าลงบันได)

ท่าที่ 26 พระยาตัดเศียร (ท่าพาดคอ ท่าตัดคอ ท่าเหวี่ยงหน้า)

ท่าที่ 27 พระมณเฑียรถูกประหาร (ท่าหมุนรอบตัว)

ท่าที่ 28 พระกาฬถูกทำลาย (ท่าถูกประหาร ท่านารายณ์ทรงจักร)

ท่าที่ 29 พระนารายณ์ควงตรีเพชร (ท่าดึงบนลงล่าง ท่าสลัดน้ำมัน)

ท่าที่ 30 หนุมานคลุกฝุ่น (ท่าพลิกตัว ท่านอน)

ท่าที่ 31 ล้มเขาพระสุเมรุ (ท่าตัดขาชี้ฟ้า ท่าดูพระจันทร์)

ท่าที่ 32 มังกรพันราย (ท่าหมุนรอบตัว ท่าตัดลำตัว)

ท่าที่ 33 มังกรลอดถ้ำ (ท่าพระยานาคขนดหาง)

ท่าที่ 34 รับลูกอุกาบาต (ท่ารับไฟ ท่ารับอัคคี)

ท่าที่ 35 นั่งพันราย (ท่านั่งชมจันทร์ ท่านั่งแท่น)

รูปแบบที่ 2 การควงพลองไฟ 2 พลอง มีทั้งหมด 20 ท่า ดังต่อไปนี้

ท่าที่ 1 อาทิตย์ทรงรถกับอาทิตย์ทรงรถพร้อมกัน

ท่าที่ 2 บดฟ้าบังดินกับบดฟ้าบังดิน

ท่าที่ 3 ครุฑหิ้วนาคกับครุฑหิ้วนาค

ท่าที่ 4 รามสูรข้างขวานกับรามสูรข้างขวาน

ท่าที่ 5 อาทิตย์ทรงรถกับอาทิตย์ทรงรถสลับกัน

ท่าที่ 6 อัมรินทร์ทรงช้างกับอัมรินทร์ทรงช้าง

ท่าที่ 7 อัคคีสลายกับอัคคีสลาย

ท่าที่ 8 พระมณเฑียรถูกประหารกับพระมณเฑียรถูกประหาร

ท่าที่ 9 พระกาฬพิโรธกับพระกาฬพิโรธ

ท่าที่ 10 ครุฑหิ้วนาคกับบดฟ้าบังดิน

ท่าที่ 11 ไล่นิ้วกับพระพายตัดเศียร

ท่าที่ 12 ครุฑหิ้วนาคกับพระมณเฑียรถูกประหาร

ท่าที่ 13 ครุฑหิ้วนาคกับพระอาทิตย์ทรงรถ

ท่าที่ 14 ครุฑหิ้วนาคกับอัคคีสลาย

ท่าที่ 15 รับอัคคีกับเพทายเปลี่ยรัศมี

ท่าที่ 16 รับอัคคีกับมังกรลอดถ้ำ

ท่าที่ 17 รามสูรขว้างขวานกับอัมรินทร์ทรงช้าง

ท่าที่ 18 ครุฑหิ้วนาคกับรับนาคี

ท่าที่ 19 อัมรินทร์ทรงช้างกับอัคคีสลาย

ท่าที่ 20 รับนาคีกับอาทิตย์ทรงรถ

ท่าที่ 1 รุ้งสุริยา

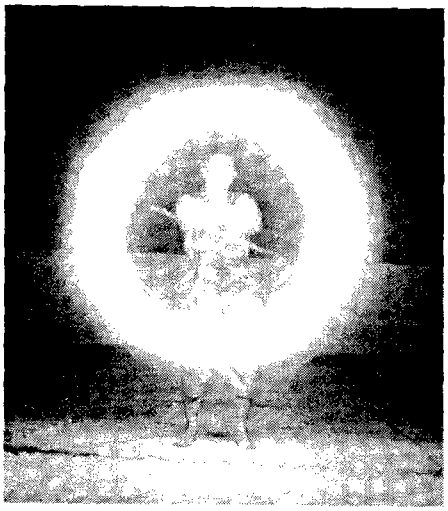

รูปแบบ

ท่ารุ้งสุริยา เป็นการควงพลองไฟที่ใช้ควงอยู่ด้านหน้าของลำตัว โดยใช้มือทั้งสองข้างประกบกัน มือขวาอยู่บน มือซ้ายอยู่ล่าง หมุนพลองทวนเข็มนาฬิกา

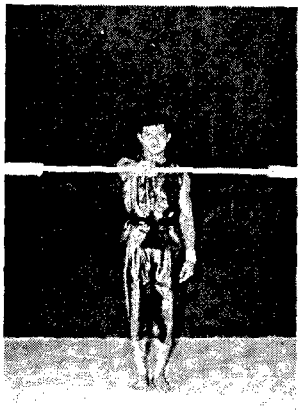

วิธีปฏิบัติ

1. ท่าเตรียมยกพลองขึ้นระดับไหล่ด้วยมือขวา แขนเหยียดตึง ยืนเท้าชิดกัน

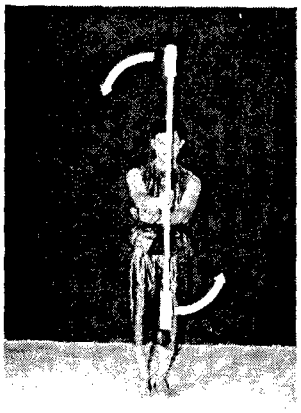

2. เริ่มหมุนพลองด้วยการงอข้อศอกเล็กน้อยเพื่อให้มีแรงหมุนควงพลอง

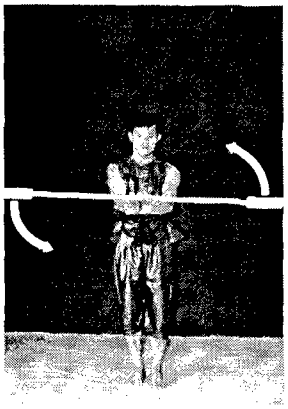

3. ยกมือซ้ายรับพลองในลักษณะหงายมือแล้วปล่อยพลองจากมือขวาไปมือซ้าย

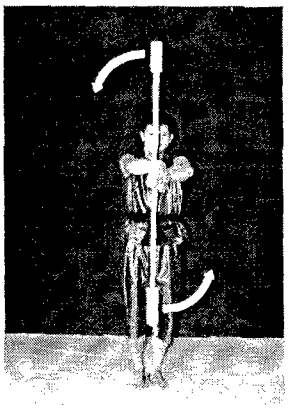

4. หมุนพลองด้วยมือซ้ายไป 1 รอบ

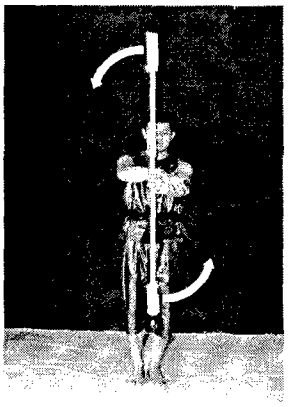

5. รับพลองด้วยมือขวาในลักษณะคว่ำมือ

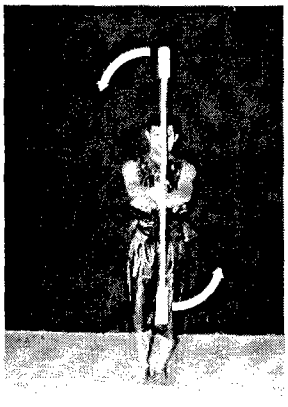

6. หมุนเข้าสู่ท่าเดิมแล้วเตรียมหมุนรอบใหม่ทำซ้ำกันประมาณ 6 - 10 รอบ

ท่าที่ 2 อาทิตย์ทรงรถ

รูปแบบ

ท่าอาทิตย์ทรงรถ เป็นการควงพลองไฟโดยใช้มือขวาหมุนไปด้านหน้าจนหงายมือ แล้วหมุนมาด้านหลังจนหงายมือ โดยใช้แรงเหวี่ยงหมุนออกข้างลำตัว

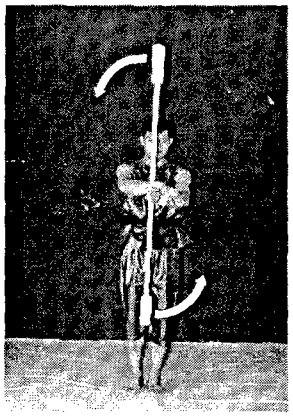

วิธีปฏิบัติ

1. ท่าเริ่มจะเป็นท่าที่ต่อจากท่าที่ 1 คือ รุ้งสุริยา

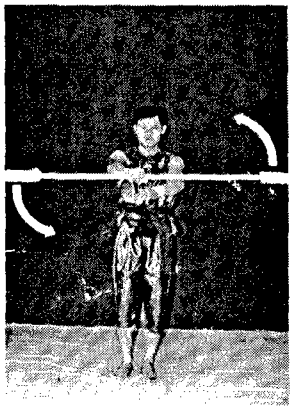

2. จับพลองด้วยมือขวาลักษณะคว่ำมือ เท้ายืนชิดกัน

3. ขณะหมุนพลองมือซ้ายอยู่ข้างลำตัว

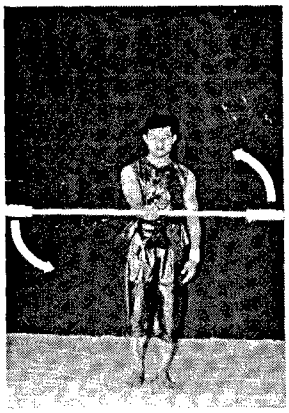

4. หมุนพลองจนมือหงายขึ้น

5. หมุนพลองให้ขนานลำตัว

6. หมุนพลองโดยการพับข้อศอก

7. เหวี่ยงพลองไปด้านหลัง โดยใช้ศอกนำ

8. มืออยู่ในลักษณะหงายอยู่ด้านข้างลำตัว พลองขนานกับพื้น

9. ยืดแขนออกข้างลำตัวงอศอกประมาณ 120 องศา หมุนพลอง 2 รอบ

10. การหมุนพลองใช้ข้อมือหมุนในลักษณะหงายมือ

11. เหวี่ยงพลองมาด้านหน้าโดยบิดข้อมือให้ออกทางนิ้วก้อย

12. หมุนพลองให้มาอยู่ทางด้านหน้าจนครบ 1 รอบ แล้วเริ่มต้นใหม่เหมือนจังหวะที่ 6 ต่อไป

ท่าที่ 3 ทรงกลดจันทรา

รูปแบบ

ท่าทรงกลดจันทรา เป็นการควงพลองรอบตัว โดยเริ่มจากมือขวาก่อน แล้วหมุนไปด้านหลัง มือซ้ายรับต่อแล้วหมุนมาด้านหน้ามือขวารับต่อ เข้าสู่ท่าเริ่ม

วิธีปฏิบัติ

1. จากท่าที่ 2 อาทิตย์ทรงรถหมุนพลองด้วยการพับข้อศอก

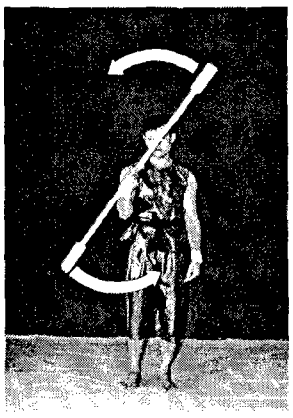

2. เหวี่ยงพลองไปด้านข้างลำตัวโดยใช้ศอกนำหงายมือ พลองหมุนตลอดเวลา

3. จนพลองอยู่ด้านข้างลำตัวในลักษณะหงายมือ

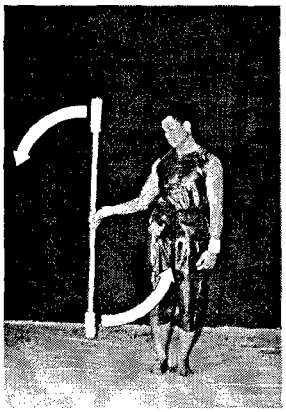

4. แล้วหมุนพลองไปด้านหลัง 1 รอบ

5. หมุนพลองโดยใช้การคว่ำมือ

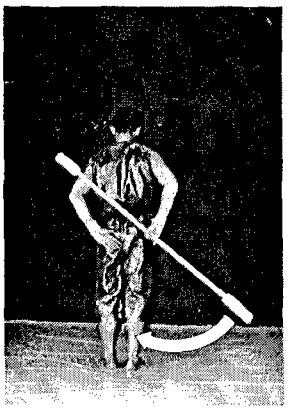

6. เตรียมมือซ้ายไว้ด้านหลังให้พร้อมที่จะรับพลองจากมือขวา

7. มือซ้ายรับพลองต่อจากมือขวาในลักษณะแบมือให้นิ้วหัวแม่มือทั้งซ้ายและขวาชิดกัน เพื่อป้องกันพลองหลุดมือ

8. มือซ้ายรับพลอง จับพลองให้แน่น

9. หมุนพลองต่อ 1 รอบ มาด้านข้างลำตัว ให้พลองตั้งฉากกับพื้น

10. เหวี่ยงพลองข้ามไหล่ด้วยมือซ้ายมาทางนิ้วก้อย

11. เหวี่ยงพลองผ่านใบหน้าแล้วรับพลองด้วยมือขวาเข้าสู่ด้านหน้า

ท่าที่ 4 สีดาสะบัดสไบ

รูปแบบ

ท่าสีดาสะบัดสไบ เป็นท่าที่ควงด้วยมือขวา เป็นการควงพลองจากด้านหน้าไปจ้วงตรงหัวไหล่ไปทางด้านตรงกันข้าม โดยใช้ทางด้านนิ้วก้อยให้พลองหมุนไปด้านหลัง แล้วดึงพลองมาหมุนด้านหน้า 1 รอบ แล้วจ้วงตรงหัวไหล่ด้านตรงข้ามเหมือนเดิม

วิธีปฏิบัติ

1. จากท่าที่ 3 ทรงกลดจันทรา จับพลองทางด้านขวาด้วยมือขวา

2. หมุนพลองครึ่งรอบจนหงายมือ

3. เหวี่ยงพลองข้ามไหล่ซ้ายทางนิ้วก้อย หมุนครึ่งรอบแล้วดึงกลับพร้อมบิดตัว

4. ดึงพลองกลับมาด้านหน้า

5. หมุนครึ่งรอบจนหงายมือใช้นิ้วก้อยนำจ้วงเหมือนเดิม เริ่มเข้าสู่จังหวะที่ 2 ใหม่

ท่าที่ 5 นารายณ์ขว้างจักร

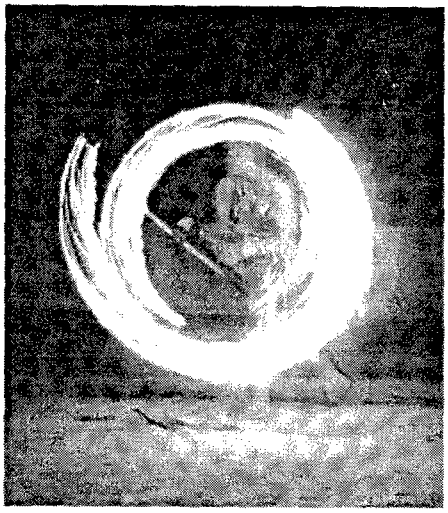

รูปแบบ

ท่านารายณ์ขว้างจักร เป็นท่าที่มีการก้าวเท้าซ้ายเฉียงไปทางขวาเป็นมุม 45 องศา หมุนพลองรอบตัว มีการขว้างพลองทางด้านขวามือมาทางซ้ายมือ อย่างรวดเร็ว

วิธีปฏิบัติ

1. จากท่าที่ 4 จับพลองด้วยมือขวาในลักษณะคว่ำมือ เท้าแยกเล็กน้อย

2. หมุนพลองทวนเข็มนาฬิกาด้วยมือขวา

3. โดยการสอดมือซ้ายไปรอรับพลองจากมือขวา

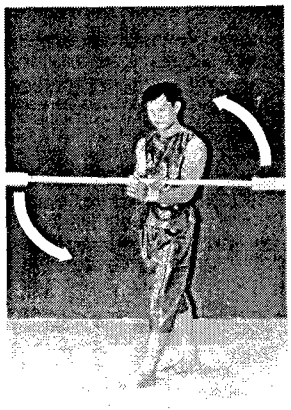

4. หมุนพลองด้านหน้าลำตัว 1 รอบ พร้อมกับก้าวเท้าซ้ายเฉียงไปทางขวาทำมุมประมาณ 45 องศา

5. หมุนพลองด้านข้างของลำตัว 1 รอบด้วยมือซ้าย

6. ดึงพลองไปด้านหลัง

7. เตรียมมือขวารอรับพลองทางด้านหลัง

8. มือขวารับพลอง

9. ปล่อยมือซ้าย
ใช้มือขวาหมุนพลองทางด้านหลัง 1 รอบ

10. มือขวาจับพลองแขนเหยียดตรง

11. ดึงพลองยกขึ้นทางด้านขวามือให้สูงระดับศีรษะด้านหลัง

12. ควงพลองเหวี่ยงมาด้านหน้าโดยใช้นิ้วก้อยนำ

13. จับพลองตั้งฉากกับพื้น

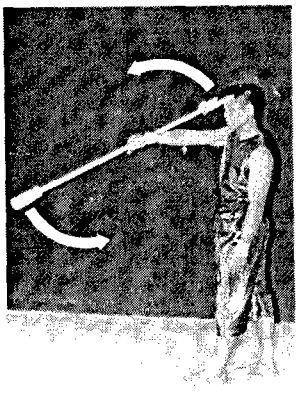

14. พลิกพลองนำด้วยหัวแม่มือในลักษณะคว่ำมือ

15. หมุนพลอง 1 รอบเหวี่ยงทางด้านหน้า

16. สอดมือซ้ายรอรับเตรียมเข้าจังหวะที่ 5 ต่อไป

ท่าที่ 6 พระลักษมณ์เยื้องกราย

รูปแบบ

ท่าพระลักษมณ์เยื้องกราย เป็นการหมุนพลองพร้อมกับก้าวเท้าซ้ายเฉียงไปทางขวาทำมุมประมาณ 45 องศา ก้าวเป็นเส้นตรง เท้าขวาอยู่กับที่พลิกหมุนไปหน้า-หลังตามจังหวะที่ก้าว

วิธีปฏิบัติ

1. จากท่าที่ 5 มือขวาจับพลองเหยียดแขนตรง

2. พลิกพลองนำด้วยหัวแม่มือ

3. หมุนพลองด้วยมือขวา 1 รอบ
มือซ้ายเตรียมรับพลอง

4. ปล่อยมือขวา รับพลองด้วยมือซ้ายจับพลอง
ให้ตั้งฉากกับพื้นให้มั่นคง

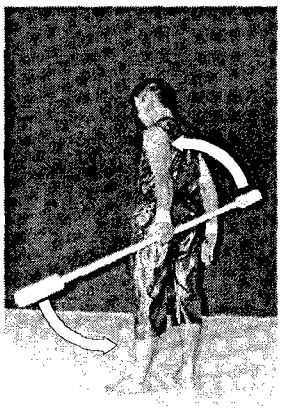

5. หมุนพลองมาทางด้านหลัง 1 รอบ
มือขวาเตรียมรับพลองด้านหลัง

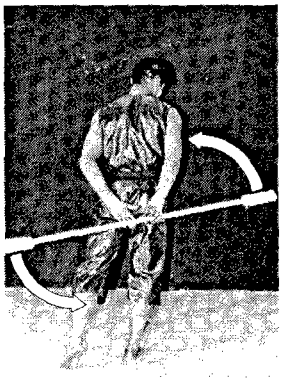

6. รับพลองด้วยมือขวา

7. หมุนพลองด้วยมือขวา 1 รอบ
พร้อมก้าวเท้าซ้ายเป็นเส้นตรงไปด้านตรงข้าม

8. พลิกตัวหมุนกลับ หมุนพลองให้มาอยู่ด้านหน้า
ลำตัวด้วยมือขวา 1 รอบ

9. รับพลองด้านหน้าด้วยมือซ้ายพร้อมกับก้าวเท้าซ้าย

10. หมุนพลอง ต่อด้วยจังหวะที่ 4 ต่อไป

ท่าที่ 7 เพทายเปล่งรัศมี

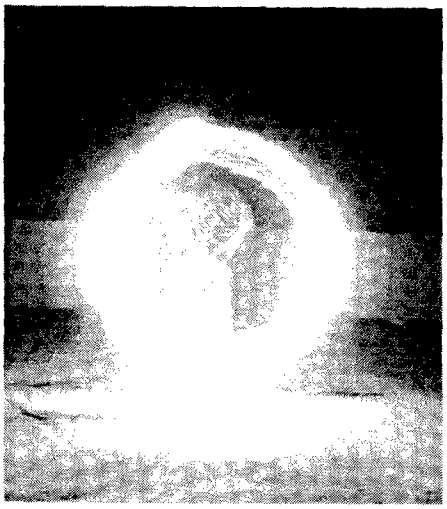

รูปแบบ

ท่าเพทายเปล่งรัศมี เป็นการหมุนพลองสองมือทางด้านหลังลำตัว ก้มหน้าเล็กน้อย ใช้มือซ้ายหมุนพลอง ส่วนมือขวารับพลองในลักษณะแบมืออยู่ด้านล่างมือซ้าย

วิธีปฏิบัติ

1. จากท่าที่ 6 เหวี่ยงพลองด้วยมือซ้ายไปด้านหลัง ยืนเท้าห่าง 1 ก้าว

2. มือขวาสอดไปรับพร้อมกับลากเท้าขวามาชิดเท้าซ้าย ให้พลองตั้งฉากกับพื้น

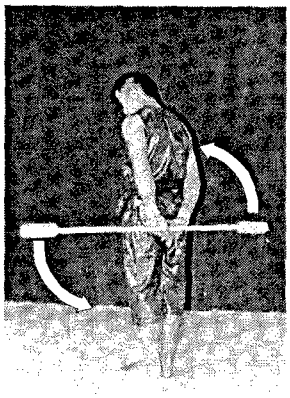

3. ก้มหน้าเล็กน้อยหมุนพลองทางด้านหลัง

4. ปล่อยมือขวา รับพลองด้วยมือซ้าย
จับพลองให้มั่น

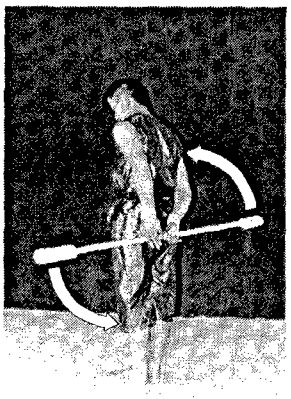

5. หมุนพลองด้วยมือซ้าย 1 รอบ
มือขวาเตรียมรับพลองด้านหลัง

6. รับพลองด้านหลังด้วยมือขวา

ท่าที่ 8 นาคีแผ่พังพาน

รูปแบบ

ท่านาคีแผ่พังพาน เป็นการควงพลองไฟอยู่ทางด้านหลังทั้งข้างบนและข้างล่าง โดยมือขวาหมุนพลองยกขึ้นเหนือศีรษะ ยกมือซ้ายขึ้นรอรับในลักษณะแบมือ โดยให้มือประนมอยู่เหนือศีรษะ มือซ้ายรับพลองดึงลงมาข้างลำตัวมาด้านหลัง ลดมือขวามารับพลองข้างล่างแล้วยกมือขวาเริ่มควงใหม่

วิธีปฏิบัติ

1. จากท่าที่ 7

2. รับพลองด้วยมือขวา

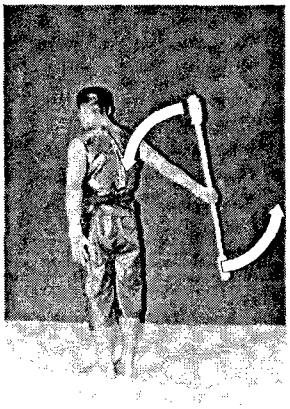

3. เหวี่ยงพลองออกข้างลำตัว

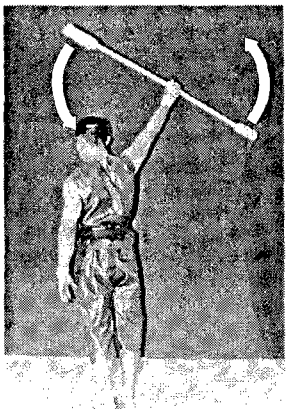

4. หมุนพลองด้วยมือขวา
พร้อมกับยกขึ้นเหนือศีรษะ

5. หมุนพลองให้อยู่ในลักษณะแบมือเหนือศีรษะ
แขนเหยียดตึง มืออยู่ในลักษณะประนมข้างเดียว

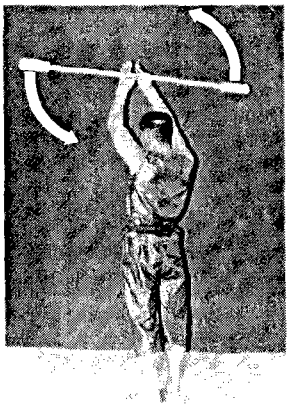

6. ยกมือซ้ายขึ้นเหนือศีรษะ
โดยแบมือในลักษณะประนมมือเหนือศีรษะ
รับพลอง เหยียดแขนตึง

7. จับพลองด้วยมือซ้าย
แล้วหมุนพลองวาดลงมาข้างลำตัว

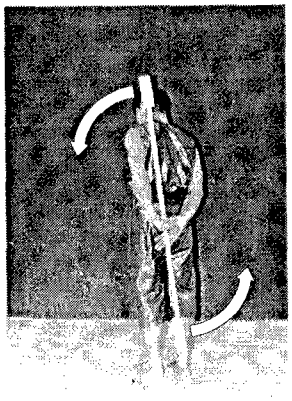

8. รับพลองด้วยมือขวา
ต่อด้วยจังหวะที่ 3 ต่อไป

ท่าที่ 9 หนุมานควงตรีเพชร

รูปแบบ

ท่าหนุมานควงตรีเพชร เป็นการควงพลองหมุนรอบตัวผ่านจากด้านหน้ามาด้านหลัง โดยใช้มือทั้งซ้ายและขวาควงติดต่อกัน

วิธีปฏิบัติ

1. จากท่าที่ 8 เหวี่ยงพลองด้วยมือขวามาด้านข้างลำตัว

2. แล้วลากพลองมาด้านหน้า ก้าวเท้าขวาเฉียง 1 ก้าว พลองหมุนด้วยมือขวา

3. หมุนพลองเปลี่ยนจากมือขวามามือซ้าย

4. เหวี่ยงพลองไปด้านหลัง

5. มือขวาเตรียมรับพลองทางด้านหลัง

6. จับพลองด้วยมือขวา

7. จับพลองด้วยมือขวาในลักษณะแบมือ

8. เหวี่ยงพลองออกมาทางด้านข้างลำตัวด้วยมือขวา หมุนพลอง 1 รอบ

9. จังหวะที่หมุนพลองต้องยกพลองเหนือระดับไหล่

10. จ้วงพลองลงด้านหน้าของลำตัวด้วยนิ้วก้อย

11.- 12. บิดหมุนพลองลงมาอีก 1 รอบจนหงายมือ แล้วต่อด้วยจังหวะที่ 1 ต่อไป

ท่าที่ 10 แผ่เดชพระเมฆี

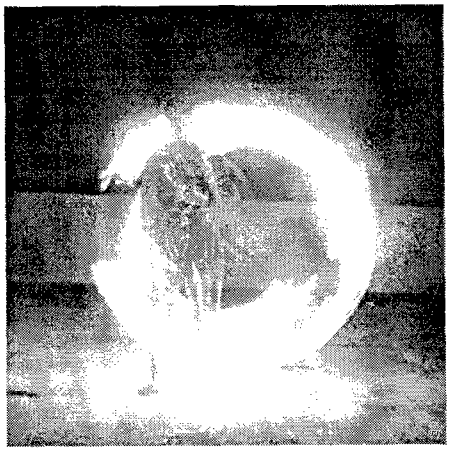

รูปแบบ

ท่าแผ่เดชพระเมฆี เป็นการหมุนพลองไฟโดยใช้สองมือหมุนไปกลับข้างลำตัว บิดข้อมือลากพลองด้วยมือซ้ายจนหงายมือ ลากผ่านด้านหน้ามาทางขวามือ มือขวารับพลองหมุนพลองอยู่ด้านข้างแล้วลากผ่านด้านหน้ามาทางซ้าย

วิธีปฏิบัติ

1. จากท่าที่ 9 รับพลองด้วยมือซ้าย หมุนพลองอยู่ข้างลำตัว 1 รอบ

2. หมุนพลองจนอยู่ในลักษณะหงายมือ

3. ลากพลองด้วยมือซ้ายผ่านด้านหน้ามาทางด้านขวามือ

4. หมุนพลองทางขวามือ 1 รอบ

5. ใช้มือขวารับพลองโดยสอดใต้มือซ้ายที่จับพลองอยู่

6. ปล่อยมือซ้าย มือขวาจับพลองหมุน 1 รอบ

7. หมุนพลองจนอยู่ในลักษณะหงายมือ

8. ลากพลองผ่านด้านหน้าลำตัวไปทางด้านซ้าย ด้วยมือขวา ส่วนมือซ้ายรับพลอง เข้าสู่จังหวะที่ 1 ต่อไป

ท่าที่ 11 อัคคีสลาย

รูปแบบ

ท่าอัคคีสลาย เป็นการควงพลองโดยใช้มือขวาบิดพลิกข้อมือลงจนหงายมือแล้วดึงมือขึ้นสูงกว่าระดับศีรษะ บิดตัวหมุนพลองลงด้านหลัง หมุนพลองด้านหลังหนึ่งรอบแล้วดึงลงด้านขวาของลำตัว

วิธีปฏิบัติ

1. จากท่าที่ 10 รับพลองด้วยมือขวาแล้วหมุน 1 รอบ

2. พลิกข้อมือเหวี่ยงพลองไปด้านข้าง

3. หมุนพลองจนหงายมือแล้วจ้วงพลองออกทางนิ้วก้อย

4. ดึงพลองขึ้นมาทางด้านหน้า

5. หมุนยกพลองต่อไปจนข้ามศรีษะ

6. เหวี่ยงพลองทางนิ้วก้อย 1 รอบโดยใช้ศอกนำ

7. ตั้งพลองข้างลำตัว หมุนพลองอีก 1 รอบ แล้วต่อด้วยจังหวะที่ 2 ต่อไป

ท่าที่ 12 ครุฑหิ้วนาค

รูปแบบ

ท่าครุฑหิ้วนาค เป็นการควงพลองนิ้วเดียว โดยใช้นิ้วชี้เป็นจุดหมุน ใช้นิ้วหัวแม่มือและนิ้วกลางช่วยพยุง และใช้แขนและหัวไหล่เหวี่ยงออกแรงช่วย

วิธีปฏิบัติ

1. จับพลองคว่ำมือ โดยใช้นิ้วชี้งอเกี่ยวพลองด้านบนไว้

2. นิ้วกลางและนิ้วหัวแม่มือประคองพลองไว้

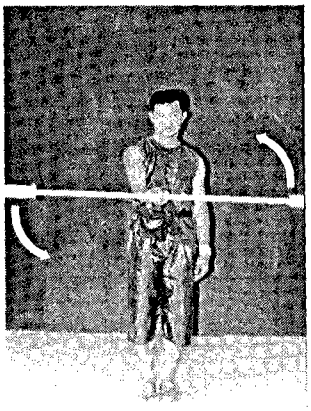

3. หมุนพลองทวนเข็มนาฬิกาอยู่ในลักษณะหงายมือ

4. หมุนพลองอีก 1 รอบโดยปล่อยให้พลองหมุนรอบแกนนิ้วชี้

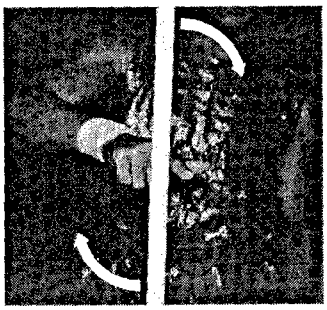

5. ช่วงที่พลองขนานกับลำตัว ให้รีบพลิกข้อมือกลับและใช้นิ้วกลางและนิ้วหัวแม่มือประคองพลอง

6. หมุนในลักษณะเดิมเข้าสู่จังหวะที่ 1 ต่อไป

ท่าที่ 13 ไฟบรรลัยกัลป์

รูปแบบ

ท่าไฟบรรลัยกัลป์ เป็นการโยนจากด้านหลังขึ้นข้างบนมาด้านหน้าแล้วใช้มือขวารับ หมุนลงหลังเตรียมโยนต่อไป

วิธีปฏิบัติ

1. จับพลองสองมือไว้ทางด้านหลัง เท้าชิด

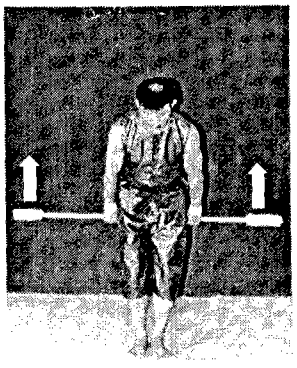

2. ก้มหน้าแล้วย่อตัวลง

3. เหยียดตัวขึ้นแล้วโยนพลองขึ้นทั้งสองมือพร้อมกัน

4. โดยโยนพลองให้สูงเหนือศรีษะประมาณ 2 เมตร

5. มือขวาเตรียมรับพลองที่ตกลงมา

6. จับพลองด้วยมือขวา เตรียมหมุนลงมาด้านข้าง 1 รอบ แล้วเข้าสู่จังหวะที่ 1 ต่อไป

ท่าที่ 14 เมฆขลาล่อแก้ว

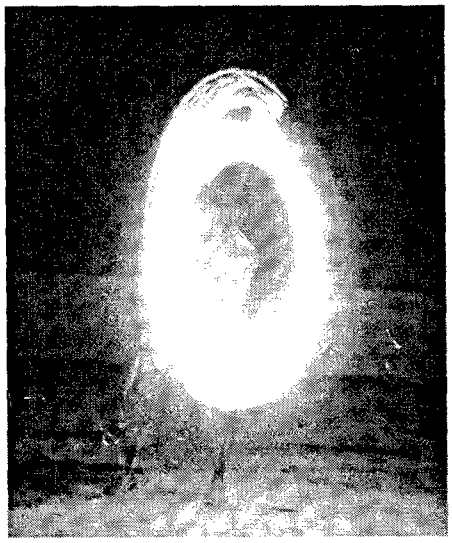

รูปแบบ

ท่าเมฆขลาล่อแก้ว เป็นการหมุนทั้งสองมือต่อกันในลักษณะหมุนข้ามศีรษะลงไปทางด้านตรงข้ามพลิกข้อมือลงแล้วเปลี่ยนมือหมุนข้ามศีรษะ

วิธีปฏิบัติ

1. มือขวาจับพลองคว่ำมือยกขึ้นสูงระดับศรีษะ

2. หมุนพลองบิดตัวไปทางซ้ายมือ ลำตัวเอียงไปด้านซ้าย เท้าห่างประมาณ 1 ก้าว

3. หมุนพลองด้วยมือขวาอีก 1 รอบ

4. ลดพลองลงมาทางด้านข้างลำตัวทางไหล่ซ้าย เท้าห่าง 1 ก้าว

5. รับพลองด้วยมือซ้าย โดยสอดนิ้วหัวแม่มือรอรับใต้มือขวา

6. ปล่อยมือขวา มือซ้ายจับพลองโดยคว่ำมือหมุนพลอง 1 รอบ

7. มือซ้ายจับพลองโดยคว่ำมือ ดึงข้ามศีรษะไปทางไหล่ขวา

8. หมุนพลองอีก 1 รอบด้วยมือซ้าย

9. ลดพลองลงมาด้านข้างลำตัวสูงระดับไหล่ขวา

10. รับพลองด้วยมือขวา

11. หมุนพลองอีก 1 รอบ เข้าสู่จังหวะที่ 1 ต่อไป

ท่าที่ 15 นางแก้วต้องลม

รูปแบบ

ท่านางแก้วต้องลม เป็นการควงพลองไฟที่เริ่มต้นจากมือขวาก่อน โดยดึงพลองข้ามศีรษะพร้อมกับก้าวเท้าขวาตรงไปข้างหน้าบิดตัวลงทางซ้ายเปลี่ยนมาจับพลองด้วยมือซ้ายพร้อมกับดึงพลองข้ามศีรษะ และก้าวเท้าซ้ายตรงไปด้วยมือขวาจับพลองต่อจกมือซ้ายพร้อมกับถอยเท้าซ้ายกลับหนึ่งก้าว บิดตัวไปทางซ้าย มือซ้ายจับพลองแล้วก้าวเท้าขวาเข้าสู่ท่าเดิม

วิธีปฏิบัติ

1. จับพลองด้วยมือขวาให้พลองอยู่ในลักษณะเกือบขนานกับลำตัว

2. หมุนพลอง 1 รอบโดยยกข้ามศีรษะไปทางไหล่ซ้าย

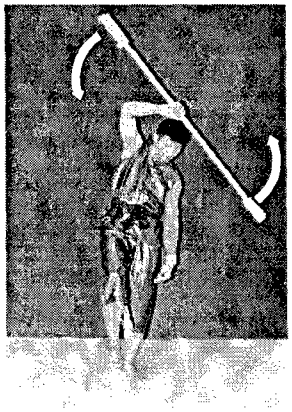

3. ขณะพลองหมุนให้ก้าวเท้าขวาตรงไปข้างหน้า 1 ก้าว

4. จับพลองด้วยมือซ้าย หมุนพลองทวนเข็มนาฬิกา 1 รอบ

5. จับพลองด้วยมือซ้าย

6. ยกพลองข้ามศีรษะโดยหมุน 1 รอบ

7. พร้อมกับก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า 1 ก้าว จนเท้าซ้ายอยู่ในเฉียงกับเท้าขวา

8. รับพลองด้วยมือขวาในลักษณะหงายมือ

9. หมุนพลองทวนเข็มนาฬิกา 1 รอบ

10. มือขวายกพลางข้ามศีรษะไปทางไหล่ซ้าย หมุนพลอง 1 รอบ

11. พร้อมถอยเท้ากลับ 1 ก้าว

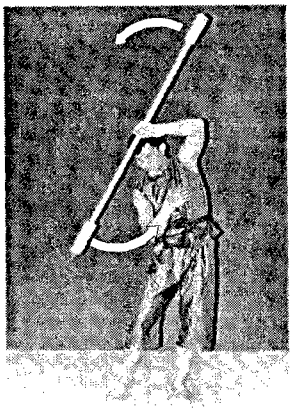

12. หมุนพลองยกข้ามศีรษะไปทางขวา

13. หมุนพลอง 1 รอบ พร้อมก้าวเท้าขวาเสมอเท้าซ้าย

14. มือขวารับพลอง เข้าสู่จังหวะที่ 1 ต่อไป

ท่าที่ 16 รามสูรขว้างขวาน

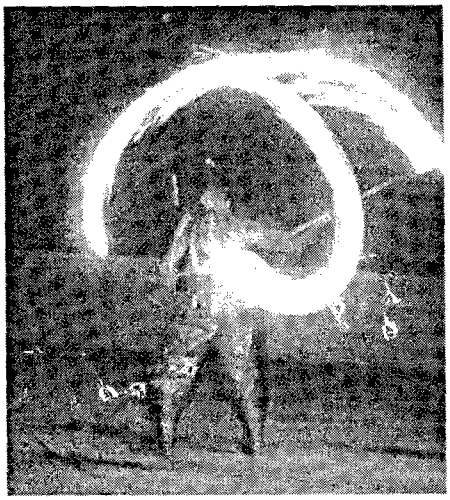

รูปแบบ

ท่ารามสูรขว้างขวาน เป็นการควงพลองมือเดียว มือขวาจับพลองพร้อมบิดตัวไปด้านหลัง พับศอกเข้ามาแล้วทำท่าขว้างออกไปข้างหน้า แล้วพับแขนเพื่อเตรียมขว้างอีกต่อไป

วิธีปฏิบัติ

1. จับพลองด้วยมือขวาให้พลองขนานกับลำตัว เท้าห่างเล็กน้อย

2. ยกพลองขึ้นสูงระดับใดหมุนทางด้านหน้า 1 รอบ

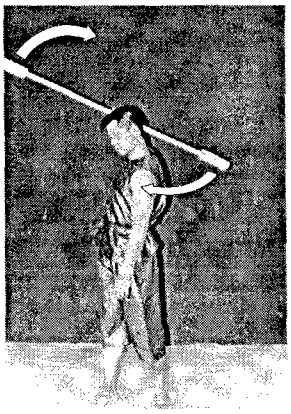

3. บิดตัวดึงศอกไปด้านหลัง ให้ปลายพลองที่อยู่ด้านหน้ายกสูงขึ้นกว่าปลายพลองที่อยู่ด้านหลัง

4. ยกพลองข้ามศีรษะพร้อมหมุน 1 รอบ

5. บิดตัวดึงศอกมาด้านหน้าในลักษณะคว่ำมือ

6. ทำท่าขว้างพลองออกตามแนวของแขนในลักษณะหงายมือ

7. หมุนพลองไปด้านหน้า 1 รอบ
เข้าสู่จังหวะที่ 1 ต่อไป

ท่าที่ 17 พระกาฬพิโรธ

รูปแบบ

ท่าพระกาฬพิโรธ เป็นการควงพลองด้วยมือเดียว รอบตัวพร้อมกับก้าวเท้าตามหมุนตัวพลองเป็นจังหวะติดต่อกันไป

วิธีปฏิบัติ

1. จับพลองด้วยมือขวา ให้พลองขนานกับลำตัวหรือตั้งฉากกับพื้น

2. หมุนพลองในลักษณะคว่ำมือทางด้านข้างลำตัว

3. ยกเท้าซ้ายกลับหลังหันไปทางขวา

4. พร้อมกับหมุนพลอง 1 รอบ พับข้อศอก

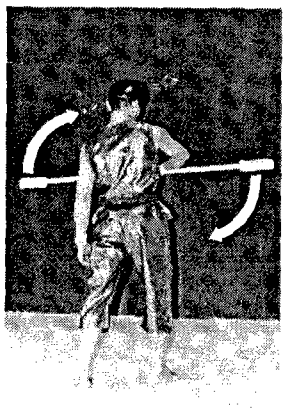

5. คลายพลองออกจากมือขวา
หมุนพลองก้าวเท้าซ้ายมาด้านหลัง

6. กลับหลังหันไปทางขวา โดยใช้การเหวี่ยงศอก

7. กลับเข้าสู่จังหวะที่ 1 ต่อไป

ท่าที่ 18 บดฟ้าบังดิน

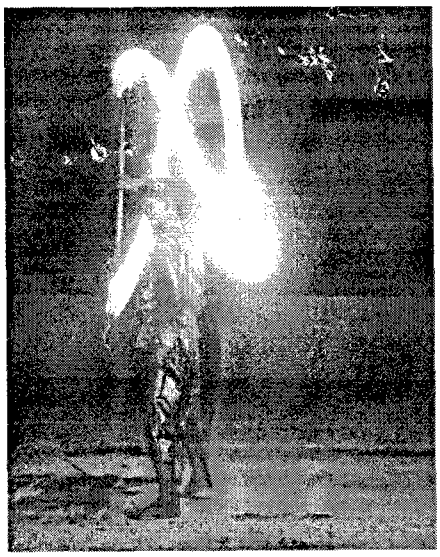

รูปแบบ

ท่าบดฟ้าบังดิน เป็นการควงพลองทางขวามือหมุนไปมาอยู่เหนือศีรษะทางด้านหน้าและด้านหลัง

วิธีปฏิบัติ

1. จับพลองด้วยมือขวาในลักษณะเฉียงพาดขวางลำตัว มือคว่ำหรือหงายเท้า

2. กดพลองลงแล้วหมุนพลองลงข้างหน้าครึ่งรอบ

3. บิดตัวโดยใช้ศอกนำ หมุนพลองด้านหลัง 1 รอบ

4. หงายมือ งอศอก บิดพลองมาทางด้านหน้า

5. หมุนพลองกลับจังหวะที่ 1 ต่อไป

ท่าที่ 19 อัมรินทร์ทรงช้าง

รูปแบบ

ท่าอัมริมทร์ทรงช้าง
เป็นการควงพลองไฟด้วยมือขวาลอดขาทั้งสองข้าง

วิธีปฏิบัติ

1. จับพลองด้วยมือขวาในลักษณะเท้าห่าง 1 ก้าว

2. จ้วงพลองลงพร้อมกับเอนถ่ายน้ำหนักตัวไปทางไหล่ขวา

3. ยกขาซ้าย กดพลองทางนิ้วก้อยของมือขวา ให้พลองลอดขาซ้าย

4. ยกเท้าซ้ายหมุนพลองครึ่งรอบ

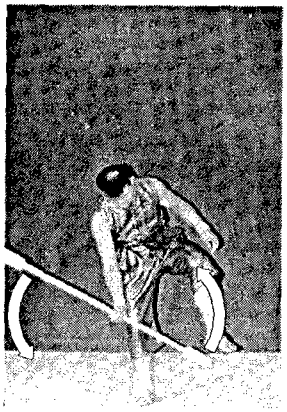

5. วางเท้าซ้ายลง ยกเท้าขวาขึ้นให้พลองลอดขาทั้งสองขาไปด้านหลัง

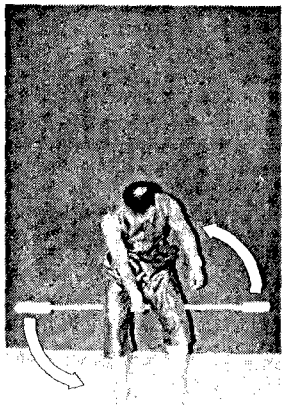

6. ก้มตัวมาข้างหน้าแยกเท้าออกให้กว้างเท่าช่วงไหล่ เพื่อรับน้ำหนักตัว พลองอยู่ด้านหลังลำตัว

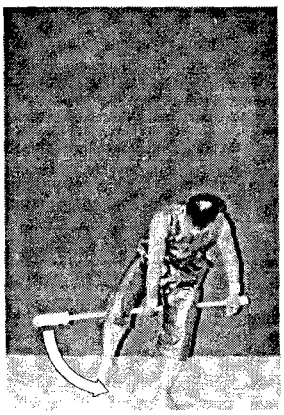

7. ยกเท้าขวาเพื่อเตรียมลอดพลองมาด้านหน้า

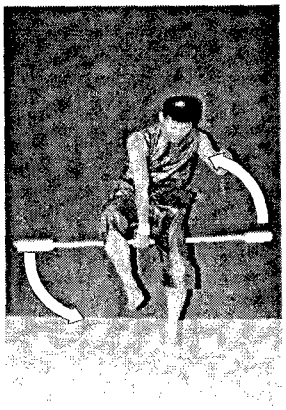

8. กระโดดด้วยเท้าซ้ายเพื่อยกเท้าขวาให้พลองลอดขาขวา

9. เท้าซ้ายลงถึงพื้นก่อน

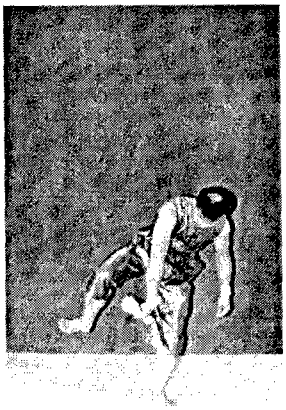

10. หมุนพลอง 1 รอบ
แล้วดึงพลองขึ้นข้างบนด้วยการใช้นิ้วก้อยนำ

11. หมุนพลองรอบศีรษะ 1 รอบ

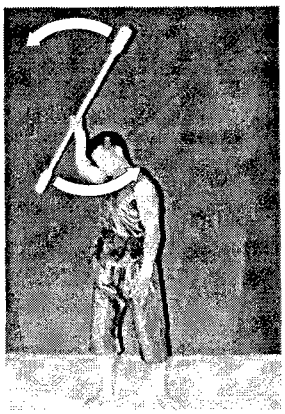

12. จ้วงพลองลงเตรียมเข้าสู่จังหวะที่ 1 ต่อไป

ท่าที่ 20 มังกรไคลคลา

รูปแบบ

ท่ามังกรไคลคลา เป็นการหมุนพลองด้วยมือขวา โดยเหวี่ยงพลองไปด้านหลัง ยกเท้าซ้ายหมุนเป็นวงกลม ยกเท้าซ้ายหมุนเป็นวงกลมแล้วมาลงที่เดิม ส่วนมือนั้นหมุนพับแขน หมุนลำตัวไป

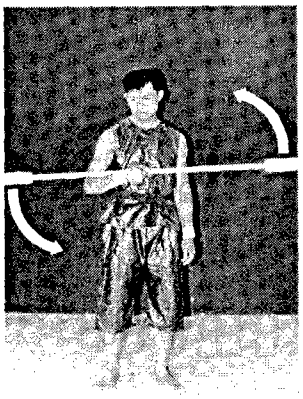

วิธีปฏิบัติ

1. จับพลองด้วยมือขวา งอศอกพับแขนเอาพลองไว้ด้านหน้าลำตัว เท้าห่าง 1 ก้าว

2. เหวี่ยงพลองหมุนออกด้านข้างปลายพลอง

3. ผลักมือหมุนพลอง 1 รอบ ไปด้านหลัง

4. ดึงพลองไปด้านหลัง

5. หมุนพลองจนหงายมือชิดด้านหลังลำตัว

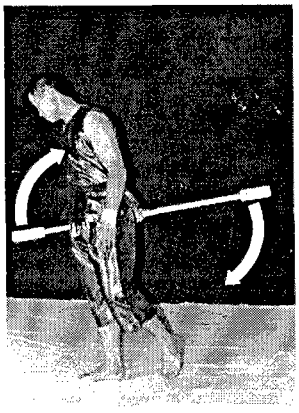

6. ยกเท้าซ้ายกลับหลังหันโดยการหมุนด้วยเท้าขวา

7. เท้าซ้ายไม่สัมผัสพื้น

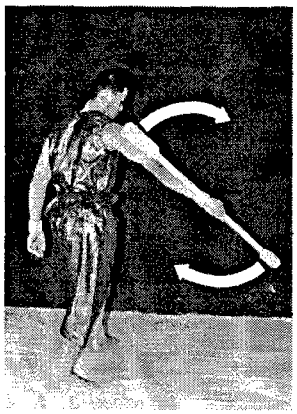

8. มือที่ถือพลองหมุนไปตามแรงเหวี่ยงของลำตัว
จังหวะที่กลับหลังหันพลองจะอยู่ที่ข้อมือ

9. ดึงพลองเข้ามาโดยการพับแขน
ส่วนเท้าวางที่เดิม เข้าสู่จังหวะที่ 1 ต่อไป

ท่าที่ 21 ดับสุริยา

รูปแบบ

ท่าดับสุริยา เป็นการควงพลองสองมือเปลี่ยนกัน โดยเริ่มจากมือขวาก่อน แล้วดึงข้ามศีรษะบิดตัวลงไปทางไหล่ซ้าย มือขวารับพลองทางด้านข้างจากมือซ้าย มือซ้ายส่งพลองไปทางด้านหลังให้มือขวารับต่อไป

วิธีปฏิบัติ

1. จับพลองด้วยมือขวา ยกพลองขึ้นเหนือศีรษะขนานพื้น แขนงอ เท้าห่างกันประมาณ 1 ก้าว

2. จ้วงพลองลงมาข้างหน้าทางนิ้วก้อย 1 รอบ แขนซ้ายชิดลำตัว

3. ดึงพลองไปด้านหลัง

4. หมุนพลองข้ามศีรษะลงไปทางไหล่ซ้าย
ลำตัวเอียงลง

5. มือซ้ายเตรียมรับพลอง หมุนพลอง 1 รอบ

6. มือซ้ายรับพลองจับให้แน่น
พลองหมุนไปด้านข้างลำตัว

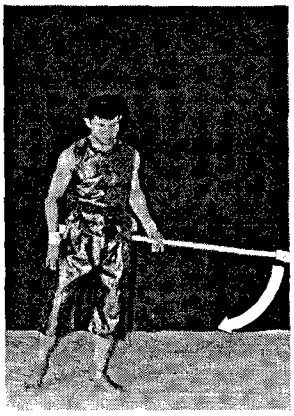

7. หมุนพลองด้านข้างลำตัวด้วยมือซ้าย

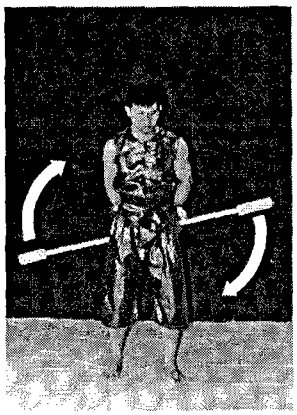

8. ลดพลองลงไปไว้ด้านหลัง

9. รับพลองด้วยมือขวาในลักษณะหงายมือ

10. เหวี่ยงพลองออกด้านข้างลำตัว

11. หมุนพลองขึ้นบนไหล่ขวา
กลับเข้าสู่จังหวะที่ 1 ต่อไป

ท่าที่ 22 พระพรหมข้ามบ่วงบาต

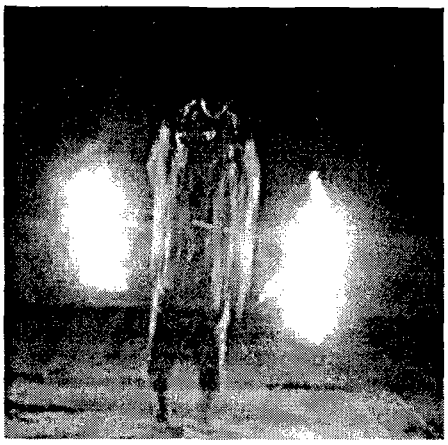

รูปแบบ

ท่าพระพรหมข้ามบ่วงบาต เป็นการกระโดดข้ามพลอง โดยใช้มือจับพลองทั้งสองข้างให้อยู่ด้านหลัง แล้วกระโดดข้ามพลองมาด้านหน้า

วิธีปฏิบัติ

1. จับพลองสองมือห่างกันกว้างกว่าช่วงไหล่เล็กน้อย ลักษณะคว่ำมืออยู่ทางด้านหน้า เท้าชิด

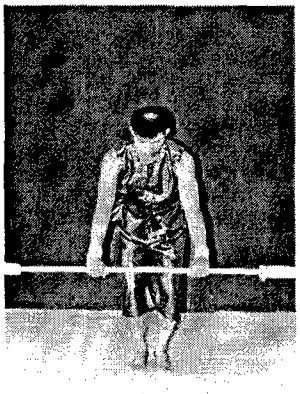

2. เหยียดแขนตึง ก้มตัวลงเล็กน้อย

3. ย่อตัวลงต่ำ แขนงอเล็กน้อย

4. เหยียดแขนให้ตึง เตรียมเหวี่ยงพลองมาด้านหลัง

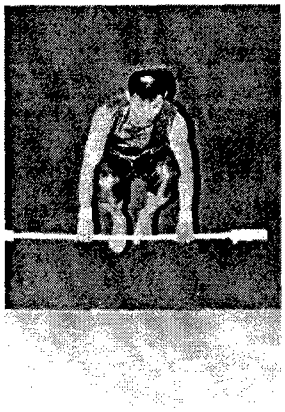

5. กระโดดขึ้นสองเท้าพร้อมดึงเข่าชิดอก

6. ข้ามพลองด้วยเท้าทั้งสอง เตรียมลงสู่พื้น

7. เหยียดขาออกลงสู่พื้นสองเท้าพร้อมกัน ก้มหน้าเล็กน้อย

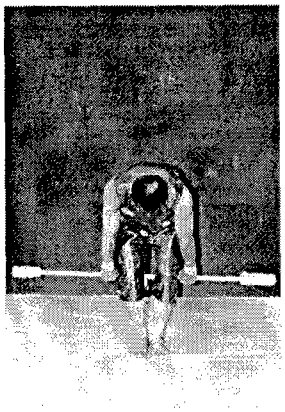

8. พลองอยู่ทางด้านหลัง ดึงพลองมาหน้าด้วยมือซ้าย เข้าสู่จังหวะที่ 1 ต่อไป

ท่าที่ 23 พระยานาคทรงครุฑ

รูปแบบ

ท่าพระยานาคทรงรุฑ เป็นการหมุนพลองลอดหว่างขาทั้งด้านหน้าและด้านหลัง

วิธีปฏิบัติ

1. จังพลองไว้ด้านบนด้วยมือขวา ยืนแยกเข่าประมาณ 1 ช่วงไหล่

2. เหวี่ยงพลองลงมาด้านหน้า โดยการขยับมือลงมาด้านล่างประมาณ 2 กำมือ

3. บิดหมุนจ้วงพลองมาทางนิ้วหัวแม่มือให้พลองผ่านหว่างขา

4. รับพลองด้วยมือซ้ายทางด้านหลังในลักษณะคว่ำมือ

5. เหมือน 4. มองจากด้านข้าง

6. ปล่อยมือขวา รับพลองด้วยมือซ้ายเหวี่ยงออกมาทางไหล่ซ้าย

7. ดึงพลองขึ้นมาทางซ้ายมือให้อยู่เหนือไหล่ จ้วงพลองหมุน 1 รอบ

8. หมุนพลองมาด้านหน้า

9. จ้วงพลองด้วยมือซ้ายมาทางนิ้วหัวแม่มือผ่านหว่างขา

10. รับพลองด้วยมือขวาในลักษณะคว่ำมือ

11. หมุนพลองขึ้นด้านหลังเข้าสู่จังหวะที่ 1 ต่อไป

ท่าที่ 24 พระยานาคถูกทำโทษ

รูปแบบ

ท่าพระยานาคถูกทำโทษ เป็นการควงพลองลอดขาซ้ายค้างไว้ หมุนพลองกี่รอบก็ได้

วิธีปฏิบัติ

1. จับพลองด้วยมือขวาไว้ด้านหน้าลำตัว ลากพลองมาด้านข้างด้วยนิ้วก้อย เท้าห่างกัน 1 ก้าว

2. บิดข้อมือให้ปลายพลองด้านหนึ่งชี้ลงพื้น โดยบิดพลองออกทางหัวแม่มือ ยกขาซ้ายขึ้น

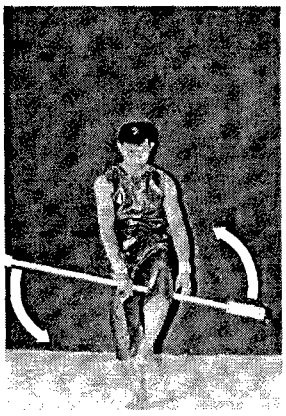

3. เหวี่ยงพลองลอดใต้ขาซ้าย ยกขาค้างไว้

4. มือขวาไขว้ลอดใต้ขาซ้ายมาจับพลอง
ยกขาซ้ายค้างไว้

5. หมุนพลองสลับมือไปเรื่อย ๆ

6. จบโดยการจับพลองด้วยมือซ้าย

7. ลดขาซ้ายลงยืนตรงเตรียมเล่นท่าต่อไป

ท่าที่ 25 พระวิสุทธิลงบันไดสวรรค์

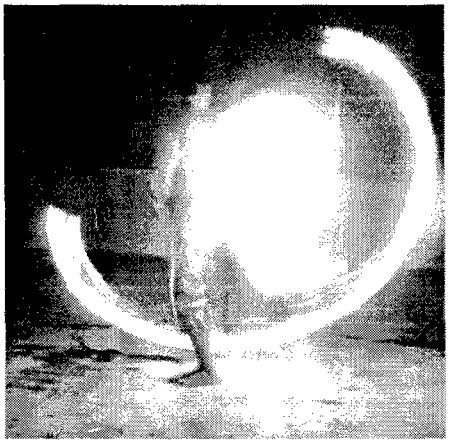

รูปแบบ

ท่าพระวิสุทธิลงบันไดสวรรค์ เป็นการควงพลองลอดขาด้านหลังทั้งซ้ายและขวา

วิธีปฏิบัติ

1. จับพลองมือขวา พับข้อศอก คว่ำมือ เท้าแยกห่าง 1 ก้าว พลองเฉียง 45 องศา

2. เหวี่ยงพลองไปด้านหลัง

3. เหยียดแขนหมุนพลองไปตามแรงไปด้านหลัง

4. หมุนพลองจนได้ 1 รอบ แขนตึงจนอยู่ในลักษณะหงายมือ

5. หมุนพลองโดยใช้นิ้วหัวแม่มือนำ เหวี่ยงพลองลอดขาทางด้านหลังมาด้านหน้าทั้งสองข้าง

6. มือซ้ายเอื้อมไปจับพลองด้านหน้าลักษณะคว่ำมือ

7. มือขวาปล่อยพลองแล้วเหวี่ยงพลองตามแรงด้วยมือซ้าย 1 รอบ

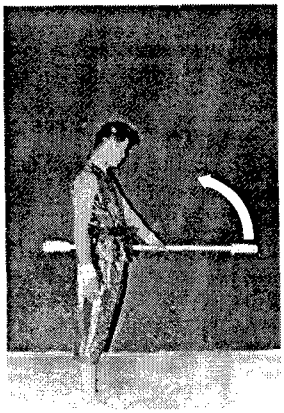

8. หมุนมือซ้ายออกไปข้างลำตัว

9. พับข้อศอกซ้ายแนบชิดแขน

10. เหวี่ยงพลองไปด้านหลัง

11. คลายพลองด้านซ้ายมือออก

12. เหยียดแขนตรงหมุนพลอง 1 รอบ

13. หมุนพลองโดยใช้นิ้วหัวแม่มือนำ เหวี่ยงพลองออกลอดหว่างขาทางด้านหลังมาด้านหน้าทั้งสองข้าง

14. มือขวาเตรียมรับพลองทางด้านหน้า

15. จับพลองด้วยมือขวา
เตรียมเริ่มในจังหวะที่ 1 ต่อไป

ท่าที่ 26 พระพายตัดเศียร

รูปแบบ

ท่าพระพายตัดเศียร เป็นการหมุนพลองตัดคอแล้วรับด้วยมือข้างเดิม

วิธีปฏิบัติ

1. จับพลองด้วยมือขวา ลากแขนออกทางนิ้วก้อย

2. หมุนพลองขยับมือมาทางนิ้วก้อย

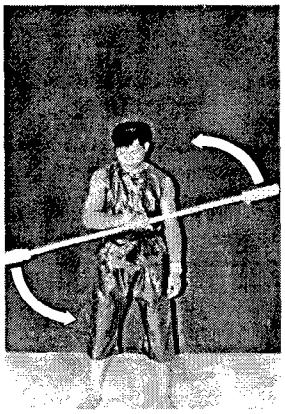

3. เหวี่ยงพลองขึ้นพร้อมก้มหน้าลงงอแขน พลองออกทางนิ้วหัวแม่มือ

4. เหวี่ยงพลองขึ้นพาดคอ

5. ปล่อยพลองโดยใช้คอเป็นจุดหมุนบังคับพลอง พลองจะหมุนไปตามคอ

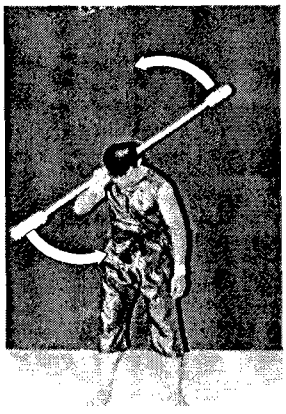

6. เอื้อมมือขวาไปรับพลองทางด้านขวา

7. ปล่อยพลองลงมา หมุนพลองชิดศอก 1 รอบ เหวี่ยงพลองตามจังหวะที่ 1 ต่อไป

ท่าที่ 27 พระมณเฑียรถูกประหาร

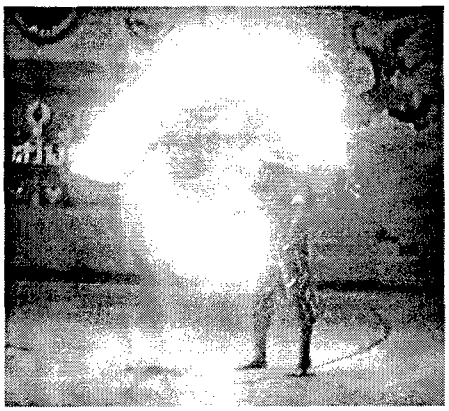

รูปแบบ

ท่าพระมณเฑียรถูกประหาร เป็นการหมุนพลองไฟตัดขวางทางด้านซ้ายมือหรือมือขวาก็ได้

วิธีปฏิบัติ

1. จับพลองด้วยมือซ้าย พับแขนชิดศอก

2. ผลักพลองออก เหยียดพลองมาทางด้านหน้า

3. แขนตึงในลักษณะเหยียดแขน แบมือ

4. หมุนพลอง 1 รอบด้วยมือซ้าย

5. ม้วนข้อมือ จังหวะนี้ให้แบ่งพลองออกเป็น 4 ส่วน จับพลอง 1/4 ของพลอง จับด้านล่าง

6. เหวี่ยงพลองไปด้านหลัง

7. พับข้อศอก พลองหมุนผ่านแขนท่อนบน

8. ก้มตัวตามจังหวะพลองที่เหวี่ยงขึ้นมา

9. ปล่อยพลองให้หมุนอยู่บนหัวไหล่ซ้าย

10. เอื้อมมือซ้ายไปจับพลอง เมื่อพลองผ่านไหล่ด้านบนลงมาแล้ว

11. เริ่มปฏิบัติตามจังหวะที่ 1 ต่อไป

ท่าที่ 28 พระกาฬถูกทำลาย

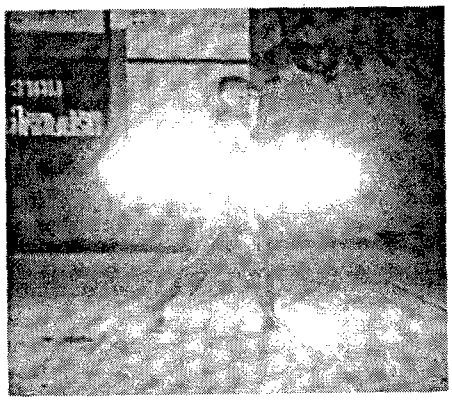

รูปแบบ

ท่าพระกาฬถูกทำลาย เป็นการควงพลองไฟตัดขวางเอวด้วยมือ แล้วรับด้วยมือตรงข้าม

วิธีปฏิบัติ

1. จับพลองมือขวาตรงส่วนที่ 4 ของพลอง

2. เหวี่ยงพลองด้วยมือขวา น้ำหนักตัวอยู่บนเท้าทั้งสองข้าง

3. พลองข้ามผ่านด้านหน้าไปทางด้านซ้าย

4. คว่ำมือ ใช้นิ้วหัวแม่มือเหวี่ยงพลองไปด้านหลัง

5. ปล่อยพลองจากมือขวา ให้พลองหมุนรอบตัวเองไป

6. เอื้อมมือซ้ายไปจับพลอง

7. ใช้มือขวาจับปลายพลอง
เตรียมเริ่มจังหวะที่ 1 ต่อไป

ท่าที่ 29 พระนารายณ์ควงตรีเพชร

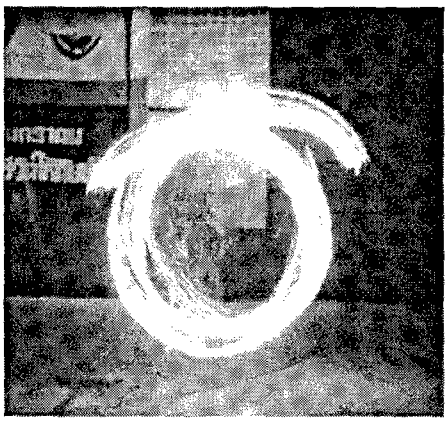

รูปแบบ

ท่าพระนารายณ์ควงตรีเพชร เป็นการควงด้านข้างและด้านหลัง โดยใช้สองมือรับพลองต่อกันควงไม่หยุด มีความเร็วและแรง

วิธีปฏิบัติ

1. จับพลองด้วยมือขวาในลักษณะหงายมือ

2. เหวี่ยงพลองมาด้านหน้า

3. เตรียมมือซ้ายมารับ

4. มือซ้ายสอดไว้ใต้มือขวา

5. ปล่อยมือขวา จับพลองด้วยมือซ้ายข้างเดียว หมุนพลองทวนเข็มนาฬิกา

6. หมุนพลองทางซ้ายมือ 1 รอบ

7. หมุนพลองจนหงายมืออยู่ทางด้านข้าง

8. เตรียมดึงพลองขึ้นเหนือศีรษะ

9. เมื่อพลองขึ้นมาอยู่เหนือศีรษะแล้วให้หมุนพลองข้ามศีรษะไปด้านหลัง

10. ขณะหมุนพลองให้บิดลำตัว เพื่อช่วยเพิ่มแรงด้วย

11. หมุนพลองทวนเข็มนาฬิกา 1 รอบลงมาด้านขวา

12. มือขวาเตรียมรับพลองจากมือซ้าย

13. หมุนพลองทวนเข็มนาฬิกา 1 รอบ
เข้าสู่จังหวะที่ 1 ต่อไป

ท่าที่ 30 หนุมาณคลุกฝุ่น

รูปแบบ

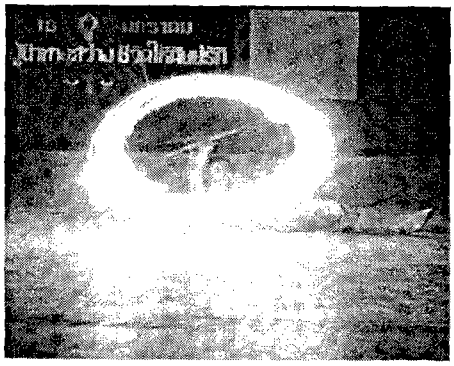

ท่าหนุมาณคลุกฝุ่น เป็นการนอนควงพลองนิ้วเดียวแล้วนอนหมุนพลิกตัวอยู่กับพื้น

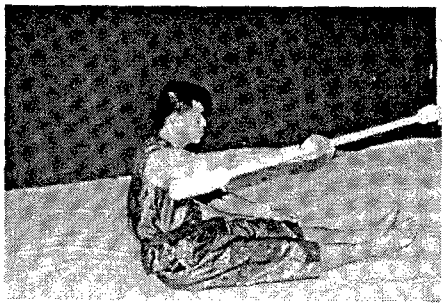

วิธีปฏิบัติ

1. นั่งเหยียดเท้าสองข้างไปด้านหน้า จับพลองด้วยมือขวาลักษณะหงายมือ

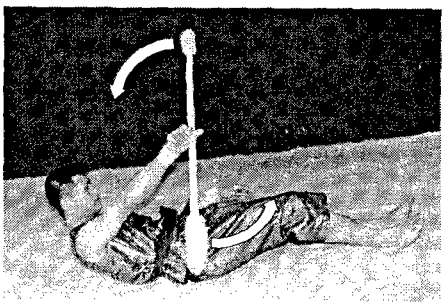

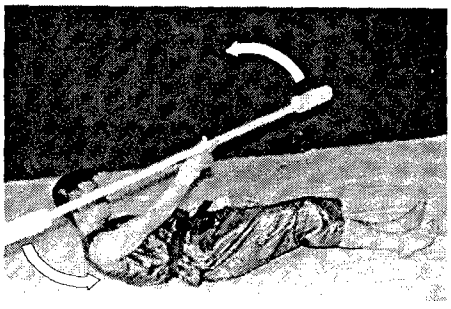

2. เอนตัวลงด้านหลังไม่ให้แตะพื้น จับพลองด้วยนิ้วชี้ ยกศีรษะไว้

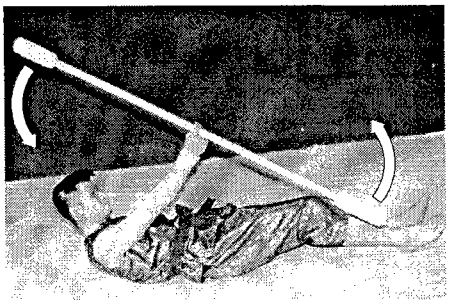

4. หมุนพลองทวนเข็มนาฬิกา

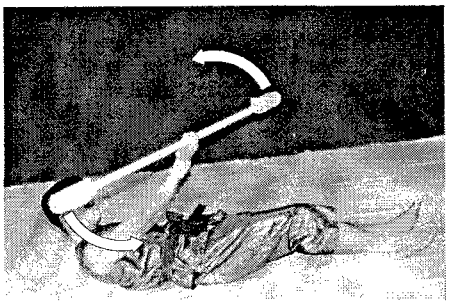

5. พลองหมุนไปเรื่อย ๆ

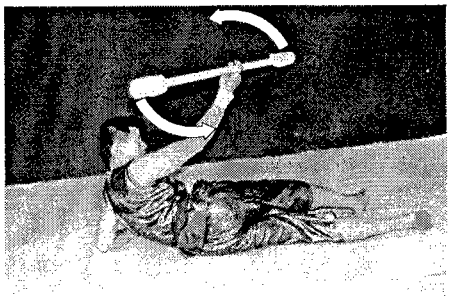

6. หาจังหวะพลิกตัวกลับไปทางด้านซ้าย โดยให้พลองหมุนอยู่ในลักษณะเดิม

7. มือซ้ายช่วยลำตัวตะแคงซ้าย ใช้ศอกช่วยผยุงขาไว้

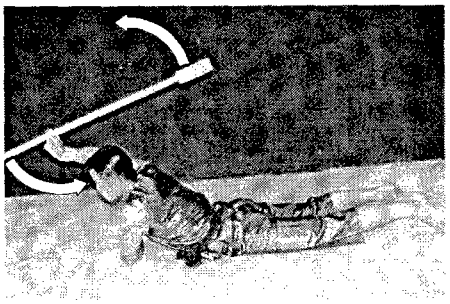

8. กลิ้งตัวคว่ำหน้า มือยังหมุนพลองอยู่

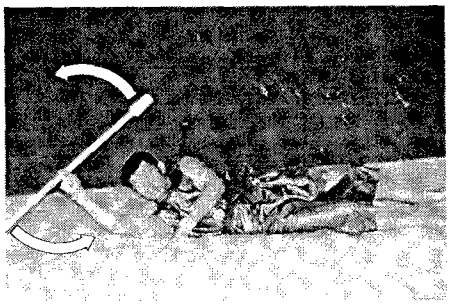

9. พลิกตัวขึ้นทางขวามือ มือยังคงหมุนพลองอยู่ ขาเหยียดตรงซ้อนกัน

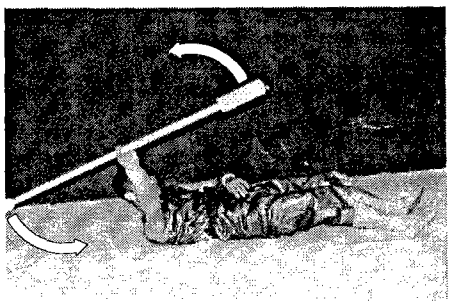

10. พลิกตัวหงายขึ้น จับพลองอยู่ในจังหวะที่ 3

ท่าที่ 31 ล้มเขาพระสุเมรุ

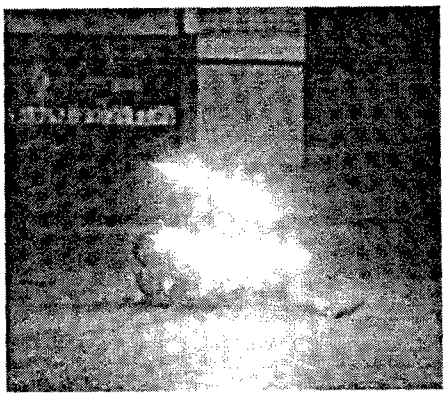

รูปแบบ

ท่าล้มเขาพระสุเมรุ เป็นการนอนควงพลองโดยการควงพลองสอดใต้ขาทั้งขวาและซ้าย

วิธีปฏิบัติ

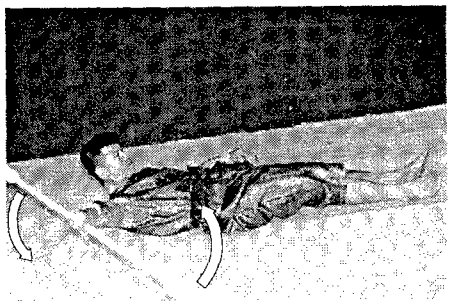

1. นอนกับพื้นเหยียดขาตรงทั้งสองข้าง จับพลองด้วยมือขวาไปทางด้านข้าง ยกศีรษะไว้ไม่ให้แตะพื้น

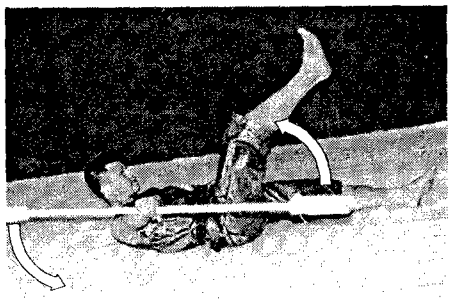

2. เหวี่ยงพลองโดยใช้หัวแม่มือนำ พร้อมกับยกเท้าขวาขึ้นสูงประมาณ 45 องศา

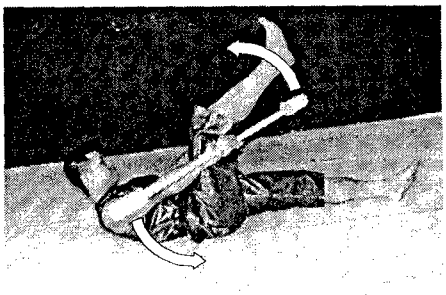

3. หมุนพลองทวนเข็มนาฬิกาใต้เข่าขวาที่ยกขึ้น

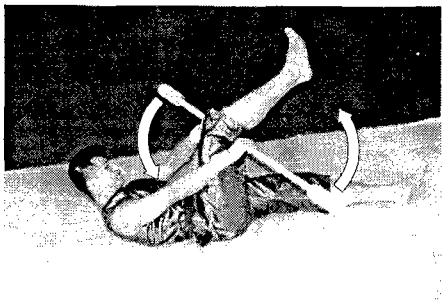

4. เอื้อมมือซ้ายไปจับพลอง

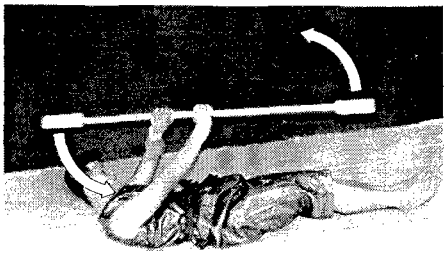

5. หมุนพลองด้วยมือทั้งสองข้าง ทวนเข็มนาฬิกา

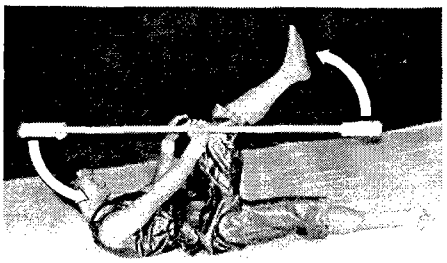

6. ในขณะหมุนพลองด้วยมือขวา ให้ยกเท้าซ้ายขึ้นมาสูงประมาณ 45 องศา

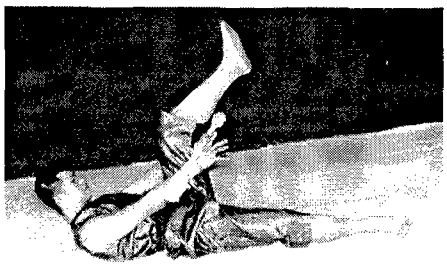

7. หมุนพลองลอดใต้ขาซ้าย เท้าขวาวางลงบนพื้น

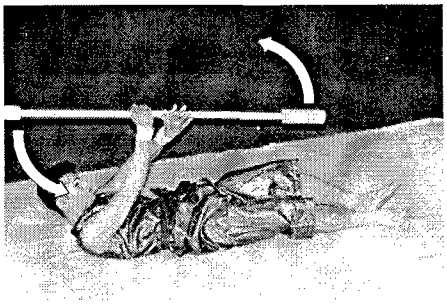

8. หมุนพลองสองมือทวนเข็มนาฬิกา เตรียมเข้าสู่จังหวะที่ 2 ต่อไป

ท่าที่ 32 มังกรพันราย

รูปแบบ

ท่ามังกรพันราย เป็นการควงพลองหมุนรอบตัว โดยเหวี่ยงลงทางด้านหลังขวามือแล้วดึงขึ้นข้างบน

วิธีปฏิบัติ

1. จับพลองด้วยมือขวาไว้ทางโดยการด้านขวาคว่ำมือให้พลองขนานกับลำตัว

2. หมุนพลองด้านหน้าลำตัว หมุนพลองลงทางนิ้วหัวแม่มือ

3. เหวี่ยงแขนโดยใช้หัวแม่มือนำไปด้านหลังลำตัว

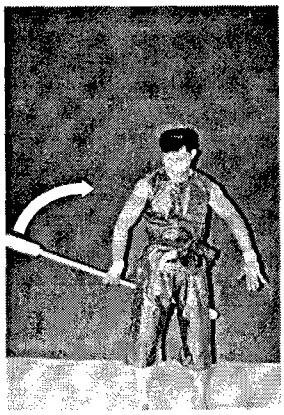

4. เอื้อมมือซ้ายไปรับพลองทางด้านหลังลำตัว

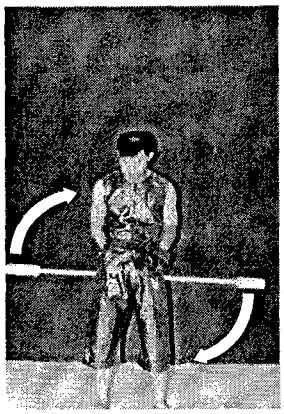

5. ให้นิ้วหัวแม่มือสองข้างชนกัน

6. เหวี่ยงพลองออกมาทางด้านข้างด้วยมือซ้าย

7. หมุนพลองด้วยมือซ้าย 1 รอบ ทวนเข็มนาฬิกา

8. ยกพลองขึ้นมาเหนือศีรษะด้วยมือซ้าย

9. มือขวาจับพลองโดยให้นิ้วหัวแม่มือชนกันกับนิ้วหัวแม่มือข้างซ้าย

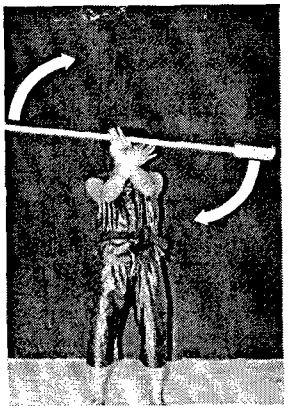

10. หมุนพลองด้านหน้าลำตัวด้วยมือสองข้างในลักษณะไขว้มือกัน

11. ต่อไปจับพลองด้วยมือขวาข้างเดียว ทำตามจังหวะที่ 1

ท่าที่ 33 มังกรลอดถ้ำ

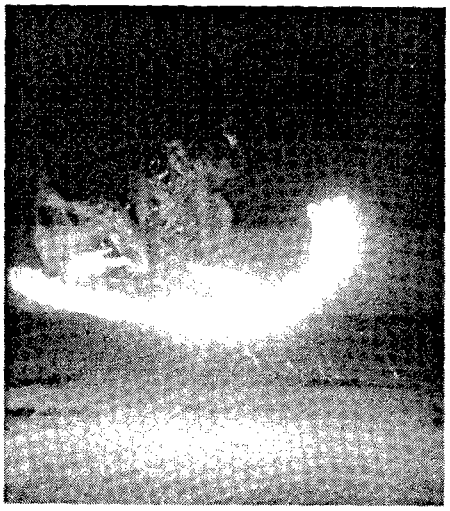

รูปแบบ

ท่ามังกรลอดถ้ำ เป็นการควงพลองไปลอดขาขวาตัดขวางซ้าย

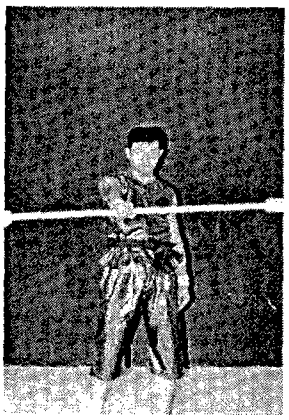

วิธีปฏิบัติ

1. จับพลองด้วยขวามือ ในลักษณะคว่ำมือไว้ด้านหน้า

2. บิดข้อมือคว่ำลงเพื่อจ้วงพลองลงด้านหน้าด้วยการใช้นิ้วหัวแม่มือ

3. เอนตัวไปทางซ้ายพร้อมยกขาขวา เพื่อสอดพลองลอดไปข้างหลัง

4. ก้มตัวลง ยืนขาเดียว

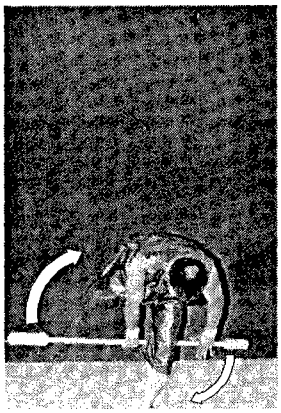

5. หมุนพลองตัดขวางขาซ้ายแล้วรับพลองด้วยมือซ้าย

6. เหวี่ยงพลองจากด้านล่างขึ้นมาด้านบนโดยใช้นิ้วก้อยนำ

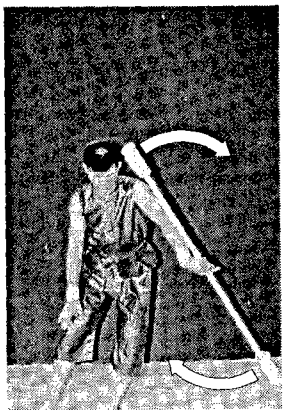

7. เตรียมเปลี่ยนมือเตรียมเข้าสู่จังหวะที่ 1 ต่อไป

ท่าที่ 34 รับลูกอุกาบาต

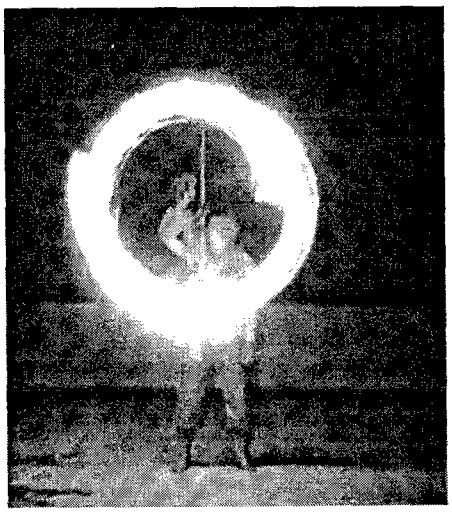

รูปแบบ

ท่ารับลูกอุกาบาต เป็นการโยนพลองแล้วรับทางด้านหน้า

วิธีปฏิบัติ

1. จับพลองด้วยมือซ้าย ยืนแยกเท้า

2. เตรียมยกมือขวามาจับพลอง

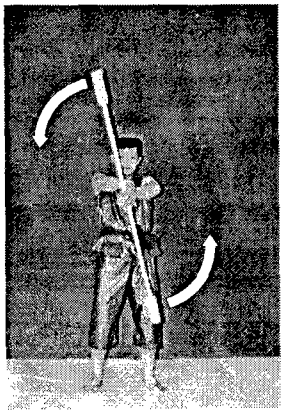

3. หมุนพลองทั้งสองมือทวนเข็มนาฬิกา

4. ลดพลองจากระดับอกลงมาระดับเอว หงายมือ

5. เตรียมโยนพลองขึ้นไปเหนือศีรษะ

6. สายตาจับอยู่ที่พลองตลอดเวลา พลองจะหมุนลอยขึ้นไป

7. จังหวะที่พลองตกลงมา หาจังหวะรับพลองด้วยมือขวา

8. เริ่มหมุนพลองเข้าสู่จังหวะที่ 1

ท่าที่ 35 นั่งพันราย

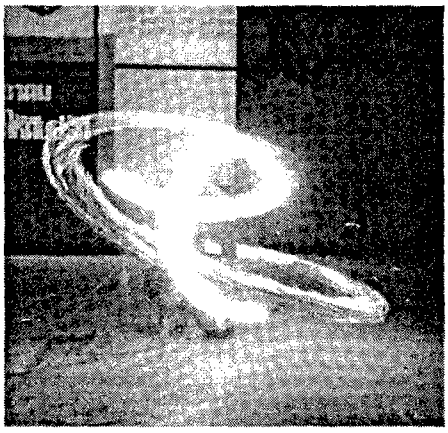

รูปแบบ

ท่านั่งพันราย เป็นการควงพลองในท่านั่งหมุนพลองรอบตัว

วิธีปฏิบัติ

1. จับพลองไว้ด้านหน้าลำตัวด้วยมือทั้งสองข้าง มือสูงระดับคิ้วมือประสานกัน มือซ้ายอยู่ในมือขวาอยู่นอก

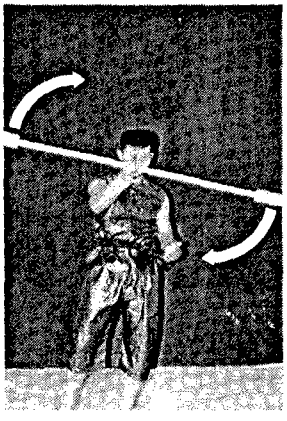

2. มือขวาจับพลองไว้เพื่อเตรียมเหวียงพลองลงข้างลำตัวด้านขวา

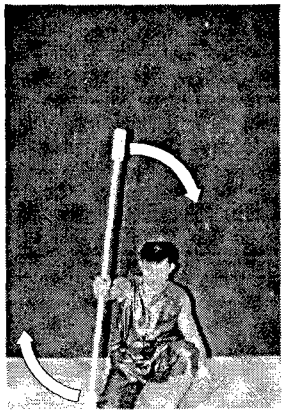

3. พร้อมกับนั่งคุกเข่าข้างขวาลง ส่วนข้างซ้ายตั้งขึ้น

4. หมุนพลองทวนเข็มนาฬิกาอยู่ตลอดเวลา

5. เอี้ยวตัวเหวี่ยงพลองไปด้านหลัง

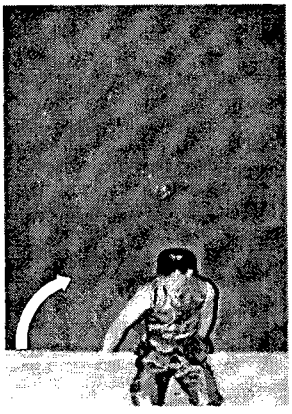

6. มือซ้ายเตรียมรับพลองโดยการหงายมือ เข่าซ้ายลดลง คุกเข่ากับพื้น เข่าสองข้างแยกห่างกันประมาณ 1 ฝ่ามือ

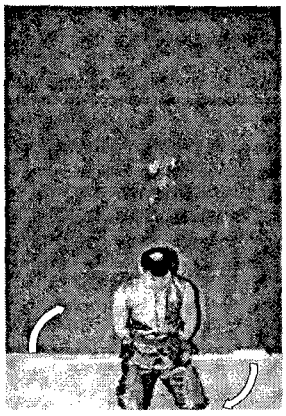

7. ให้นิ้วหัวแม่มือสองข้างชนกัน

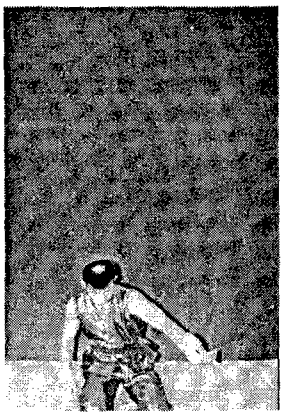

8. จับพลองด้วยมือซ้าย เหวี่ยงออกมาข้างลำตัวทางด้านซ้าย

9. มือขวาเตรียมรับพลองยกมือซ้าย

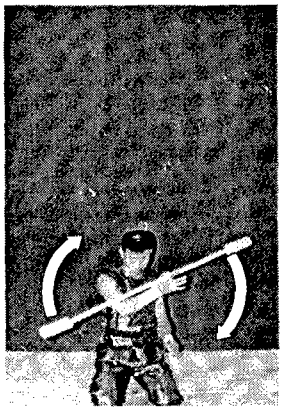

10. แล้วหมุนพลองด้วยมือทั้งสอง 1 รอบทวนเข็มนาฬิกา

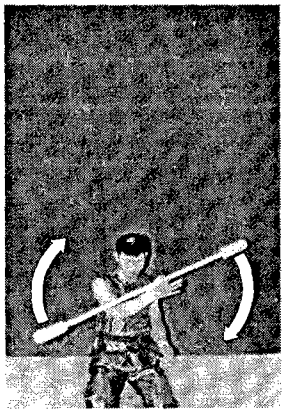

11. ปล่อยมือซ้ายออก

12. เหวี่ยงพลองด้วยมือขวาไปข้างลำตัว

13. บิดหมุนพลองไปด้านหลังเหมือนจังหวะที่ 1

ท่าที่ 1 อาทิตย์ทรงรถกับอาทิตย์ทรงรถพร้อมกัน

รูปแบบ

ท่าอาทิตย์ทรงรถกับอาทิตย์ทรงรถพร้อมกัน เป็นการควงทั้งสองมือในท่าเดียวกัน ควงไปด้านหน้าและมาด้านหลังพร้อมกันทั้งสองมือ

วิธีปฏิบัติ

1. จับพลอง 2 มือคว่ำหรือหงาย ให้พลองขนานกับพื้น แขนเหยียดตึง เท้าแยกเล็กน้อย

2. จับพลองในลักษณะหงายมือ

3. พับศอกงอแขนให้พลองทำมุม 45 องศา

4. ดึงศอกไปด้านหลังทั้ง 2 ข้าง แขนงอ พลองขนานกับพื้น

5. แขนทั้ง 2 ข้างเหยียดตึงพร้อมกับพลิกข้อมือหมุน

6. หมุนพลองไปทางด้านหน้า

7. หมุนพลองไปทางด้านข้างจนหงายมือ

8. หมุนพลองไปทางด้านหน้าจนคว่ำมือ

9. ให้พลองอยู่ข้างลำตัว

10. หมุนพลองจนกระทั่งหงายมือ

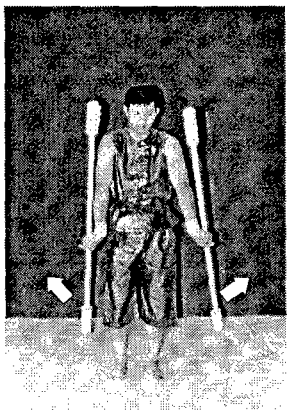

11. ดึงมาข้างหน้าทั้ง 2 ข้าง ให้พลองขนานกัน

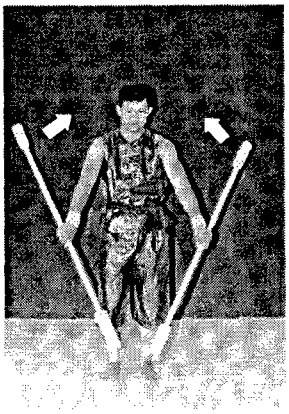

12. พลองในลักษณะเฉียง 45 องศาทั้งสองข้าง

13. จนพลองตั้งฉากกับพื้น

14. จนหงายมือด้านหน้า

15. เหยียดแขนทั้งสองตึงเข้าสู่ท่าเริ่ม

ท่าที่ 2 บดฟ้าบังดินกับบดฟ้าบังดิน

รูปแบบ

ท่าบดฟ้าบังดิน เป็นการควงสองมือเหนือศีรษะสลับไปมาทั้งซ้ายและขวา

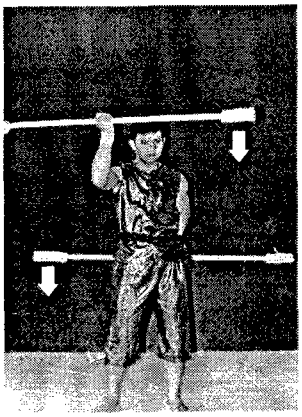

วิธีปฏิบัติ

1. ท่าเตรียมยืนแยกเท้าออกห่างกันเท่าช่วงไหล่ มือขวายกขึ้น งอข้อศอกตั้งฉาก มือซ้ายงอเล็กน้อยจับพลองหงายมืออยู่ด้านหลังลำตัว

2. ลดมือขวาลงมาด้านข้าง ดึงมือซ้ายมาด้านข้างในลักษณะสับเปลี่ยนกัน เอียงตัวไปทางซ้าย

3. เอียงตัวไปทางขวา เตรียมดึงมือขวาไปด้านหลัง
ดึงมือซ้ายไปด้านหน้า

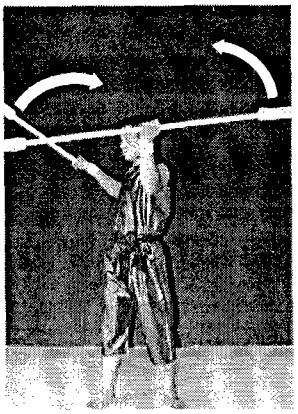

4. มือขวาเฉียงลงด้านหลัง
มือซ้ายเตรียมหมุนพลองเฉียงมาด้านหน้า

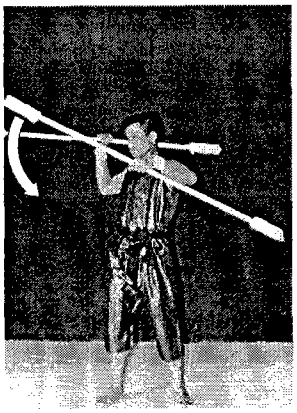

5. หมุนมือขวาทวนเข็มนาฬิกา 1 รอบ
หมุนมือซ้าย 1 รอบทวนเข็มนาฬิกา

6. มือขวาเฉียงมาด้านหน้าในลักษณะงอแขนให้
พลองอยู่เหนือไหล่และขนานกับพื้น
มือซ้ายเตรียมเฉียงไปด้านหลัง

7. เข้าสู่จังหวะที่ 1 ต่อไป

ท่าที่ 3 ครุฑหิ้วนาคกับครุฑหิ้วนาค

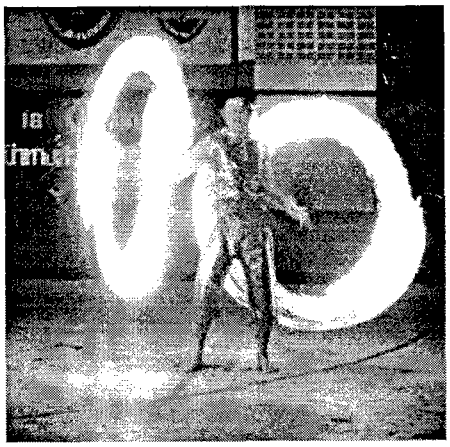

รูปแบบ

ท่าครุฑหิ้วนาคกับครุฑหิ้วนาค เป็นการหมุนสองมือ ควงพลองโดยใช้นิ้วชี้ทั้งสองข้าง

วิธีปฏิบัติ

1. ท่าเตรียมถือพลองด้วยนิ้วชี้มือซ้าย แขนตึง เฉียง 45 องศา ถือพลองด้วยนิ้วชี้มือขวา แขนขนานกับพื้น ยืนแยกขาออกกว้างเท่าช่วงไหล่น้ำหนักตัวอยู่ขาขวา

2. หมุนพลองด้วยนิ้วเดียวทั้งสองมือพร้อมกัน โดยใช้นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วนางช่วยพยุงไว้

3. จับพลองนิ้วเดียวเหมือนเดิมหงายมือทั้งสองข้าง

4. เหวี่ยงพลองหมุนไปด้านหลังทั้ง 2 ข้าง

5. พลิกนิ้วมือรับพลองด้วยมือทั้ง 2 ข้าง
กลับเข้าสู่จังหวะที่ 1

ท่าที่ 4 รามสูรขว้างขวานกับรามสูรขว้างขวาน

รูปแบบ

ท่ารามสูรขว้างขวานกับรามสูรขว้างขวาน เป็นการควงพลองสลับกันไปมาบนหัวไหล่ ในลักษณะจ้วงหน้าจ้วงหลัง

วิธีปฏิบัติ

1. ท่าเตรียม ยืนเท้าแยก มือขวาจับพลองแล้วพับข้อศอกคว่ำมือชิดข้างหู มือซ้ายจับพลองหงายมือ งอข้อศอกตั้งฉากอยู่ด้านหน้าลำตัว

2. เริ่มเหวี่ยงมือขวา หมุนพลองมาด้านหน้า ส่วนมือซ้ายเหวี่ยงหมุนพลองไปด้านหลัง

3. ดึงมือขวาลงมาอยู่ในระดับเอว
หมุนพลองจนหงายมือพลองขนานกับพื้น
มือซ้ายหมุนพลองดึงไปข้างลำตัว

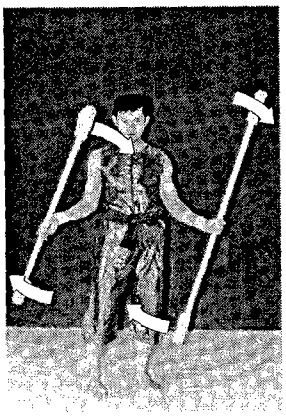

4. มือขวาเริ่มดึงพลองขึ้นข้างบน
มือซ้ายหมุนพลองต่อไปตามแนวลูกศร

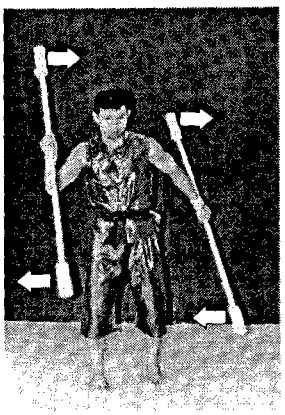

5. มือขวาดึงพลองขึ้นด้านบน
มือซ้ายดึงพลองไปด้านหลัง

6. งอศอกข้างขวาดึงพลองขึ้นให้มืออยู่ระดับคิ้ว
พลองขนานกับพื้นอยู่เหนือไหล่
หงายมือซ้ายเหวี่ยงจากด้านหลังมาด้านหน้า

7. เอี้ยวตัวด้านขวาไปด้านหลัง
หงายมือซ้ายมาข้างหน้าเขย่งเท้าซ้ายขึ้น

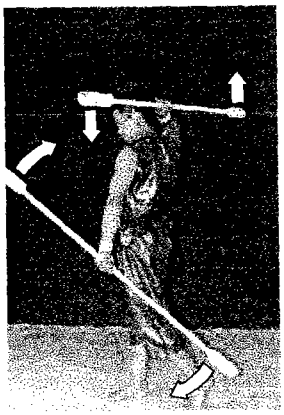

8. มองจากด้านข้าง ดึงมือขวามาด้านหลัง
หมุนพลองอยู่ด้านหลัง 1 รอบทวนเข็มนาฬิกา
มือซ้ายหมุนพลองอยู่ด้านหน้าทวนเข็มนาฬิกา
เท้าเปลี่ยนมายืนเท้านำเท้าตาม

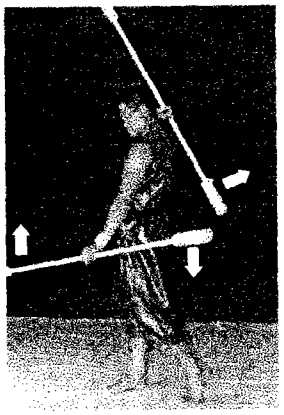

9. หมุนพลองด้วยมือขวาจนหงายมือ
มือซ้ายเตรียมพับข้อศอก งอแขน
พลองมือขวาอยู่ในลักษณะเอียงเหนือไหล่
พลองมือซ้ายขนานกับพื้น

10. มือขวาทำท่าขว้างพลองมาข้างหน้า
มือซ้ายหมุนจนหงายมือ

11. มือขวายกขึ้นบน ให้อยู่ด้านหลังศีรษะ
มือซ้ายพับข้อศอก งอแขน เข้าสู่ท่าเริ่มต้น

ท่าที่ 5 อาทิตย์ทรงรถกับอาทิตย์ทรงรถสลับกัน

รูปแบบ

ท่าอาทิตย์ทรงรถกับอาทิตย์ทรงรถสลับกัน เป็นการควงพลองสลับกันไปมา ด้วยมือสองข้าง โดยให้มือหนึ่งอยู่ด้านหน้า มือหนึ่งอยู่ด้านหลัง หมุนสลับกันตลอดเวลา

วิธีปฏิบัติ

1. ท่าเตรียม จับพลองสองมือ
   มือขวาอยู่ด้านหน้าในลักษณะหงายมือ
   มือซ้ายอยู่ด้านหลังในลักษณะหงาย เท้าห่าง 1 ก้าว

2. เหวี่ยงพลองทั้งสองข้างออกมาทางด้านข้างพร้อมกัน

3. เอี้ยวตัวมาทางขวาน้ำหนักตัวอยู่ปนเท้าสองข้าง ดึงแขนซ้ายมาด้านหน้า หมุนพลองในลักษณะหงายมือ ส่วนมือขวาดึงพลองไปด้านหลัง

4. มือขวาหมุนพลองไปเรื่อย ๆ มือซ้ายหมุนมาข้างหน้าตามลูกศร ยืนเท้าแยกเท้าพอประมาณ

5. มือซ้ายหมุนพลองจนกระทั่งพลองตั้งฉากกับพื้น มือขวาอยู่ด้านหลังในลักษณะเดียวกันกับมือซ้าย

6. ดึงมือซ้ายอยู่ด้านหน้าจนมือหงาย มือขวาอยู่ด้านหลังในลักษณะมือหงายเช่นเดียวกัน

7. เอี้ยวตัวดึงแขนขวามาด้านหน้า พับแขนซ้ายงอศอก เตรียมดึงไปด้านหลัง

8. ดึงแขนขวามาอยู่ด้านหน้าหมุนพลอง 1 รอบ ทวนเข็มนาฬิกา แขนซ้ายอยู่หลัง

9. หมุนมือซ้ายจนหงายมือ
หมุนมือขวาจนหงายมือเข้าสู่ท่าเริ่ม

ท่าที่ 6 อัมรินทร์ทรงช้างกับอัมรินทร์ทรงช้าง

รูปแบบ

ท่าอัมรินทร์ทรงช้างกับอัมรินทร์ทรงช้าง เป็นการควงพลองสองมือ ลอดใต้ขาสลับกันทั้งสองข้าง

วิธีปฏิบัติ

1. ท่าเตรียมยืนแยกเท้า มือขวาถือพลองยกขึ้นสูงระดับไหล่ในลักษณะหงายมือ มือซ้ายถือพลองในลักษณะงอศอกให้พลองอยู่ระดับคิ้ว

2. มือขวาเตรียมเฉียงพลองลงด้านล่าง มือซ้ายยกชูขึ้นข้างบนเหนือไหล่ เตรียมยกขาซ้ายขึ้น

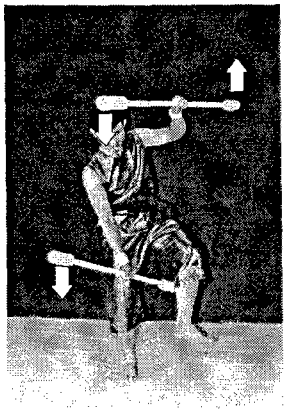

3. มือขวาเสียบพลองลอดใต้ขาซ้ายทางนิ้วก้อย ยกเท้าซ้ายขึ้น มือซ้ายหมุนพลองอยู่เหนือไหล่

4. วางเท้าซ้ายลง ยกเท้าขวาขึ้น มือขวาจับพลองลอดใต้ขาอยู่ด้านหลัง ก้มตัวลงเล็กน้อย มือซ้ายยังคงหมุนพลองอยู่เหนือศีรษะ

5. ดึงมือขวาจนเหวี่ยงพลองออกจากใต้ขา มือซ้ายเตรียมดึงลง

6. ดึงมือขวาออกมาด้านหน้าทางด้านขาขวา มือซ้ายเตรียมสอดลง เขย่งเท้าขวาขึ้น

7. ดึงมือขวาขึ้นด้านบน
มือซ้ายเตรียมสอดพลองลอดใต้ขาขวา

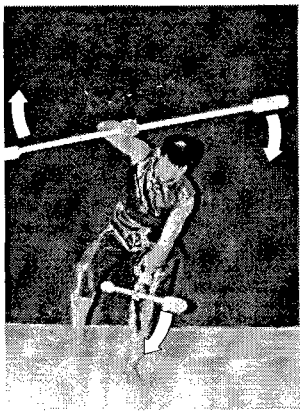

8. มือขวาอยู่เหนือศีรษะหมุนพลอง 1 รอบทวนเข็มนาฬิกา มือซ้ายสอดพลองลอดขาขวา โดยใช้นิ้วก้อย ก้มตัวเล็กน้อย

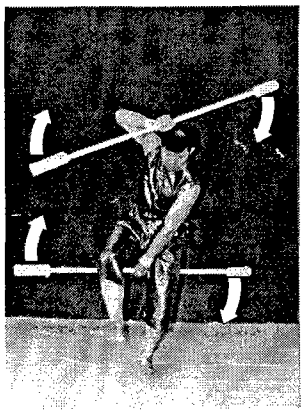

9. มือขวายังคงหมุนพลองอยู่ด้านบน
มือซ้ายสอดลอดขาไปจับพลองอยู่ด้านหลัง
พลองขนานกับพื้น

10. ดึงมือซ้ายขึ้นบน งอศอก มือขวาสอดลอดขา ลดเท้าขวาลงสู่พื้น ยกเท้าซ้ายขึ้นเพื่อเตรียมเข้าสู่ท่าเริ่มต้น

ท่าที่ 7 อัคคีสลายกับอัคคีสลาย

รูปแบบ

ท่าอัคคีสลายกับอัคคีสลาย เป็นการควงทั้งสองมือไปมาสลับกัน ซึ่งเป็นท่าที่ควงได้เร็วและแรงจะใช้เป็นท่าดับไฟเมื่อต้องการให้ไฟดับ

วิธีปฏิบัติ

1. ท่าเตรียม มือขวาจับพลองหงายมือ งอศอก มือซ้ายซ้ายถือพลองหงายมืออยู่ด้านหลัง ถือพลองขนานกับพื้น ยืนแยกเท้าห่างกันประมาณ 1 ก้าว

2. มือขวาเหวี่ยงลงมาด้านล่าง เพื่อส่งพลองให้หมุนด้านหน้า มือซ้ายเหวี่ยงพลองลงหลังเพื่อส่งพลองขึ้นบน พลองอยู่ในลักษณะสลับกันไปบนและล่าง

3. มือขวาเหวี่ยงพลองลงมาด้านหลัง
มือซ้ายดึงพลองขึ้นบน

4. มือขวาอยู่ลักษณะหงายมืออยู่ด้านหลัง มือซ้าย
หมุนพลอง 1 รอบ ตามเข็มนาฬิกา เตรียมดึงขึ้น
บนในลักษณะของพลองจะตัดขวางกัน

5. มือขวาลากพลองมาข้างลำตัว
มือซ้ายดึงขึ้นระดับศีรษะ พลองเฉียงลง

6. มือขวาหมุนพลอง 1 รอบทางด้านหน้าลำตัว เตรียม
ดึงขึ้นด้านบน มือซ้ายดึงพลองผ่านศีรษะลงมา
น้ำหนักตัวอยู่ทางด้านซ้าย

7. มือขวาดึงพลองขึ้นด้านบน
มือซ้ายดึงพลองลงด้านล่าง

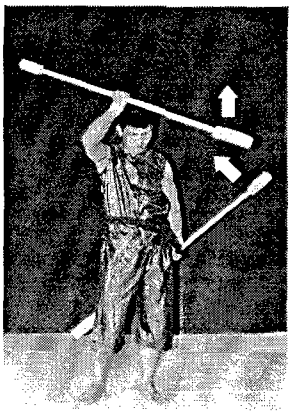

8. มือขวาดึงพลองผ่านศีรษะขึ้นไป
มือซ้ายหมุนพลองอยู่ด้านหลังจนหงายมือ

9. ดึงมือขวาผ่านอ้อมด้านหลังมาด้านหน้า
ดึงมือซ้ายไปด้านหลังเข้าสู่ท่าเดิม

ท่าที่ 8 พระมณเฑียรถูกประหารกับพระมณเฑียรถูกประหาร

รูปแบบ

ท่าพระมณเฑียรถูกประหารกับพระมณเฑียรถูกประหาร เป็นการควงพลองในท่าเดียวกันหมุนพร้อมกันในลักษณะตัดขวางแขนทั้งสองข้าง

วิธีปฏิบัติ

1. ท่าเตรียม จับพลอง 2 มือ อยู่ในลักษณะงอศอกพับแขน ตั้งพลองขึ้น

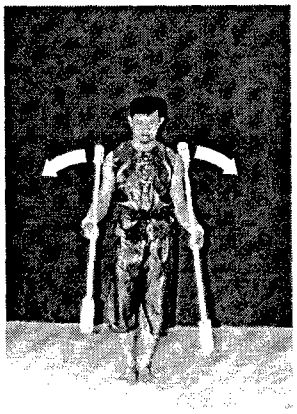

2. เหวี่ยงพลองลงทางด้านหน้ามาพร้อมกัน โดยการหมุน

3. หมุนพลองจนกระทั่งหงายมือ

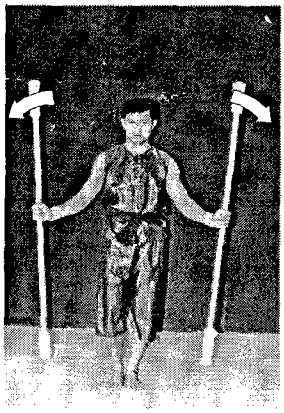

4. หมุนจนพลองทั้งคู่ตั้งฉากกับพื้น

5. หมุนพลองจนคว่ำมือทั้งสองข้าง

6. หมุนข้อมือไปหลังทั้งสองข้าง

7. งอศอกแล้วกางออกทั้งสองข้าง เพื่อความสะดวกต่อการหมุนพลองไปด้านหลัง

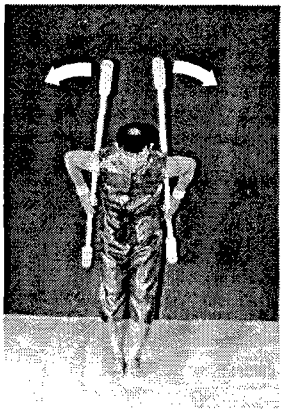

8. จับพลองเลื่อนลงมาจับปลายพลองทั้ง 2 ข้าง ก้มตัวเล็กน้อย

9. ก้มตัวผลักพลองให้ตัดขวางแขนทั้ง 2 ข้าง พลองอยู่บนไหล่

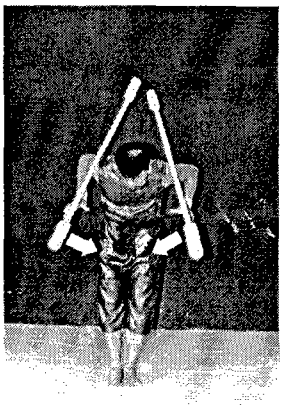

10. พลองอยู่บนไหล่หมุนตลอดปล่อยมือทั้ง 2 ข้าง มารับด้านหน้าพร้อมกัน

11. พอจับพลองพร้อมกันทั้ง 2 ข้างได้เงยหน้าขึ้น

12. เหวี่ยงพลองลงด้านหน้าเตรียมเข้าท่าเริ่มใหม่

ท่าที่ 9 พระกาฬพิโรธกับพระกาฬพิโรธ

รูปแบบ

ท่าพระกาฬพิโรธกับพระกาฬพิโรธ เป็นการหมุนพลองรอบตัวซ้ายขวาโดยจับพลองให้อยู่ระดับเอว

วิธีปฏิบัติ

1. ท่าเริ่ม มือขวาจับพลองอยู่ข้างหน้าลำตัว งอแขนให้พลองขนานกับพื้น มือซ้ายจับพลองอยู่ข้างหลังลำตัว งอแขนหงายมือพับศอกระดับเอว พลองขนานกับพื้น ยืนน้ำหนักตัวอยู่บนเท้า 2 ข้าง

2. มือขวาเริ่มเหวี่ยงพลองออกมาด้านหน้า มือซ้ายเริ่มเหวี่ยงพลองออกด้านหลัง

3. มือขวาเบนพลองพับแขนขวางออกมา มือซ้ายหมุนตามจนพลองอยู่ในลักษณะตั้ง

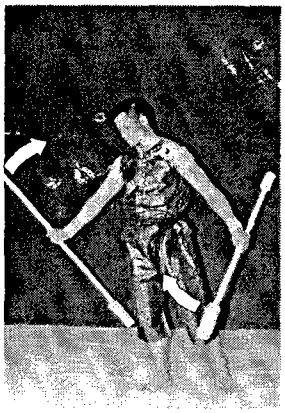

4. มือขวาเหวี่ยงออกทางข้างลำตัว มือซ้ายหมุนตามจนพลองอยู่ในลักษณะตั้ง น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าขวา

5. บิดลำตัวก้าวเท้าซ้ายไปข้างขวา ทำมุมเป็นเส้นตรง น้ำหนักตัวอยู่บนเท้าขวา มือขวาถือพลองเหวี่ยงตาม มือซ้ายเหวี่ยงตาม ก้าวเท้าซ้าย 1 ก้าวเฉียง 45 องศา

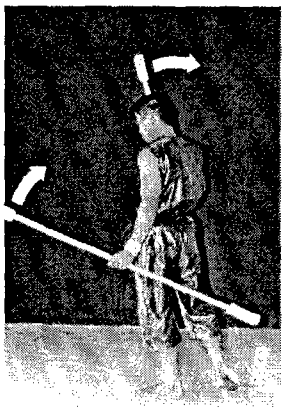

6. มือขวาหมุนลงข้างลำตัว เขย่งเท้าขวาไว้ มือขวาอยู่บน น้ำหนักเท้าอยู่ด้านซ้าย

7. ดึงมือขวา งอศอกพับแขน ดึงมือซ้ายลงด้านล่าง

8. มองทางด้านหลังเตรียมก้าวเท้าซ้ายเส้นตรง มือขวาสอดเหวี่ยงออกทางด้านข้าง มือซ้ายลากตามมาทางด้านหน้า

9. ยกเท้าซ้าย มือซ้ายและมือขวาอยู่ในลักษณะคว่ำมือ

10. เอี้ยวตัวกลับหลังหัน มือขวาอยู่บนหมุนตามจังหวะก้าว มือซ้ายอยู่ล่างหมุนตามการหมุนของลำตัว

11. เท้าทั้ง 2 ข้างห่างกันประมาณช่วงไหล่ มือขวาลากหมุนมาด้านหน้า มือซ้ายหมุนอยู่ด้านหลัง

12. กลับเข้าสู่ท่าเตรียม

ท่าที่ 10 ครุฑหิ้วนาคกับบดฟ้าบังดิน

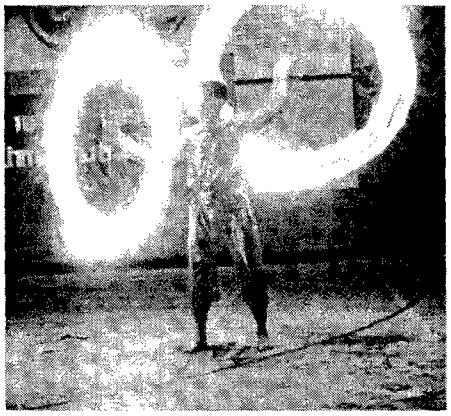

รูปแบบ

ท่าครุฑหิ้วนาคกับบดฟ้าบังดิน เป็นการควงพลองโดยมือซ้ายควงท่าครุฑหิ้วนาค มือขวาควงท่าบดฟ้าบังดินไปพร้อมกัน

วิธีปฏิบัติ

1. มือขวาจับพลองด้วยนิ้วชี้หมุน งอแขนเล็กน้อย มือซ้ายจับพลองงอศอกขึ้นเหนือไหล่ เท้าห่างกันเล็กน้อย

2. มือขวาเริ่มหมุนพลองทวนเข็มนาฬิกา มือซ้ายยกขึ้นเหนือศีรษะ โดยใช้นิ้วก้อยนำมาด้านหน้า

3. มือขวาพลิกรับพลองด้วยนิ้วชี้เหมือนเดิม

4. มือขวาหมุนพลองต่อไป มือซ้ายหมุนพลองมาด้านหน้า เท้าแยกเล็กน้อย

5. มือขวาหมุนพลองขนานกับพื้น แขนเกือบตึง มือซ้ายยกขึ้นสูงหมุนอยู่ด้านหลัง

6. มือขวาหมุนพลองขนานลำตัว มือซ้ายดึงพลองหมุนให้นิ้วก้อยนำมาด้านหน้า

7. เข้าสู่ท่าเริ่ม

ท่าที่ 11 ไล่นิ้วกับพระพายตัดเศียร

รูปแบบ

ท่าไล่นิ้วกับพระพายตัดเศียร เป็นการควงสองมือ มือซ้ายควงท่าไล่นิ้ว มือขวาควงท่าพระพายตัดเศียร

วิธีปฏิบัติ

1. ท่าเตรียม มือขวาจับพลองขนานกับพื้นอยู่ด้านหน้าโดยการงอศอก มือซ้ายจับพลองหงายมืออยู่ทางด้านหลัง

2. เหวี่ยงพลองทั้งสองมือพร้อมกัน มือขวางอศอกตั้งพลองขึ้น จับพลองด้วยนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ มือซ้ายลากมาด้านหน้าในลักษณะหงายมือ

3. มือขวาจับพลอง โดยนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้ลดต่ำลงมาหงายมือ มือซ้ายหมุนทางนิ้วหัวแม่มือ

4. มือขวาเริ่มหมุนไล่นิ้วระดับเอว มือซ้ายดึงพลองขึ้นพาดคอ

5. มือขวาหมุนไล่นิ้วถึงนิ้วชี้นิ้วนาง มือซ้ายเหวี่ยงพลองขึ้นพาดคอ พลองอยู่ทางด้านขวาทั้ง 2 ข้าง

6. มือขวาหมุนไล่นิ้วถึงนิ้วกลางนิ้วนาง มือซ้ายเหวี่ยงพลองตัดขวางคอโดยใช้มือซ้ายรับ

7. มือขวาหมุนไล่จนหมดนิ้วถึงใช้มือทั้ง 5 นิ้ว จับพลองมือซ้ายดึงพลองลง

8. มือขวาเตรียมลากพลองมาด้านหน้า มือซ้ายเริ่มหมุนพลองมาด้านหน้าด้วยเช่นกัน

9. มือขวาหมุนมาข้างหน้าตลอดเวลา มือซ้ายเตรียมจับดึงพลองไปด้านหลัง

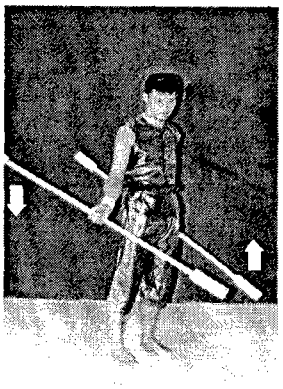

10. ทั้งมือขวาและมือซ้ายเตรียมเข้าสู่ท่าเริ่มใหม่

ท่าที่ 12 ครุฑหิ้วนาคกับพระมณเฑียรถูกประหาร

รูปแบบ

ท่าครุฑหิ้วนาคกับพระมณเฑียรถูกประหาร เป็นการควงพลองสองมือ มือซ้ายควงท่าครุฑหิ้วนาค มือขวาควงท่าพระมณเฑียรถูกประหารไปพร้อมกัน

วิธีปฏิบัติ

1. ท่าเตรียม มือขวาจับพลองด้วยนิ้วชี้ เหยียดแขนตึง มือซ้ายจับพลองตรงปลายตั้งขึ้น พลองอยู่ในลักษณะตั้งฉากกับพื้น

2. มือขวาเริ่มหมุนตามเข็มนาฬิกา
   มือซ้ายหมุนตามเข็มนาฬิกา

3. มือขวาพลิกมือรับพลอง มือซ้ายเตรียมเหวี่ยงพลองมาด้านหน้า

4. มือขวาหมุนต่อไป มือซ้ายเริ่มหมุนพลองลอดใต้แขน

5. มือขวาหมุนพลองต่อไป มือซ้ายคว่ำมือลงก้มหน้าเล็กน้อย ผลักพลองตัดขวางไหล่

6. มือขวาหมุนพลองต่อไป
มือซ้ายรับพลองที่ตัดขวางไหล่

7. เตรียมเข้าสู่ท่าเริ่ม

ท่าที่ 13 ครุฑหิ้วนาคกับพระอาทิตย์ทรงรถ

รูปแบบ

ท่าครุฑหิ้วนาคกับอาทิตย์ทรงรถ เป็นการควงพลองสองมือพร้อมกัน มือซ้ายควงท่าครุฑหิ้วนาค มือขวาควงท่าอาทิตย์ทรงรถ

วิธีปฏิบัติ

1. ท่าเตรียม มือขวาจับพลองด้วยนิ้วชี้ แขนงอเล็กน้อยพลองตั้งฉากกับพื้น มือซ้ายจับพลองโดยงอศอกหงายมืออยู่ข้างลำตัวพลองขนานกับพื้น

2. มือขวาหมุนพลองขนานกับพื้นโดยใช้นิ้วชี้เป็นหลักมือซ้ายเหวี่ยงพลองลงข้างลำตัว

3. มือขวาหมุนพลิกมืออยู่ในระดับเดิม
มือซ้ายหมุนไปด้านหลัง

4. มือขวาหมุนพลิกรับที่เดิม
มือซ้ายหมุนไปข้างหลังคว่ำมือ

5. มือขวาพลิกหมุนต่อไป
มือซ้ายหมุนไปด้านหลังจนหงายมือ
แล้วลากพลองมาด้านหน้า

6. มือขวาหมุนต่อไปเอี้ยวตัวดึงมือซ้ายมาด้านหน้า
ลากพลองมา

7. มือขวาหมุนพลองต่อไป มือซ้ายลากมาด้านหน้า หมุนพลองด้านหน้า 1 รอบทวนเข็มนาฬิกา

8. มือขวาหมุนพลองต่อไป มือซ้ายหมุนจนหงายมือ

9. มือขวาหมุนพลองพลิกด้วยนิ้วชี้ต่อไป มือซ้ายหงายมือ

10. มือขวาหมุนพลองต่อไป มือซ้ายพับงอศอก เตรียมเข้าสู่ท่าเริ่ม

ท่าที่ 14 ครุฑหิ้วนาคกับอัคคีสลาย

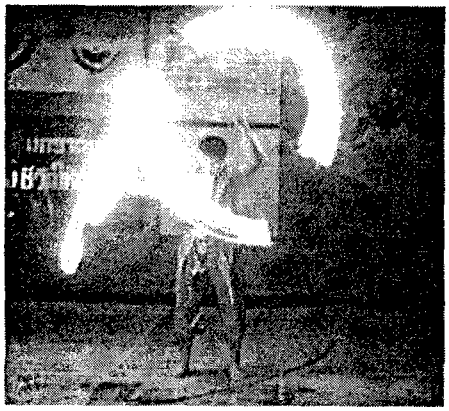

รูปแบบ

ท่าครุฑหิ้วนาคกับอัคคีสลาย เป็นการควงพลองสองมือพร้อมกัน มือซ้ายควงท่าครุฑหิ้วนาค มือขวามือขวาควงท่าอัคคีสลาย

วิธีปฏิบัติ

1. ท่าเตรียม มือขวาจับพลองด้วยนิ้วชี้พลองขนานลำตัวมือซ้ายจับพลองหงายมืออยู่ด้านหลัง พลองขนานกับพื้น ยืนเท้าชิดกัน

2. เริ่มหมุนพลองด้วยมือขวา โดยใช้นิ้วชี้เป็นจุดหมุน มือซ้ายลากพลองมาด้านหน้า

3. พลิกมือขวารับพลองด้วยนิ้วชี้ มือซ้ายหมุนพลองจนคว่ำมือ

4. มือขวาพลิกหมุนพลองต่อไป มือซ้ายดึงพลองขึ้นเหนือศีรษะในลักษณะคว่ำมือ

5. มือขวาหมุนพลองต่อไป มือซ้ายดึงพลองผ่านศีรษะงอศอก ดึงพลองไปด้านหลัง

6. มือขวาหมุนพลองด้วยนิ้วชี้ต่อไป มือซ้ายหมุนพลองมาด้านหลัง

7. มือขวาหมุนพลองด้วยนิ้วชี้ มือซ้ายหมุนพลอง แขนเหยียดตึง

8. มือขวาหมุนพลองโดยพลิกข้อมือต่อไป มือซ้ายหงายมือเข้าสู่ท่าเริ่ม

ท่าที่ 15 รับอัคคีกับเพทายเปล่งรัศมี

รูปแบบ

ท่ารับอัคคีกับเพทายเปล่งรัศมี เป็นการเล่นพลองสองมือ ข้างซ้ายโยน ข้างขวาหมุนหลัง ข้างขวามารับพลองที่โยนจากมือซ้ายมือ มือซ้ายมารับพลองด้านหลังจากมือขวา

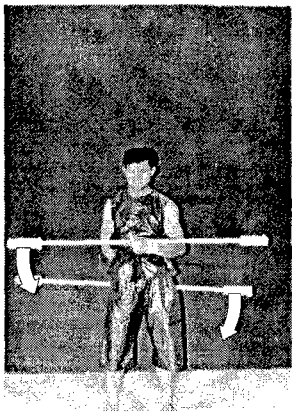

วิธีปฏิบัติ

1. ท่าเตรียม มือซ้ายจับพลอง งอศอก หงายมืออยู่ด้านหน้า มือขวาจับพลองหงายมืออยู่ด้านหลัง

2. เอี้ยวตัวเหวี่ยงพลองออกจากตัวพร้อมกัน มือซ้ายดึงข้อศอกไปด้านหลัง มือขวาลากมาข้างลำตัว

3. มือซ้ายหมุนอยู่ด้านหลังจนหงายมือ
มือขวาหมุนมาข้างหน้า

4. มือซ้ายหมุนอยู่ด้านหลัง
มือขวาหมุนให้พลองขนานลำตัว

5. มือซ้ายหมุนอยู่ด้านหลังจนคว่ำมือ
มือขวาหงายมือเตรียมโยน

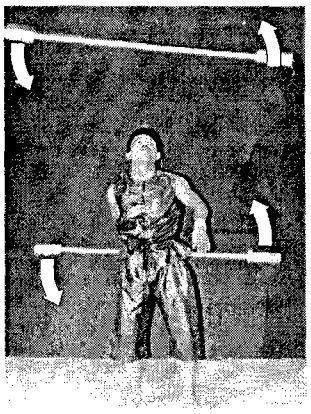

6. มือขวาโยนขึ้นข้างบนหมุน มือซ้ายหมุนหลัง
ส่งพลองให้มือขวาด้านหลัง

7. มือขวารับพลองจากมือซ้าย
มือซ้ายเตรียมรับพลองที่มือขวาโยน

8. มือขวารับพลองจากมือซ้ายลักษณะหงายมือ
นิ้วหัวแม่มือหันเข้าหากัน เงยหน้าดูพลอง
เตรียมรับพลองด้วยมือซ้าย

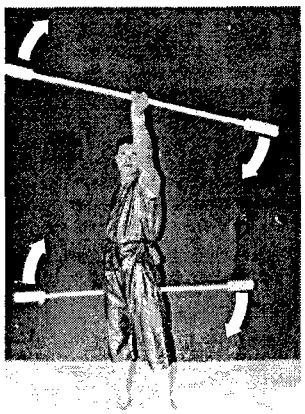

9. มือขวาหมุนอยู่ด้านหลัง
มือซ้ายรับพลองพับเข้าแขน งอศอก
เตรียมเข้าท่าเตรียม

ท่าที่ 16 รับอัคคีกับมังกรลอดถ้ำ

รูปแบบ

ท่ารับอัคคีกับมังกรลอดถ้ำ เป็นการเล่นพลองสองมือ ดยมือซ้ายโยน มือขวาลอดขาข้างขวา มือซ้ายรับพลองจากมือขวา มือขวารับพลองที่โยน

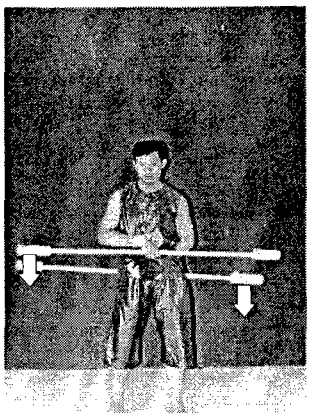

วิธีปฏิบัติ

1. ท่าเตรียม มือขวาจับพลองลักษณะคว่ำมือยู่ด้านหน้า มือซ้ายจับพลองหงายมืออยู่ด้านหลัง ยืนแยกเท้าประมาณ 1 ก้าว

2. เอี้ยวตัวไปทางด้านขวาเพื่อส่งแรงเหวี่ยง

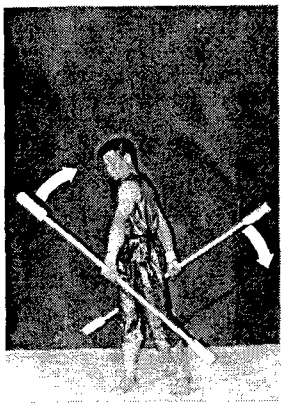

3. ดึงมือขวาไปข้างหลัง ลากมือซ้ายมาด้านหน้า

4. มือขวาหมุนอยู่ด้านหลัง
มือซ้ายหมุนอยู่ด้านหน้า

5. มือขวาหมุนจนหงายมือ
มือซ้ายหมุนพับข้อศอก

6. มือขวาอยู่หลัง
มือซ้ายพับข้อศอกอยู่ด้านหน้า

7. มือขวาลากมาหน้าหมุนมาด้วย
มือซ้ายงอแขนอยู่ด้านหลัง

8. มือขวาเตรียมหมุนโยน
มือซ้ายผลักพลองลงมาเตรียมยกเท้าขวา

9. มือขวาหมุนจนกระทั่งหงายมือแล้วโยน
มือซ้ายหมุนพลองลอดขาขวา

10. มือขวารับพลองจากมือซ้ายอย่างรวดเร็ว
มือซ้ายรับพลองที่โยนมือขวา

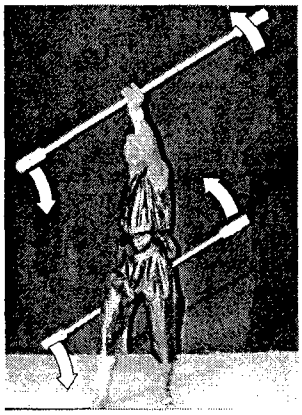

11. มือขวาหมุนอยู่หลัง มือซ้ายรับพลองพลิกข้อมือ
รับพลองพลิกข้อมือหมุนตามแรงเหวี่ยงของพลอง

12. มือขวาหมุนให้อยู่ลักษณะคว่ำมือ
มือซ้ายรับพลองดึงลงมาลักษณะคว่ำมือ

13. มือขวาลากมาหน้า มือซ้ายลากมาหน้า

14. เตรียมเข้าท่าเตรียม

ท่าที่ 17 รามสูรขว้างขวานกับอัมรินทร์ทรงช้าง

รูปแบบ

ท่ารามสูรขว้างขวานกับอัมรินทร์ทรงช้าง เป็นการเล่นพลองสองมือ มือซ้ายลอดขา มือขวาเล่นท่ารามสูรขว้างขวาน

วิธีปฏิบัติ

1. ท่าเตรียม มือขวาขยับข้อศอกจับพลองคว่ำมืออยู่บนไหล่ขวา มือซ้ายงอศอกข้างลำตัวถือพลองระดับคิ้ว

2. ก้มตัวเล็กน้อย เขย่งเท้าขวาขึ้น มือซ้ายเหวี่ยงพลองลงมา

3. ดึงมือขวาไปข้างหลัง
ลากมือซ้ายมาด้านหน้า

4. มือขวาหมุนอยู่ด้านหลัง
มือซ้ายหมุนอยู่ด้านหน้า

5. มือขวาหมุนจนหงายมือ
มือซ้ายหมุนพับข้อศอก

6. มือขวาอยู่หลัง
มือซ้ายพับข้อศอกอยู่ด้านหน้า

7. มือขวาหมุนอยู่หลัง
มือซ้ายหมุนอยู่หน้าคว่ำมือ

8. มือขวาหมุนอยู่ข้างลำตัวลักษณะหงายมือ
มือซ้ายเตรียมพับเข้าแขน

9. มือขวาหมุนอยู่หลังลำตัว
มือซ้ายงอแขนขึ้นเตรียมเข้าสู่ท่าเริ่ม

ท่าที่ 18 ครุฑหิ้วนาคกับรับนาคี

รูปแบบ

ท่าครุฑหิ้วนาคกับรับนาคี เป็นการควงท่านิ้วเดียวกับโยน เป็นการควงสองมือ มือด้านขวาควงนิ้วเดียว มือซ้ายโยนแล้วรับด้วยมือซ้ายอย่างเดิม

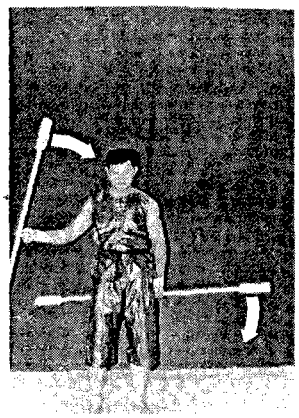

วิธีปฏิบัติ

1. ท่าเตรียม มือขวาจับพลองด้วยนิ้วชี้อยู่ข้างลำตัว มือซ้ายจับพลองหงายมืออยู่ด้านหลัง ยืนแยกเท้า

2. มือขวาหมุนด้วยนิ้วชี้
มือซ้ายลากพลองมาข้างลำตัว

3. มือขวาพลิกนิ้วรับพลอง มือซ้ายลากพลองมาหน้า
น้ำหนักตัวอยู่บนเท้าทั้งสอง

4. มือขวาหมุนตามเข็มนาฬิกาต่อไป
มือซ้ายหมุนตามเข็มนาฬิกาจนหงายมือเตรียมโยน

5. มือขวาพลิกมือรับนิ้วเดียว
มือซ้ายโยนหมุนขึ้นไป

6. มือขวาหมุนต่อไป
มือซ้ายรับพลองดึงลงไปข้างหลังเข้าสู่ท่าเริ่ม

ท่าที่ 19 อัมรินทร์ทรงช้างกับอัคคีสลาย

รูปแบบ

ท่าอัมรินทร์ทรงช้างกับอัคคีสลาย เป็นการควงสองมือ มือซ้ายควงลอดขา มือขวาควงท่าอัคคีสลาย

วิธีปฏิบัติ

1. ท่าเตรียม มือซ้ายจับพลอง งอศอก หงายมืออยู่ด้านหน้า มือขวาจับพลองงอข้อศอก หงายมืออยู่ด้านหลัง

2. เหวี่ยงพลองออกพร้อมกัน มือขวาเหวี่ยงพลองออกข้างลำตัว มือซ้ายเหวี่ยงพลองหมุนอยู่ข้างลำตัว

3. มือขวาลากพลองหงายมือดึงขึ้นด้านบน
มือซ้ายหมุนพลองจนหงายมือ

4. มือขวาดึงพลองขึ้นบน ยกเท้าขวาขึ้น
มือซ้ายหมุนพลองลงลอดเท้าขวา โดยใช้นิ้วก้อยนำ

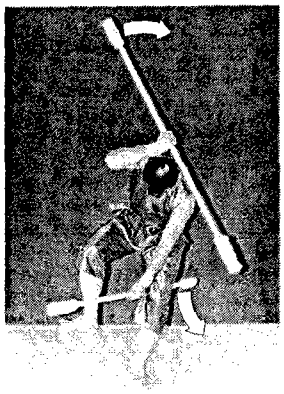

5. มือขวาหมุนอยู่บนศีรษะ 1 รอบตามเข็มนาฬิกา
มือซ้ายหมุนพลองลอดขา

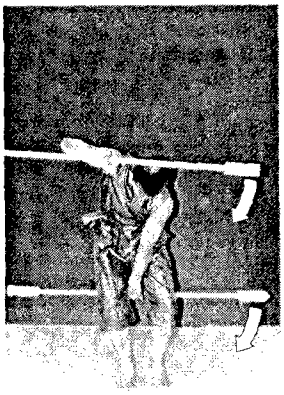

6. มือขวาจับพลองให้แน่นก้มตัวลง
มือซ้ายหมุนพลองอยู่ระหว่างเข่า

7. มือขวาหมุนลงมาข้างลำตัว
ยกเท้าซ้ายขึ้นมือซ้ายดึงออกทางนิ้วก้อย

ท่าที่ 20 รับนาคีกับอาทิตย์ทรงรถ

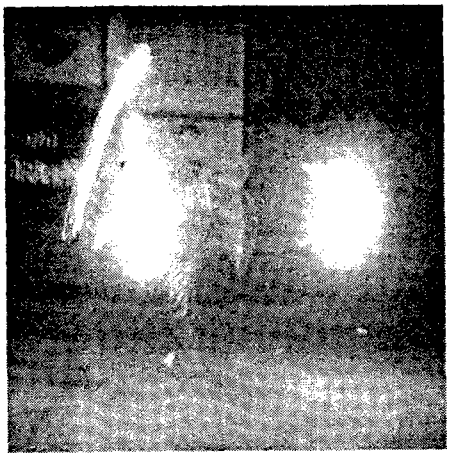

รูปแบบ

ท่ารับนาคีกับอาทิตย์ทรงรถ เป็นการควงพลองสองมือ มือขวาควงอาทิตย์ทรงรถ มือซ้ายเตรียมรับพลองที่ใช้เท้าเตะขึ้น ใช้ในโอกาสที่พลองตกพื้น

วิธีปฏิบัติ

1. ท่าเตรียม วางพลองไว้กับพื้นด้านหน้า ก้าวเท้าซ้ายอยู่หน้า มือขวาถือพลองจับเฉียง 45 องศา

2. มือขวาเริ่มหมุนมาด้านข้างลำตัว มือซ้ายเตรียมรับพลอง เท้าซ้ายเหยียบที่พลองเพื่อเขี่ยพลองขึ้นหลังเท้า

3. มือขวาหมุนลากพลองอยู่ข้างลำตัว
ใช้เท้าซ้ายเตะพลองขึ้น

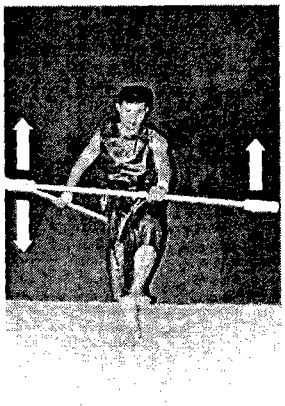

4. มือขวาหมุนต่อไป มือซ้ายเตรียมรับพลองที่เตะขึ้น
ในลักษณะคว่ำมือ

5. เตรียมเข้าสู่ท่าต่อไป

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา และจุดมุ่งหมายของการละเล่นการควงพลองไฟของไทย และเพื่อศึกษารูปแบบในการละเล่นการควงพลองไฟของไทย

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเป็นการอนุรักษ์การละเล่นการควงพลองไฟของไทย
2. เพื่อเป็นการสืบทอดวัฒนธรรมภูมิปัญญาชาวบ้าน
3. ทำให้ได้หลักฐานอ้างอิงเกี่ยวกับการละเล่นการควงพลองไฟของไทย ที่เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการสืบทอดต่อไป
4. เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า

1. ประวัติความเป็นมาและการพัฒนาการของการละเล่นการควงพลองไฟ
2. จุดมุ่งหมายในการฝึกการละเล่นการควงพลองไฟ
3. การจัดรูปแบบและหมวดหมู่ในการละเล่นการควงพลองไฟ
4. ภูมิปัญญาชาวบ้านที่ปรากฏในการละเล่นการควงพลองไฟ
5. การถ่ายทอดการละเล่นการควงพลองไฟ

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิจัยเอกสารข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า เป็นข้อมูลขั้นต้น เช่น เอกสารจดหมายเหตุ วารสารในสมัยนั้น รวมทั้งเป็นการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ที่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการละเล่นการควงพลองไฟของไทย ตั้งแต่สมัยเริ่มแรกจนถึงปัจจุบัน และข้อมูลขั้นรอง เช่น ปริญญานิพนธ์ และหนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบกันและเสนอผลการศึกษาค้นคว้าเป็นแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์

สรุปผล

การละเล่นการควงพลองไฟนั้น ได้มีการสืบทอดติดต่อกันมาเป็นเวลานาน มีคณะกระบี่กระบองหลายคณะ มีครูหลายคน ซึ่งจะสอนกันไปตามที่ได้เรียนสืบทอดกันมาจากตัวบุคคลเพราะส่วนใหญ่คณะกระบี่กระบองต่าง ๆ จะไม่มีการบันทึกหลักฐานไว้เป็นลายลักษณ์อักษรที่แน่นอนมีการพัฒนาการเล่นมาจากการควงอาวุธ ซึ่งได้ดัดแปลงมาจากการรบในสมัยโบราณ การละเล่นการควงพลองไฟเป็นการอบอุ่นร่างกายก่อนประกอบกิจกรรม มีรูปแบบในการละเล่นที่แตกต่างกันออกไปแล้วแต่อาวุธที่ใช้ มีจุดมุ่งหมายในการละเล่น คือ เพื่อเป็นศิลปการต่อสู้ป้องกันตัว เพื่อเป็นการออกกำลังกาย และเสริมสร้างสมรรถภาพทางร่างกายให้แข็งแกร่ง เพื่อเป็นการฝึกให้มีน้ำใจนักกีฬา เพื่อนันทนาการ เพื่อสืบสานวัฒนธรรมไทย เป็นมรดกทางสังคมที่ครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่างที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ โดยแต่ละสังคมมีวัฒนธรรมเฉพาะของตนเอง เพราะเป็นวิถีชีวิตที่แตกต่างกันของแต่ละกลุ่มสังคม ในการจัดรูปแบบและหมวดหมู่ในการควงพลองไฟแบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนแรก คือ การควงพลองไฟหนึ่งพลอง มีทั้งหมด 35 ท่า ส่วนที่สอง คือ การควงพลองไฟสองพลอง มีทั้งหมด 20 ท่า

การละเล่นการควงพลองไฟของไทย เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่รับช่วงเป็นรุ่น ๆ สืบต่อกันมา มีการถ่ายทอดให้ชนรุ่นหลังที่น้อยมาก เป็นกลุ่มคนที่สนใจเท่านั้นยังไม่แพร่หลายออกไป การควงพลองไฟนับได้ว่าเป็นการสืบสานวัฒนธรรมไทย สาขากีฬาและ

นันทนาการไว้ เพื่อมิให้สูญหาย เป็นศิลปที่เชิดหน้าชูตาของไทยที่ได้รับการฟื้นฟูรักษาไว้ มีประโยชน์ต่อสุขภาพพลานามัย เป็นการออกกำลังกายช่วยให้มีความคล่องแคล่วว่องไวอยู่เสมอ

การศึกษาของไทยในยุคโบราณที่กล่าวมาแล้ว ชี้ให้เห็นว่าคนไทยในยุคโบราณสามารถหาความรู้ได้ตามสถานภาพของตน ในด้านหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับกระบี่กระบองและการควงพลองไฟนั้นมีการเรียน การฝึกหัด อาจมีสำนักอาจารย์ตั้งขึ้นเพื่อสอนวิชาป้องกันตัว เช่น วิชามวย ดาบ และการต่อสู้อื่นๆ สำหรับเตรียมบุคคลเข้ารับราชการทหาร และนอกจากนี้ได้แก่ พ่อ แม่ และผู้ที่มีความรู้ในแขนงวิชาอันใดอันหนึ่งโดยเฉพาะ สำหรับวิธีการศึกษาเล่าเรียนครูผู้สอนจะเป็นผู้กำหนด ไม่มีกฎเกณฑ์หรือระเบียบอย่างที่ปฏิบัติกันในปัจจุบัน วิธีสอนที่ใช้กันคือ "วิธีบอกหนังสือ" และผู้เรียนก็เรียนกันโดย "การต่อหนังสือ" คือ ท่องจำจากสิ่งที่ครูบอกเป็นการเรียนแบบนกแก้ว ไม่มีการส่งเสริมให้นักเรียนสร้างความคิดริเริ่ม ฉะนั้น การเรียนกระบี่กระบองและการควงพลองไฟสมัยนั้นต้องเป็นลักษณะเดียวกันคือ ครูเป็นผู้บอกให้นักเรียนจำให้ได้ และนำไปปฏิบัติตามรูปแบบที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา ไม่มีการจดบันทึก การศึกษาเล่าเรียนจากตำรา หนังสือ หรือจากเอกสารต่าง ๆ

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษา การควงพลองไฟ ให้ความเห็นว่า การควงพลองไฟเป็นศิลปะป้องกันตัวเอง นับเป็นการใช้อาวุธชนิดหนึ่ง ต่อมาเมื่อไม่มีศึกสงครามหรือต้องรบกับใครแล้ว จึงมีการประยุกต์นำมาแสดงร่วมกับกระบี่กระบองในงานทอดกฐิน งานผ้าป่า งานวันเกิด งานฉลองชัยกิจ งานประจำปี งานแต่งงาน งานเลี้ยงรับรองชาวต่างประเทศ และงานแสดงกีฬาไทย เห็นได้ว่าน่าจะมีการสืบทอดกันมาเป็นรุ่น ๆ โดยไม่มีการจดบันทึกเอาไว้ ส่วนวิธีที่จะเรียกร้องความสนใจก็จะต้องหาวิธีให้ผู้ชมตื่นเต้น สนุกสนาน เร้าใจ และประดิษฐ์เป็นพลองไฟ โดยการติดไฟที่ปลายพลองทั้งสองข้าง ได้มีการสอนการควงพลองไฟทั้งในต่างจังหวัดและในกรุงเทพฯ แต่ไม่แพร่หลาย และได้มีการโชว์ในร้านอาหาร วงดนตรี และละครโทรทัศน์ ท่าทางในการควงพลองไฟ

เหมือนและแตกต่างกันไป เป็นมรดกตกทอดแห่งศิลปวัฒนธรรมเพื่อให้เห็นคุณค่าอย่างแท้จริง เป็นการสืบสานวัฒนธรรมไทยต่อไป

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาประวัติศาสตร์โดยวิธีการต่าง ๆ ก็ยังไม่สามารถที่จะระบุไปได้อย่างชัดเจนว่า การละเล่นการควงพลองไฟเกิดขึ้นในสมัยใด และผู้ใดเป็นผู้ริเริ่มคิดค้นวิชานี้ขึ้นมา แต่จากหลักฐานต่างๆ นั้น พอสันนิษฐานระบุได้ว่า คงเกิดขึ้นได้โดยการพัฒนาการมาจากมนุษย์ด้วยกัน การศึกษาเล่าเรียนวิชาการด้านนี้ยังคงเป็นแบบเดิม คือ การถ่ายทอดกันโดยการบอกเล่าสืบต่อกันมา ซึ่งการถ่ายทอดลักษณะนี้มีผลให้ความรู้ทางวิชาการสูญหายลงไปอีก ต่อมาไทยได้รับอารยธรรมจากต่างประเทศเข้ามาเป็นการสู้รบแบบสมัยปัจจุบัน ซึ่งเป็นการต่อสู้ในระยะไกล การต่อสู้ในลักษณะตะลุมบอนด้วยอาวุธกระบี่กระบองจึงหมดความสำคัญไป ด้วยเหตุนี้แนวโน้มในการพัฒนาจึงเปลี่ยนไป เมื่อประเทศไทยว่างจากสงครามคราวใด จึงนิยมเอากระบี่กระบอง ง้าว และพลองมาฝึกซ้อมฝึกหัดกันเล่น และแสดงในงานพิธีต่าง ๆ จึงทำให้กระบี่กระบอง และการควงอาวุธยาวพัฒนามาเป็นการควงพลองไฟในที่สุด

วัฒนธรรมจะต้องมีการเรียนรู้ เราจะเห็นได้ว่าบุคคลเกิดในสังคมใด ก็เรียนรู้วัฒนธรรมสังคมนั้น ๆ เพราะวัฒนธรรมเป็นของที่มีอยู่แล้วในสังคมเพียงแต่ถ่ายทอดกันไปเท่านั้น และบุคคลรุ่นต่อมาเพียงแต่ปรับปรุงคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ เป็นการสร้างความเจริญให้แก่วัฒนธรรมและสังคมมนุษย์ให้อยู่ในระดับสูงขึ้น การที่วัฒนธรรมสามารถถ่ายทอดกันได้ เพราะมนุษย์มีภาษาเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอด ภาษาจึงเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่ใช้กันในทุกวัฒนธรรม

กระบี่กระบองนับได้ว่า มีวิวัฒนาการอันยาวนานควบคู่กับวิวัฒนาการทางการรบของไทยและกีฬากระบี่กระบองนั้น เป็นกีฬาประเภทต่อสู้ป้องกันตัว ซึ่งดัดแปลงมาจากลักษณะและรูปแบบของการรบในสมัยโบราณ ด้วยเหตุนี้ สิ่งที่สำคัญที่สุดในการรบก็

คือ ศาสตราอาวุธต่าง ๆ รูปแบบของการรบ และการจัดตั้งกองทัพ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องมีความรู้ และต้องมีการฝึกฝนเพลงอาวุธ การต่อสู้ด้วยอาวุธ การต่อสู้ด้วยมือเปล่าเพื่อต่อสู้กับข้าศึกศัตรูที่มารุกรานชาติไทย การเรียนวิชากระบี่กระบองและการควงพลองไฟนอกจากหวังผลเพื่อใช้ป้องกันตัวในยามคับขันแล้ว ยังเป็นการฝึกจิตใจให้เป็นนักต่อสู้ที่มีความแข็งแกร่งอดทน อีกทั้งเป็นการฝึกการบริหารร่างกายให้มีพลานามัย ฝึกประสาทและกล้ามเนื้อให้ทำงานประสานกันด้วยดี ในด้านจริยธรรมนั้นผู้เรียนจะได้รับคำสั่งสอนให้รู้จักมารยาทของการต่อสู้อย่างมีน้ำใจนักกีฬา มีความสุขุมเยือกเย็น ใช้ปัญญาแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้า รู้จักเคารพผู้ใหญ่ให้เกียรติผู้อื่น ไม่หุนหันพลันแล่นเอาแต่อารมณ์คิดแต่จะเอาชนะแต่ประการเดียว โดยไม่คำนึงถึงเหตุผลอื่น ๆ และที่สำคัญก็คือ การเป็นผู้มีมีน้ำใจนักกีฬา มีความกตัญญูกตเวที รักเกียรติ และรักชาติบ้านเมือง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไวเบลน (Weiblen. 1972 : 1498-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์กับระหว่างกติกาของเกมการเล่นกับศีลธรรม โดยศึกษาว่า กติกาของเกมการเล่นสามารถจะใช้เป็นเครื่องมือในการสอนศีลธรรมได้หรือไม่ โดยใช้วิธีการสอนปรัชญาของ โกวิน (Gowin 's Philosophio Method) เป็นแนวทาง จากผลของการศึกษาพบว่า ในสังคมแต่ละแห่งจะมีเกมการละเล่นและศีลธรรมประจำอยู่ และกติกาการเล่นนี้จะมีความสัมพันธ์กับศีลธรรมในสังคมนั้น ๆ ด้วยเหตุผลนี้จึงอาจจะกล่าวได้ว่า กติกาการเล่นเกมต่าง ๆ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสอนศีลธรรมได้เป็นอย่างดี ดังนั้น การละเล่นการควงพลองไฟจึงสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสอนศีลธรรมและถ่ายทอดวัฒนธรรมของชาติไทยได้เป็นอย่างดี

การละเล่นการควงพลองไฟมีลักษณะเฉพาะในการเล่น มีทั้งใช้พลองหนึ่งพลองและสองพลอง รวมทั้งหมด 55 ท่า การควงพลองไฟยังเป็นการแสดงที่ให้ความบันเทิงที่พร้อมด้วยลีลาทางเชิงนาฏศิลป์ที่สวยงามเป็นระเบียบมีความหมายชวนให้คนดูเกิดจินตนาการเกิดความตื่นเต้นและขบขัน ศิลปะการต่อสู้แบบไทยมีเอกลักษณ์โดดเด่นทางวัฒนธรรมที่แสดงถึงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ หรือผู้ประสิทธิประสาทวิชา การแสดงออกถึงจิตใจที่กล้าหาญชาญชัย การละเล่นการควงพลองไฟแต่ละสำนัก แต่ละชมรมจะมี

รูปแบบที่เป็นเอกลักษณะของตัวเอง ท่าทางในการควงพลองไฟลักษณะบางอย่างเหมือนกัน ลักษณะบางอย่างแตกต่างกัน มีการแสดงในท่านอน ท่านั่ง ท่ายืน ท่าเดิน ท่าโยนที่เหมือน และคล้ายคลึงกันและแตกต่างกันไป อาจจะมาจากครูเดียวกันแล้วถ่ายทอดให้ลูกศิษย์เป็นรุ่น ๆ อีกทั้งคนไทยยังเป็นคนหวงวิชา ถ้าลูกศิษย์คนใดไม่ได้รับความไว้วางใจจะไม่ได้รับการสั่งสอนวิชาบางอย่างที่สำคัญให้ เพราะกลัวว่าศิษย์จะคิดล้างครู ซึ่งทั้งนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของ นาค เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2512 : 6-7) ที่กล่าวว่า วิชากระบี่กระบองเป็นประดุจมีสองคม ถ้าใช้ในทางที่ดีย่อมมีคุณ ถ้าใช้ในทางที่ผิดย่อมมีโทษ ครูอาจารย์ทั้งหลายเมื่อสั่งสอนวิชานี้แก่ศิษย์ก็มีการอบรมไม่ให้นำวิชานี้ไปใช้ในทางที่ผิดหรือใช้ข่มแหงรังแกผู้อื่น ดังนั้นครูอาจารย์ผู้สอนจึงมีความระมัดระวังเป็นพิเศษในการถ่ายทอดวิชาให้ซึ่งจะต้องใช้การพิจารณาลักษณะนิสัยของศิษย์ก่อนเป็นเวลานาน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้วิชาการบางอย่างต้องสูญหายไป และแนวโน้มในการพัฒนาการละเล่นการควงไฟจึงเปลี่ยนไปจนถึงปัจจุบัน ดังนั้นการละเล่นการควงไฟจึงควรได้รับการอนุรักษ์ส่งเสริม ปรับปรุง และพัฒนาเพื่อให้เป็นศิลปประจำชาติไทยสืบต่อไป

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแหล่งศึกษาค้นคว้าและสัมภาษณ์บุคลากรทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด แต่อาจจะไม่ทั่วถึง ด้วยข้อมูลที่เกี่ยวกับการละเล่นการควงพลองไฟนั้น ไม่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรมากนัก แต่ต้องไปสัมภาษณ์บุคคลเก่าแก่หลายแขนง อาจได้ข้อมูลแต่ละสมัยแตกต่างกันไป

2. ควรจัดให้มีการแข่งขันการละเล่นการควงพลองไฟ หรือมีการแสดงร่วมกับกีฬาประเภทอื่น ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ของไทย เพื่อเผยแพร่ให้เยาวชนไทยได้รู้จัก และมีความสนใจในกีฬาพื้นเมือง โดยเน้นในเรื่องของเอกลักษณ์และการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยซึ่งเป็นสิ่งที่ดีงามของชาติไทยให้คงไว้

3. เนื่องจากการควงพลองไฟปัจจุบันไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควร จึงควรที่จะมีการส่งเสริมเผยแพร่ให้กับเยาวชนไทย โดยอาจจะมีการจัดพลองไฟนี้ไว้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการเรียนการสอนของวิชาพลานามัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและวิเคราะห์การละเล่นการควงพลองไฟแต่ละท่าว่าได้ประโยชน์อย่างไรบ้าง

2. ควรมีการศึกษาและวิเคราะห์การละเล่นการควงพลองไฟร่วมกับศิลปการป้องกันตัวประเภทอื่นของไทย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กลาโหม, กระทรวง. วิวัฒนาการแห่งการทหารและสัตราวุธในกองทัพบกไทยสมัยโบราณ. พระนคร : โรงพิมพ์แผนที่, 2510.

กาญจนา นาคพันธ์. ภาคประวัติศาสตร์กรุงรัตนโกสินทร์. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2505.

กีฬาไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, สมาคม. การประชุมสัมมนาครั้งที่ 1 แนวทางการพัฒนากระบี่กระบอง. 2531. อัดสำเนา.

ขอนแก่น, มหาวิทยาลัย. คู่มือนักศึกษา พ.ศ. 2523 - 2534. คณะครุศาสตร์, 2523.

เชตร ศรียาภัย. "ปริทัศน์มวยไทย," ฟ้าเมืองไทย. 4 : 7 ตุลาคม 2515.

ครองจักร งามมีศรี. แบบทดสอบทักษะกีฬามวยไทยสำหรับนักศึกษาชาย วิทยาลัยพลศึกษา ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. แนวนโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2521.

จดหมายเหตุ, กอง กรมศิลปากร. เอกสารรัชกาลที่ 5 รล.99/6 เรื่องว่าว. 15 เมษายน - 25 พฤษภาคม 125.

จรินทร์ ธานีรัตน์. กระบี่กระบอง. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2525.

จรินทร์ ธานีรัตน์ และ ประสาท สง่าศิลป์. แบบเรียนหมวดพลานามัย (พ.402) วิชากระบี่กระบอง. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2521.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หลักสูตรปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต 4 ปี. ครุศาสตร์, 2522. อัดสำเนา.

เฉลิม จันปฐมพงศ์ และคนอื่น ๆ. ประวัติศาสตร์สังคมไทย. เสถียรไทย, 2520.

ชลัท ภัทรกุล. "วิวัฒนาการของกีฬาว่าวไทย," วารสารกีฬา. 1 : กุมภาพันธ์ 2510.

ชัชชัย โกมารทัต และฟอง เกิดแก้ว. "วิวัฒนาการกีฬาไทย : มวยไทย กระบี่กระบอง ตะกร้อ," เอกสารประกอบการสัมมนา. ณ ห้องประชุมสารนิเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 16 สิงหาคม 2525.

ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จกรมพระยา. ไทยรบพม่า. พระนคร : โรงพิมพ์อักษรบริการ, 2505.

_____. ° พระประวัติสมเด็จพระนเรศวร. กรุงเทพฯ : เจริญรัตน์การพิมพ์, 2517.

_____. ° พระราชพงศาวดาร ฉบับพระราชหัตถเลขา. พ.ศ.2510.

_____. ° หนังสือคำแปลจดหมายของจีนว่าด้วย เรื่องกรุงสยาม. พระนคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2496.

ถนอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร์. พัฒนาการพลศึกษาในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ. 2525 - 2535. รายงานผลการวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

ฉ่ำ ทองคำวรรณ. ศิลาจารึกสุโขทัยหลักที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2514.

ถ่องแท้ รจนาสันต์ และอุดม ประมวลวิทย์. ประวัติการต่อสู้ของบรรพบุรุษไทย. พระนคร : สำนักพิมพ์ไทยมิตรการพิมพ์, 2501.

นบน้อม อ่าวสุคนธ์ และพินิจ วงศ์สินธุ์วิเศษ. คู่มือกระบี่กระบอง. กรุงเทพฯ : จุฬารัตน์การพิมพ์, ม.ป.ป.

นาค เทพหัสดิน ณ อยุธยา. กระบี่กระบอง. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2513.

_____. วิชากระบี่กระบอง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คุรุสภา, 2521.

นายกีฬา, นามแฝง. กระบี่กระบอง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อำนวยสาสน์, 2524.

นิคม มุสิกคามะ. แผ่นดินไทยในอดีต. พระนคร : สำนักพิมพ์แพร่พิทยา, 2521.

นุชนารถ ศรีเสน. "กระบี่กระบอง," รายงานการศึกษาค้นคว้า. 2530. อัดสำเนา.

บุญส่ง หวังวัฒนกุล และ สุวัฒน์ คงศรีวิลัย. กระบี่กระบอง. ม.ป.ท., 2521.

บริหารเทพธานี, พระ. ประวัติชาติไทย. พระนคร : โรงพิมพ์ประจักษ์วิทยา, 2508.

บัว นิลอาชา. แนวการสอนอาวุธไทย. พระนคร : โรงเรียนพระจุลจอมเกล้า, 2501.

ประชา ทองศิริ. แบบประเมินค่าความสามารถทางกระบี่กระบอง สำหรับนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสามิตร, 2527.

ประทิน เครือทองศรี. "ประวัติกระบี่กระบอง," หนังสือกีฬาไทย ฉบับที่ระลึกในการแข่งขันกีฬาไทยประจำปี 2504. กรุงเทพฯ : มิตรภาพการพิมพ์, 2504.

ประมวล บัวทอง. พัฒนาการของกระบี่กระบอง. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2537. อัดสำเนา.

ประยุทธ์ สิทธพันธ์. ราชสำนักไทย. กรุงเทพฯ : คลังวิทยา, 2506.

ประสาท หลักศิลา. สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : ก้าวหน้าการพิมพ์, 2514.

พลศึกษา, กรม. ทะเบียนประวัติกีฬากระบี่กระบองนักเรียนของกรมพลศึกษา. กรุงเทพฯ : กองกีฬา, 2519.

_____. ปทานุกรมกีฬาพื้นเมือง เนื่องในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบรอบ 200 ปี. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2524.

พิมาน แจ่มจำรัส (นามแฝง). สงครามในประวัติศาสตร์ไทย. กรุงเทพฯ : ผ่านฟ้าวิทยา, 2508.

พิพิธพร แก้วมุกดา. ประวัติพลศึกษา. พระนคร : เจริญผลการพิมพ์, 2500.

โพธิ์สวัสดิ์ แสงสว่าง. พัฒนาการกีฬามวยไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.

ฟอง เกิดแก้ว. วิชาพลานามัย-พลศึกษา (พ 401-402). ม.ป.ท., 2518.

_____. วิชาพลานามัย-พลศึกษา (พ 402) กระบี่กระบอง. ม.ป.ท., 2520.

ภักดีและดิษฐ์, โรงพิมพ์. ตำหรับท้าวศรีจุฬาลักษณ์ (นางนพมาศ). พระนคร : ประเสริฐศรี, 2508.

มงคล คำเมือง. การศึกษาเกี่ยวกับกีฬามวยไทย. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2532. อัดสำเนา.

มณเฑียร พัวไพบูลย์. พัฒนาการกีฬาว่าวไทย. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2528. อัดสำเนา.

มยุรี ศุภวิบูลย์. อิทธิพลเมืองที่มีต่อพลศึกษาและการกีฬาในประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ.2475-2516. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2525.

วิเชียร รักการ. วัฒนธรรมและพฤติกรรมของไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2529.

วิชาสามัญศึกษา, กรม. หลักสูตรหมวดพลานามัย 2510 โครงการโรงเรียนมัธยมแบบผสม. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

วีระ อำพันสุข. ความเป็นไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3 ม.ป.ท., 2526.

ศิลปากร, กรม. คำให้การชาวกรุงเก่า. พระนคร : สำนักพิมพ์คลังวิทยา, 2510.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ 2435-2507. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2507.

_____. แผนแม่บทปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย 2537. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์นีลนารถการพิมพ์, 2537.

สมชัย ใจดี และ ยรรยง ศรีวิริยาภรณ์. ประเพณีและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2528.

สมบัติ จำปาเงิน. กีฬาไทย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์จัดพิมพ์, 2533.

สัมพันธ์ พงษ์ทอง. ลักษณะและรูปแบบของการละเล่นกระบี่ร่วมสมัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536. อัดสำเนา.

สลับศรี พัฒนวิบูลย์. การกีฬาและพลศึกษาในประเทศไทย รัฐสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.

สุทัศน์ ศิริสรวย. พระราชกรณียกิจของพระเจ้ารามคำแหง. วิทยานิพนธ์ ร.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2509. อัดสำเนา.

สุพัตรา สุภาพ. สังคมและวัฒนธรรมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2533.

เสงี่ยม พรหมบัญพงศ์. แบบเรียนพลานามัย พ.203, พ204 กระบี่. ม.ป.ท., 2521.

_____. ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาพลศึกษา ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516. อัดสำเนา.

แหลมทอง (นามแฝง). "คุยเรื่องกีฬาไทย," วารสารกีฬา. ม.ป.ท. 2523.

อนุมานราชธน, พระยา. วัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ ของไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2513.

อุทธรณ์ ปิดพยันต์. การพัฒนาการของกีฬาและพลศึกษาในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517. อัดสำเนา.

เอนก ช้างน้อย. ปัญหาการเรียนการสอนวิชากระบี่กระบองในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.

Weiblen Joyoe Hope. "Game Rules and Morolity," Dissertation Abstraots Intenational. 33 : 1498-A : March. 1972.

สัมภาษณ์

ฟอง เกิดแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. โสวัตร กาวน เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่ ภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2537

อุดม พิมพา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. โสวัตร กาวน เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2537

วิษณุ อดุลยรัตนพันธ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. โสวัตร กาวน เป็นผู้สัมภาษณ์.
ที่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เมื่อวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2537

ธีรศักดิ์ สุขเกษม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. โสวัตร กาวน เป็นผู้สัมภาษณ์.
ที่ โรงเรียนเลมเทค จังหวัดลำปาง เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2537

วิชิต ชี้เชิญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. โสวัตร กาวน เป็นผู้สัมภาษณ์.
ที่ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา เมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2538

สมัย เมษะมาน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. โสวัตร กาวน เป็นผู้สัมภาษณ์.
ที่ โรงเรียนสำนักดาบพุทไธสวรรย์ แห่งกรุงศรีอยุธยา เมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2538

ทองหล่อ ไตรรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. โสวัตร กาวน เป็นผู้สัมภาษณ์.
ที่ สำนักดาบศรีไตรรัตน์ เมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2538

อำนาจ อังสกุลอาภรณ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. โสวัตร กาวน เป็นผู้สัมภาษณ์.
ที่ โรงเรียนพาณิชยการราชดำเนิน เมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2539

วราวุธ สุมน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. โสวัตร กาวน เป็นผู้สัมภาษณ์.
ที่ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2539

ไพบูลย์ ศรีชัยสวัสดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. โสวัตร กาวน เป็นผู้สัมภาษณ์.
ที่ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2539

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นายโสวัตร กาวน

เกิดวันที่ 5 เดือน มิถุนายน พุทธศักราช 2505

สถานที่เกิด 31/2 ตำบลหนองบัว อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 455/4 ถนนมหาจักรพรรดิ์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดพิษณุโลก

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนหนองบัว (มัธยม) จ.นครสวรรค์

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

โรงเรียนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2523 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนภูเรือวิทยา
อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

พ.ศ.2525 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนเลยพิทยาคม
อำเภอเมือง จังหวัดเลย

พ.ศ.2527 ป.กศ. สูง วิชาเอกพลศึกษา วิชาโทสุขศึกษา
จากมหาวิทยาลัยพลศึกษาสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

พ.ศ.2529 กศ.บ. วิชาเอกพลศึกษา วิชาโทสุขศึกษา
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรโรฒ พิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก

พ.ศ.2539 กศ.ม. (พลศึกษา)
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ศึกษาการละเล่นการควงพลองไฟของไทย

บทคัดย่อ

ของ

นายโสวัตร กาวน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษา

ตุลาคม 2539

การศึกษาการละเล่นการควงพลองไฟของไทยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาประวัติและจุดมุ่งหมายในการควงพลองไฟ ศึกษารูปแบบในการละเล่นการควงพลองไฟ และรวบรวมหลักฐานเกี่ยวกับรูปแบบของการละเล่นการควงพลองไฟ เพื่อเป็นการรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมไทย

การละเล่นการควงพลองไฟเป็นศิลปการแสดงพื้นเมืองของไทยประเภทหนึ่ง ซึ่งได้รับการถ่ายทอดสืบต่อกันมาตั้งแต่สมัยโบราณไม่เป็นที่ทราบแน่ชัดว่าใครเป็นผู้คิดค้นหรือเกิดขึ้นเมื่อใด อย่างไรก็ตามสามารถคาดคะเนได้ว่า คงเกิดขึ้นโดยการพัฒนามาจากกิจกรรมการดำรงชีวิตของมนุษย์ยุคนั้นที่ต้องล่าสัตว์มาเป็นอาหาร ต้องต่อสู้กับภัยธรรมชาติและภัยจากมนุษย์ด้วยกัน

ในสมัยสุโขทัยซึ่งเป็นอาณาจักรที่เป็นปึกแผ่นสมัยแรกของไทย มีการใช้กระบี่กระบองเป็นอาวุธในการทำสงครามรบพุ่ง อาวุธที่ใช้มีหลายแบบ เช่น ดาบ โล่ ง้าว พลอง นอกจากนั้นในยามสงบยังมีการฝึกซ้อมการใช้อาวุธดังกล่าวไว้เพื่อฝึกความพร้อม ความแข็งแรง และขู่ให้ศัตรูเกรงกลัว ต่อมาเมื่ออารยธรรมตะวันตกเริ่มเข้ามามีอิทธิพลในแถบ เอเชียรวมทั้งประเทศไทย รูปแบบและอาวุธที่ใช้ในการต่อสู้ก็เปลี่ยนไป ไม่มีการใช้กระบี่กระบองอีกต่อไป แต่ได้กลายมาเป็นการละเล่นชนิดหนึ่ง ซึ่งเป็นศิลปการต่อสู้อันเป็นศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองของไทย และการใช้อาวุธพลองก็ได้พัฒนามาเป็นการควงพลองไฟในที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ชมเกิดความตื่นเต้น สนุกสนาน เร้าใจมากขึ้น

จากการศึกษาการละเล่นการควงพลองไฟของไทย สามารถสรุปรูปแบบของการควงพลองไฟได้เป็น 2 รูปแบบ คือ การควงพลองไฟ 1 พลอง มี 35 ท่า คือ ท่ารุ้งสุริยา ท่าอาทิตย์ทรงรถ ท่าทรงกลดจันทรา ท่าสีดาสะบัดสไบ ท่านารายณ์ขว้างจักร ท่าลักษณ์เยื้องกราย ท่าเพทายเปล่งรัศมี ท่านาคีแผ่พังพาน ท่าหนุมานควงตรีเพชร ท่าแผ่เดชพระเมรุ ท่าอัคคีสลาย ท่าครุฑหิ้วนาค ท่าไพบรรลัยกัลป์ ท่าเมขลาล่อแก้ว ท่านางแก้วต้องลม ท่ารามสูรขว้างขวาน ท่าพระกาฬพิโรธ ท่าบดฟ้าบังดิน ท่าอัมรินทร์ทรงช้าง ท่ามังกรไคลคลา ท่าดับสุริยา ท่าพระพรหมข้ามบ่วงบาต ท่าพระยานาคทรงครุฑ ท่าพระยานาคถูกทำโทษ ท่าพระวิสุทธิลงบันไดสวรรค์ ท่าพระพายตัดเศียร ท่าพระมณเฑียร

ถูกประหาร ท่าพระกาฬถูกทำลาย ท่าพระนารายณ์ควงตรีเพชร ท่าหนุมานคลุกฝุ่น ท่าล้มเขาพระสุเมรุ ท่ามังกรพันราย ท่ามังกรลอดถ้ำ ท่ารับลูกอุกาบาต และท่านั่งพันราย สำหรับการควงพลองไฟ 2 พลอง มีท่าการควงพลองไฟ 20 ท่า คือ ท่าอาทิตย์ทรงรถกับอาทิตย์ทรงรถพร้อมกัน ท่าบดฟ้าบังดินกับบดฟ้าบังดิน ท่าครุฑหิ้วนาคกับครุฑหิ้วนาค ท่าราม สูรขว้างขวานกับรามสูรขว้างขวาน ท่าอาทิตย์ทรงรถกับอาทิตย์ทรงรถสลับกัน ท่าอัมรินทร์ทรงช้างกับอัมรินทร์ทรงช้าง ท่าอัคคีสลายกับอัคคีสลาย ท่าพระมณเฑียรถูกประหารกับพระมณเฑียรถูกประหาร ท่าพระกาฬพิโรธกับพระกาฬพิโรธ ท่าครุฑหิ้วนาคกับบดฟ้าบังดิน ท่าไล่นิ้วกับพระพายตัดเศียร ท่าครุฑหิ้วนาคกับพระมณเฑียรถูกประหาร ท่าครุฑหิ้วนาคกับอาทิตย์ทรงรถ ท่าครุฑหิ้วนาคกับอัคคีสลาย ท่ารับอัคคีกับเพทายเปล่งรัศมี ท่ารับอัคคีกับมังกรลอดถ้ำ ท่าราม สูรขว้างขวานกับอัมรินทร์ทรงช้าง ท่าครุฑหิ้วนาคกับรับนาคี ท่าอัมรินทร์ทรงช้างกับอัคคีสลาย และท่ารับนาคีกับอาทิตย์ทรงรถ

การละเล่นการควงพลองไฟเป็นศิลปการแสดงซึ่งควรจะสนับสนุนให้คนไทยตระหนักในคุณค่าและช่วยกันรักษาให้คงอยู่เป็นศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองของไทยสืบต่อไป นอกจากนั้นควรมีการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ สำหรับการละเล่นชนิดนี้ เพื่อปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับยุคสมัยปัจจุบัน ซึ่งเป็นอีกวิธีหนึ่งในการที่จะช่วยรักษาศิลปการแขนงนี้ให้คงอยู่เป็นเอกลักษณ์ของคนไทยและประเทศไทยตลอดไป

A STUDY OF FIRE-POLE IN THAILAND

AN ABSTRACT

BY

SOWAT KAWON

Presented in partial fulfillment of the requirements for the

Master of Education degree in Physical Education

at Srinakharinwirot University

October 1996

The purpose of this research were to study history, objectives, patterns and to collect the evidence of twirl a fire-pole play for preserving Thai culture.

The twirl a fire-pole play is a kind of Thia classical arts which derived from the old period. Nobody knew who creatid it or when it appeared. However it could be guessed that it night appear by human living 's development activity in that period which hunted for food, fighting with natural danger and against other human groups.

Since the period os Sukhothai, the first Thai kingdom, swords and poles had been used in the battles. Different kinds of weapon use were suchas swords, sheilds, long-handled curved swords and poles etc. When no battles these weapons were used to contribute body for readiness, strength and threatuned the enemy.

After the expansion of western civilization come to influence Asia incuding Thailand, the fighting patterns had been changed, no longer use swords and poles, but they become to be the only arts of fighting, which was one kind of fighting art, the Thai classical culture. All last the pole used was developed into the twirl a fire-pole for exciting and attractive.

As the results of this study, the twirl a fire-pole can be divided into 2 patterns ; the twirl with one fire-pole which there are 35 postures as follow : the posture of Rungsuriya, Arthit songgrot, Songklodchantha, Srida sabad sabai, Narai kwang jak, Phralak yoeng krai, Paythai Pleng ratsamee, Nakhee phae phangphan, Hanumaan khuang threephetch, Phaedej phranaekhee, Akkhee salai, Khrut hiew naak, Faibunlaikan, Mekkhala law kaew, Nangkaew tong lom, Rammasoon khwang khwan, Phrakan phirot, Bodfa bangdin, Ammarin song

chang, Maungkorn klaikla, Dabsuriya, Phraphrom kham boungbat, Phrayanak song krut, Phrayanak thukthamthot, Phrawisu long bandaisawan, Phraphai taat sien, Phramonthien thuk prahan, Phrakan thuk thamlai, Phranarai kwoung threepetch, Hanumaan kluk foon, Loom kawphrasumain, Maungkorn phan rai, Maungkorn lod thum, Rab luk-ukabaat and Nang phanrai. For the twirl with 2 fire-poles, there are 20 postures as follow ; the posture of Arthit songrot with Arthit songrot, Bodfa bangdin with Bodfa bangdin, Khrut hiew naak with Khrut hiew naak, Rammasoon khang khwau with Rammasoon khwang khwan, Arthit songrot with Arthit songrot, Ammarin song chang with Ammarin song chang, Akkee salai with Akkee salai, Phramonthien truk prahan with Phramonthientruk prahan, Phrakan phirot with Phrakan phirot, Khrut hjew nak with Bodfa bangdin, Lainew with Phrapai tatsien, Khrut hiew nak with Phramonthien thuk prahan, Khrut hiewn nak with Phraarthit songrot, Khrut hiewnak with Akkhee slai, Rab Akkhee with paythai plangratsamee, Rab Ak-Khee with Maungkorn Lod tham, Rammason khwang khwan with Ammarin song chang, Khrut hiew nak with Rab nakhee, Ammarin songchan with Akkhee salai, Rab nakhee with Arthit songrot.

The twirl a fire-pole play arts should be supported for Thai People realize in value the and preserve it as Thai classical culture continually. Otherwise, the new patterns should be appropriate create to the present time which it will be standstill with Thai and Thailand forever.